gemeente Nijkerk

Programmabegroting 2026-2029

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
Leeswijzer 3
Bestuurlijke hoofdlijnen 5
Financiële hoofdlijnen 8
Programma's 16
Paragrafen 49
Financiële begroting 88
Bijlagen 97

Voorwoord

Wij presenteren u de Programmabegroting 2026 van de gemeente Nijkerk. Hierin vindt u het voorgenomen en lopende beleid voor 2026 en verder en de financiële gevolgen die deze beleidsvoornemens hebben.

De begroting bevat de hoofdlijnen en speerpunten van het voorgenomen beleid. De verdere uitwerking van dit beleid kunt u vinden in de beleidsnota's. De begroting is ingedeeld in programma's, die aansluiten bij de ambities van de gemeente. Een programma is een samenhangende set van activiteiten, doelen, en beleidsmaatregelen die door de gemeente worden uitgevoerd om specifieke maatschappelijke of organisatorische resultaten te bereiken.

Met ingang van de begroting 2024 bestaan de programma's van de begroting uit de vier perspectieven uit de Ontwikkelagenda 2023-2026 'Samen wonen, samen werken, samen leven'. Deze perspectieven zijn Ruimte, Sociaal, Veilig en Dienstverlening. Deze perspectieven zijn weer verder onderverdeeld in de maatschappelijke opgaven:

- Een thuis voor iedereen
- We delen de ruimte eerlijk en optimaal
- Een bloeiende economie in een vitale samenleving
- Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst
- Alle inwoners doen mee en horen erbij
- Mensen hebben een bodem in hun bestaan
- Een veilige samenleving maken we samen
- Hoe maken we het samen mogelijk?

Een verdere toelichting op de perspectieven en maatschappelijke opgaven kunt u vinden in het hoofdstuk 'Programma's'.

Al enkele jaren zijn de financiële vooruitzichten voor de gemeenten niet positief en onzeker. Via de Vereniging van Gemeenten worden gesprekken gevoerd met het Rijk om te komen tot (structurele) oplossingen. De val van het kabinet in het 1e halfjaar van 2025 heeft een rem gezet op deze ontwikkeling. Aan de andere kant komen er wel veel (nieuwe) taken op gemeenten af en blijven we te maken hebben met loon- en prijsstijgingen die niet in dezelfde mate en gelijktijdig worden gecompenseerd in de uitkering van het Rijk die gemeenten ontvangen.

Om de begroting in de komende jaren structureel sluitend te maken zijn bij de Kadernota 2025 door de gemeenteraad in samenspraak met de samenleving weloverwogen keuzes gemaakt. Met deze keuzes is de basis gelegd voor de Kadernota 2026.
Eén van de keuzes bij de Kadernota 2025 was om voor de jaren 2026 en 2027 een onttrekking aan de algemene reserve te doen om te komen tot een sluitend saldo in deze jaren. Door de ontwikkeling van het Gemeentefonds is gebleken dat de onttrekking in deze jaren lager uitvalt dan verwacht. Dit voordeel is in deze begroting ingezet om ook de jaarschijf 2029 met een voordelig saldo af te sluiten. Hierdoor hebben we ook op de langere termijn een sluitende begroting. Door de gemaakte keuzes kunnen we onze ambities voor de komende jaren realiseren. Nijkerk wordt daardoor een nog fijnere plek om te leven.

Als gemeente zijn we trots op de vele initiatieven die in onze samenleving ontplooid worden. De gemeente Nijkerk werkt samen met bedrijven en inwoners aan maatschappelijke vooruitgang, met participatie en omgevingsbewustzijn als kern. Onze dienstverlening is persoonlijk, duidelijk en toegankelijk. In 2026 wordt verder gebouwd aan een opgavegerichte, integrale en impactvolle organisatie. In deze begroting leest u wat we als gemeente willen bereiken, wat we daarvoor doen, hoeveel geld we daaraan uitgeven en waar het geld vandaan komt. Onze gemeente bruist en is volop in beweging. De hoofdpunten daarvan vindt u verderop in deze begroting.

Leeswijzer

In deze begroting staat wat we als gemeente willen bereiken, wat we daarvoor doen, hoeveel geld we waaraan uitgeven en waar het geld vandaan komt.

- Bestuurlijke en financiële hoofdlijnen

In het eerste hoofdstuk gaan we in op de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen. We beschrijven de belangrijkste actuele uitdagingen en opgaven en gaan in op een aantal kernpunten vanuit de Ontwikkelagenda 2023-2026. Vervolgens belichten we in de financiële hoofdlijnen de financiële ontwikkelingen die van belang zijn voor de financiën van onze gemeente. Ook laten we op hoofdlijnen de herkomst en bestemming van de inkomsten en uitgaven zien. Tot slot lichten we enkele grote financiële ontwikkelingen toe.

- Programma's

De begroting 2026 bestaat uit 4 programma's. Deze sluiten aan bij de perspectieven die de basis vormen voor de ontwikkelagenda en de kadernota, te weten Ruimte, Sociaal, Veilig en Dienstverlening. Per programma geven we de volgende informatie weer:

  - Actuele ontwikkelingen, die invloed hebben op het gemeentelijk beleid binnen het programma.
  - Een overzicht van wat we willen bereiken en wat we daarvoor willen doen, gekoppeld aan de verschillende maatschappelijke opgaven binnen het programma.
  - Inzicht in de baten en lasten per maatschappelijke opgave en voor het gehele programma. Ook het saldo geven we weer, net als de onttrekkingen uit en toevoegingen aan reserves. Dit leidt tot een saldo inclusief en exclusief reserves.

- Paragrafen

De begroting bevat naast programma's ook een toelichting op programma overstijgende onderwerpen. Deze programma overstijgende onderwerpen worden beschreven in de paragrafen. Deze paragrafen zijn verplicht vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) (art. 9 lid 2 BBV):

  - Lokale heffingen
  - Weerstandsvermogen en risicobeheersing
  - Onderhoud kapitaalgoederen
  - Financiering
  - Bedrijfsvoering
  - Verbonden partijen
  - Grondbeleid

- Financiële begroting

De financiële begroting bevat een totaaloverzicht van baten en lasten, per programma en totaal. Ook worden de gehanteerde uitgangspunten voor de raming toegelicht. De financiële begroting bevat daarnaast ook een aantal verplichte elementen op basis van het BBV:

  - Overzicht van incidentele baten en lasten
  - Geprognotiseerde balans
  - Overzicht van ontwikkeling reserves en voorzieningen
  - Overzicht van investeringskredieten
  - Overzicht van arbeidsgerelateerde verplichtingen

- Bijlagen

Tot slot zijn verschillende bijlagen opgenomen.

Bijlage 1: is de raming op taakveldniveau opgenomen, waarbij ook de verbinding is gemaakt per taakveld naar de programma's.

Bijlage 2: zijn de samenwerkingsverbanden, met daarbij een korte weergave van de doelstelling van het samenwerkingsverband. Hierbij is weergegeven aan welke maatschappelijke opgaven dit samenwerkingsverband een bijdrage levert.

Bijlage 3: biedt een overzicht van alle beleidskaders.

Bijlage 4: zijn de (op basis van het BBV) verplichte beleidsindicatoren opgenomen.

Bijlage 5: geeft een overzicht van aan de gemeenteraad voor te leggen nota's naar jaar van opleveren.

Bijlage 6: bevat een overzicht van de reserves en voorzieningen en de ontwikkeling daarvan.

Bijlage 7: stand van zaken lopende woningbouwprojecten in de gemeente Nijkerk

Bestuurlijke hoofdlijnen

Samen wonen, samen werken en samen leven in Nijkerk. Zo willen wij er met elkaar voor zorgen dat Nijkerk een fijne plek is en blijft. In ons coalitieakkoord en later de Ontwikkelagenda hebben we hiervoor de basis geschetst. In deze Begroting 2026 laten we aan u zien hoe we dit voor 2026 en de jaren erna voor ogen hebben. We omschrijven wat we willen bereiken en hoeveel geld we hieraan uitgeven.

- Balans tussen ambities, financiële realiteit en maatschappelijke opgaven.

In 2026 sluit de Ontwikkelagenda 2023–2026 af, terwijl ontwikkelingen zoals het ravijnjaar en de herziening van het Gemeentefonds aandacht blijven vragen. Bij de Kadernota 2025 zijn er door de gemeenteraad in samenspraak met de samenleving weloverwogen keuzes gemaakt. Met deze keuzes is de basis gelegd voor de Kadernota 2026.
Eén van de keuzes bij de Kadernota 2025 was om voor de jaren 2026 en 2027 een onttrekking aan de algemene reserve te doen om te komen tot een sluitend saldo in deze jaren. Door de ontwikkeling van het Gemeentefonds is gebleken dat de onttrekking in deze jaren lager uitvalt dan verwacht. Dit voordeel is in deze begroting ingezet om ook de jaarschijf 2029 met een voordelig saldo af te sluiten. Hierdoor hebben we ook op de langere termijn een sluitende begroting. Omdat de inzet van de algemene reserve incidenteel is, is er geen ruimte voor nieuwe structurele uitgaven.
Door de gemaakte keuzes kunnen we onze ambities voor de komende jaren realiseren. Nijkerk wordt daardoor een nog fijnere plek om te leven.

- Ontwikkelen met ambitie en daadkracht

We zijn trots op onze inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen én onze medewerkers, die samen bijdragen aan de vooruitgang die we boeken. Tegelijkertijd staan we voor complexe uitdagingen, zoals de stikstofproblematiek en de financiële onzekerheden rondom het Gemeentefonds en het ravijnjaar. Deze externe factoren vragen soms om een pas op de plaats, maar weerhouden ons er niet van om belangrijke stappen te zetten.

De uitkomsten van de meicirculaire 2025 zijn verwerkt in deze begroting. De gesprekken tussen VNG en het Rijk over het Gemeentefonds kunnen nog invloed hebben op onze financiële positie. Waar nodig zullen we onze ambities bijstellen, risicovoller ramen of de lokale lastendruk aanpassen. Tegelijkertijd benutten we kansen en zetten we weer stappen om onze gemeente leefbaar, sociaal en toekomstbestendig te houden, deze stappen beschrijven we hieronder in grote lijnen.

Perspectief Ruimte

- Een thuis voor iedereen

Nijkerk zet zich actief in voor het bouwen van passende woningen op de juiste locaties, met speciale aandacht voor doelgroepen zoals ouderen, starters en aandachtsgroepen. Er worden concrete stappen gezet, zoals het herzien van de Starterslening, het realiseren van opvanglocaties voor asielzoekers en Oekraïners, en het combineren van deze opvang met jongerenhuisvesting. De gemeente voert haar woningbouwambitie uit via regionale woondeals en verstedelijkingsstrategieën, en investeert in mobiliteit om gebiedsontwikkelingen zoals Stadshaven en Klaarwater te faciliteren. De groeiambitie is geen doel op zich, maar een middel om de kwaliteit van wonen en leven te verbeteren.

- We delen de ruimte eerlijk en sociaal

De groei van het aantal woningen vraagt om gerichte investeringen in voorzieningen zoals onderwijs, zorg, mobiliteit, duurzaamheid en economie, waarvoor een Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) is opgesteld. Ook het buitengebied staat voor grote transitieopgaven, waaronder stikstofreductie en duurzame landbouw. Nijkerk streeft naar een goede balans tussen wonen, werken en recreëren, met actieve regionale samenwerking en prioriteit voor gebiedsontwikkelingen zoals Slichtenhorst, Stationsgebied en Oostelijk Nijkerk. Via de Omgevingswet en Omgevingsvisie 2.0 wordt gewerkt aan integrale planvorming, waarbij participatie en omgevingskwaliteit belangrijk zijn.

- Een bloeiende economie in een vitale samenleving

Nijkerk zet in op een gezond en toekomstbestendig vestigingsklimaat, met aandacht voor ondernemerschap, bedrijvigheid en toerisme binnen een duurzame economische structuur. De gemeente werkt regionaal samen aan programma's voor werkgelegenheid, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie, en versterkt de innovatiekracht van de lokale maakindustrie door koppeling met onderwijs en bedrijfsleven. Er wordt geïnvesteerd in centrumgebieden, nieuwe en bestaande bedrijventerreinen, en mobiliteitsknooppunten, met concrete plannen zoals het aanpakken van netcongestie en het realiseren van bruto 20 hectare nieuw terrein voor bedrijven. De uitvoering van deze ambities gebeurt via het beleidskader Detailhandel, het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en de economische visie als onderdeel van de omgevingsvisie.

- Duurzaam is de sleutel naar onze toekomst

Nijkerk werkt aan een voor iedereen betaalbaar, beschikbaar en betrouwbaar energiesysteem. Dat betekent dat we inzetten op een duurzame toekomst, klimaatbestendigheid, waterrobuustheid, energiebesparing en lokale opwekking van duurzame energie. Bedrijven ondersteunen we bij verduurzaming en netbewust energiegebruik van hun bedrijfsvoering, onder andere via Smart Energy-hubs en de Nijkerkse Energie Alliantie. Er zijn concrete maatregelen genomen zoals het Lokale Isolatieprogramma, het Warmteprogramma, aansluiting bij EnergieWEB en het versterken van het elektriciteitsnet met een nieuw onderstation en middenspanningsruimtes. Ook wordt gewerkt aan circulaire economie via het VANG-programma en het Living Lab Regio Foodvalley Circulair, en aan klimaatadaptatie door het voorkomen van wateroverlast en hittestress. Voor verkeer en vervoer wordt in samenhang met de Omgevingsvisie 2.0 een Visie op Mobiliteit ontwikkeld waarmee en duurzaam en actieve mobiliteit willen stimuleren.

Perspectief Sociaal

- Alle inwoners doen mee en horen erbij

In 2025 is het Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein vastgesteld, dat in het najaar van 2025 wordt uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's. Voordat er uitvoeringsprogramma's komen is er besloten dat er een kaderstellende tussenstap komt. De gemeente zet in op inclusieve opvang en onderwijs voor kinderen, houdt rekening met toekomstige behoeften aan schoolgebouwen en voert de Lokale Inclusie Agenda 2025–2027 uit. Daarnaast worden lokale acties voor de Hervormingsagenda Jeugd en Wmo uitgevoerd, inclusief een nieuwe inkoopstrategie en handhavingsbeleid. Er wordt geïnvesteerd in sportvoorzieningen, nieuwbouw van De Baggelaar, en gewerkt met methoden zoals de Doorbraakmethode om complexe hulpvragen effectief aan te pakken.

- Mensen hebben een bodem in hun bestaan

De gemeente Nijkerk zet zich in om zoveel mogelijk inwoners zo lokaal mogelijk actief te laten deelnemen aan de samenleving. Samenwerking met de arbeidsmarktregio Amersfoort helpt om de dienstverlening te verbeteren. Er wordt gewerkt aan betere communicatie over hulp bij armoede, zodat inwoners beter geïnformeerd zijn over beschikbare ondersteuning. De gemeente wil duidelijk en toegankelijk communiceren, zodat alle inwoners zich welkom en begrepen voelen.

Perspectief Veilig

- Een veilige samenleving maken we samen

De gemeente Nijkerk zet in op een veilige en leefbare samenleving. Dit doet de gemeente door onder andere ondermijning actief aan te pakken met integrale controles, BIBOB-beleid, bewustwording en samenwerking tegen zorgfraude en drugscriminaliteit. In het sociaal domein wordt gewerkt aan vroegtijdige signalering van personen met onbegrepen gedrag en het voorkomen van jeugdcriminaliteit, onder andere via straatcoaches en het project Drugsondermijning Nijkerk (DON). Voor crisisbeheersing wordt een vakbekwame interne organisatie opgebouwd, inclusief scenario's en bewonersvoorlichting. Handhaving en vergunningverlening worden strategisch aangepakt met integrale samenwerking en vroegtijdig overleg met organisatoren.

Perspectief Dienstverlening

- Hoe maken we het samen mogelijk?

De gemeente Nijkerk werkt aan het versterken van communicatie, participatie en bestuurlijke besluitvorming door deze kwaliteiten organisatorisch te verankeren. Dienstverlening wordt vormgegeven vanuit samenwerking en persoonlijk contact, met als doel inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties eenvoudig toegang te bieden tot gemeentelijke diensten. In 2026 moet integraal en opgavegericht werken een leidend principe zijn binnen de organisatie. Goede bereikbaarheid via diverse kanalen is essentieel om het contact met de gemeente laagdrempelig en toegankelijk te houden.

- Samen werken aan een toekomstbestendig Nijkerk

In alles wat we doen, staat samenwerken centraal. Nijkerk is een gemeente die actief deelneemt aan regionale en maatschappelijke netwerken. Door de krachten te bundelen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bestuurlijke partners, realiseren we vooruitgang op het gebied van wonen, werken, duurzaamheid, veiligheid en sociale samenhang. Participatie en omgevingsbewust werken zijn vaste onderdelen van onze werkwijze, waarbij we steeds de balans zoeken tussen wat we bieden en wat we vragen.

Onze inwoners staan altijd centraal. We werken met én voor hen, vanuit persoonlijk contact, duidelijke communicatie en toegankelijke dienstverlening. We maken het eenvoudig om met de gemeente in contact te komen en zaken te regelen, via meerdere kanalen en met oog voor inclusie en begrijpelijkheid. In 2026 bouwen we verder aan een organisatie die opgavegericht, integraal en dienstverlenend werkt, met aandacht voor kwaliteit in besluitvorming en maatschappelijke impact.

Financiële hoofdlijnen

Inleiding

In dit hoofdstuk geven we op hoofdlijnen weer welke financiële ontwikkelingen we zien die invloed hebben op de begroting 2026 en verder. Dit doen wij aan de hand van de drie financiële pijlers: saldo van baten en lasten, leningenportefeuille en algemene reserve.

We presenteren in dit hoofdstuk het (incidentele) begrotingssaldo, wat een resultaat is van de baten en lasten in de begroting. Bij een positief saldo vindt er een storting in de algemene reserve plaats en bij een negatief saldo moet er worden onttrokken uit de algemene reserve. Het geeft ook weer welke financiële ruimte er is in de begroting om nieuwe plannen te kunnen financieren of om prijsstijgingen of financiële tegenvallers op te vangen.

We presenteren ook het structurele begrotingssaldo. Dit geeft de verhouding weer tussen de structurele lasten en de structurele baten en zegt wat over de financiële gezondheid van de gemeente.

Bij het opstellen van de begroting is als uitgangspunt genomen de financiële stand van zaken na de financiële mutaties uit de 1e Bestuursrapportage 2025.

Financiële context

De begroting 2026 wordt gemaakt in een tijd van (financiële) onzekerheid. Vanaf 2026 krijgen gemeenten minder geld uit het gemeentefonds. Dit komt door een nieuwe manier van rekenen, waarbij het geld meegroeit met de economie (het bruto binnenlands product) en niet meer met de uitgaven van het Rijk. Voor veel gemeenten, waaronder Nijkerk, heeft dit een nadelig effect op de inkomsten vanuit het Rijk.

Het kabinet is gevallen en er is nog geen duidelijk besluit genomen over extra geld of een nieuwe verdeling van het gemeentefonds. Er zijn wel plannen om het tekort in 2026 iets te verzachten, maar het is nog niet zeker hoeveel geld er echt komt.

In de Meicirculaire Gemeentefonds 2025 is extra geld beschikbaar gekomen voor de jeugdzorg. De bezuinigingsopgave is echter blijven staan vanaf 2028 en zelfs toegenomen. Dit betekent dat het jaar 2028 sluit met een nadelig saldo van baten en lasten. Het Rijk ziet voor gemeente vanaf 2028 meer besparingspotentieel. De extra middelen die we in 2026 en 2027 ontvangen zijn naar verwachting (deels) nodig om te anticiperen op de bezuinigingsopgave en een ingroeipad vanaf 2028.

Saldo begroting 2026-2029

Hieronder vindt u een overzicht van het saldo bij de Kadernota 2026 en het saldo van de Begroting 2026-2029 en de belangrijkste verschillen. Hierbij wordt opgemerkt dat positieve getallen een voordelig saldo of effect betekenen en negatieve getallen een nadelig saldo of effect.

Verder wordt nog opgemerkt dat er geen nieuw beleid is verwerkt
Het saldo van de Begroting 2026-2029 laat zich als volgt weergeven:

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Saldo Begroting 2026-2029	-591	587	-591	1.075

Ten opzichte van het saldo dat bij de Kadernota 2026 is gepresenteerd is een voordelig effect zichtbaar in 2027 en 2029 en een nadelig effect in 2026 en 2029. Dit laat zich als volgt weergeven en verklaren:

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Saldo Kadernota 2026 (na amendementen)	-2.854	-1.151	15	849
Saldo Begroting 2026-2029	-591	587	-591	1.075
Wijziging saldo van baten en lasten	**2.263**	**1.738**	**-606**	**226**
Verklaring van de belangrijkste verschillen				
01. Hervormingsagenda Jeugdzorg	2.625	2.325	-200	-150
02. Meicirculaire	700	575	250	275
03. Doorbelasting overhead	327	203	190	196
04. Participatiewet Rijksbijdrage	-212	-212	-212	-212
05. Rente en afschrijving	119	-153	-517	-270
06. Jeugdzorg	-500	-500	200	150
07. Leges burgerzaken	0	0	-125	-384
08. Verkeer en vervoer	-115	-115	-115	-115
09. Stortkosten afval	-90	-90	-90	-90
10. Toeristen- en forensenbelasting	65	65	65	65
11. Parkeren	-88	-38	12	62
12. Herallocatie inzet algemene reserve	-400	-300		700
13. Software	-100			
14. Camera's	-60			
Overige afwijkingen (< € 50.000), per saldo	-8	-22	-64	-1
Wijziging saldo van baten en lasten	**2.263**	**1.738**	**-606**	**226**

Structureel begrotingssaldo

Een structureel begrotingssaldo is het verschil tussen de structurele (terugkerende) inkomsten en uitgaven van een gemeente. Dit is van belang voor een gezond financieel huishoudboekje van de gemeente. Een positief structureel begrotingssaldo betekent dat de gemeente haar lopende uitgaven consistent kan dekken met haar reguliere inkomsten, zonder afhankelijk te zijn van incidentele meevallers of eenmalige inkomsten. Dit draagt bij aan financiële stabiliteit en zorgt ervoor dat de gemeente op lange termijn in staat blijft om haar taken te vervullen en investeringen te doen zonder in financiële problemen te komen.

Het structureel begrotingssaldo 2026-2029 laat zich als volgt weergeven:

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Structureel saldo voor inzet algemene reserve	-694	-165	-1.448	-576
Inzet algemene reserve als dekkingsmiddel	900	323	0	700
Sructureel saldo Begroting 2026-2029	**206**	**158**	**-1.448**	**124**

Ten opzichte van het saldo dat bij de Kadernota 2026 is gepresenteerd is een voordelig effect zichtbaar in de eerste jaren en het laatste jaar. Het positief saldo in het laatste jaar is met name het gevolg van de herallocatie van de inzet van de algemene reserve. Gemeenten mogen vanaf 2024 een deel van hun reserve en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten. In de Kadernota 2025 is hiermee rekening gehouden voor 2026 (€ 1,3 miljoen) en 2027 (€ 623.000). Door de ontwikkeling van het Gemeentefonds is er voor deze jaren in totaal € 700.000 minder nodig om te komen tot een sluitende begroting. Dit bedrag is in deze begroting ingezet om ook het jaar 2029 met een voordelig saldo af te sluiten. Benadrukt wordt dat deze maatregel een incidenteel karakter heeft en dat dit bij uitzondering is toegestaan. Het voordelig structureel saldo van 2026, 2027 en 2029 biedt daarom géén ruimte voor nieuwe structurele uitgaven.

Het verschil ten opzichte van het structureel saldo ten opzichte van de Kadernota 2026 laat zich als volgt weergeven en verklaren:

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Structureel saldo Kadernota 2026	-2.013	-1.381	-607	212
Nota Grondbeleid raadsbesluit 22 mei 2025	-194	-194	-194	-194
Structureel Saldo Kadernota + Grondbeleid	**-2.207**	**-1.575**	**-801**	**18**
Structureel saldo Begroting 2026-2029	206	158	-1.448	124
Wijziging saldo van baten en lasten	**2.413**	**1.733**	**-647**	**106**
Verklaring van de belangrijkste verschillen				
Structurele mutaties analyse begroting 2026	2.413	1.733	-647	106
Wijziging saldo van baten en lasten	**2.413**	**1.733**	**-647**	**106**

Een toelichting op de (structurele) mutaties in deze begroting 2026 ten opzichte van de Kadernota 2026 leest u in het hoofdstuk Financiële begroting.

Begrotingsoverzicht per programma

In de tabel op de volgende pagina is het saldo van baten en lasten per programma te zien en het saldo van de toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves. Dit geeft op hoofdlijnen weer hoe het saldo van de begroting verdeeld is naar de perspectieven. Wat opvalt is dat de baten in het perspectief dienstverlening veel hoger zijn dan de lasten en bij de andere perspectieven andersom. Dit komt doordat de algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen in het perspectief dienstverlening.

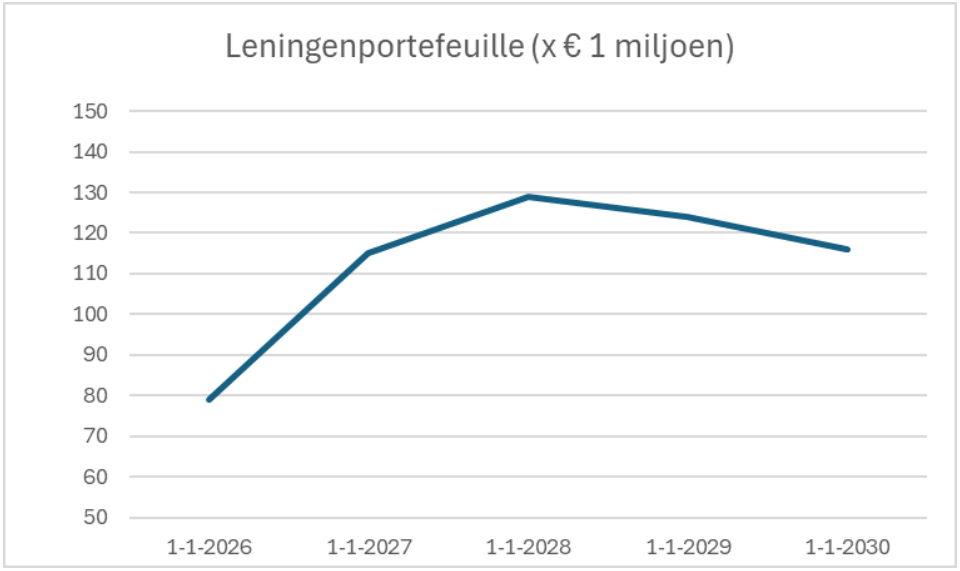
bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Perspectief Ruimte	-20.008	-19.398	-19.348	-19.349
Perspectief Sociaal	-55.370	-54.602	-53.817	-53.998
Perspectief Veilig	-4.497	-4.435	-4.427	-4.426
Perspectief Dienstverlening	76.437	76.735	74.918	75.986
Saldo Perspectieven	**-3.438**	**-1.701**	**-2.674**	**-1.787**
Mutaties in de reserves	2.847	2.287	2.083	2.862
Saldo Begroting 2026-2029	**-591**	**587**	**-591**	**1.075**

Leningenportefeuille

Onze leningenportefeuille is het totaal van alle uitstaande leningen. De leningenportefeuille kan van invloed zijn op de financiële positie van de gemeente. Een goed beheerde leningenportefeuille zorgt ervoor dat de gemeente haar schuldenlast kan dragen zonder de begroting onnodig te belasten. Het stelt ons in staat om essentiële projecten te financieren zonder de huidige inkomsten direct te belasten, maar brengt ook risico's met zich mee, zoals rentestijgingen of herfinancieringsrisico's. Daarom is een strategisch beheer van de leningenportefeuille essentieel om financiële stabiliteit en duurzaamheid op lange termijn te waarborgen.

De leningenportefeuille wordt bewaakt met behulp van een meerjarenliquiditeitsprognose. Op basis van deze prognose en de Programmabegroting 2026-2029 laat de (verwachte) ontwikkeling van de leningenportefeuille zich als volgt weergeven:

De leningenportefeuille bedraagt ten tijde van het opmaken van de begroting ongeveer € 75 miljoen. Door grote investeringen in maatschappelijke voorzieningen en de openbare ruimte loopt de leningenportefeuille op. Deze trend was in de begrotingen van de afgelopen jaren al voorzien. Op basis van de huidige inzichten loopt de leningenportefeuille tot eind 2029 op tot een bedrag van circa € 110 miljoen.

Overigens benadrukken wij dat de langlopende leningen binnen de norm blijven voor een financieel gezonde gemeente. Per 31 december 2024 blijft de nettoschuldquote met 51% ruim onder de grenswaarde van 90% om als ‘minst risicovol’ te worden aangemerkt (op basis van de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten). Naar rato van de balanspositie per 31 december 2024 blijft de netto schuldquote eind 2029 nog steeds onder de 90%. Daarmee blijft deze als ‘minst risicovol’ aangemerkt.

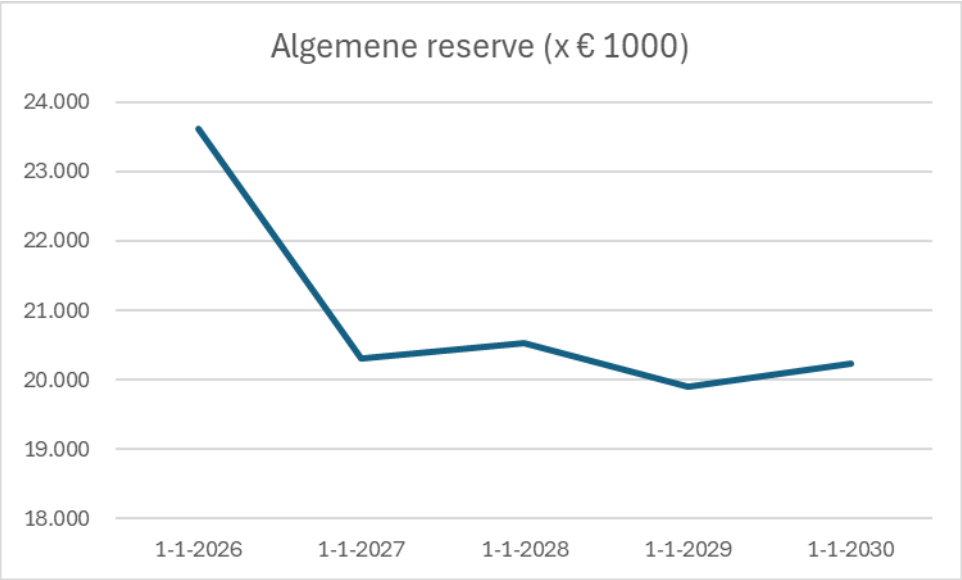
Algemene reserve

De algemene reserve is een financiële buffer die de gemeente aanhoudt om onverwachte uitgaven of tegenvallers op te vangen zonder direct de begroting te hoeven aanpassen. Deze reserve wordt opgebouwd uit overschotten die in eerdere jaren zijn ontstaan, bijvoorbeeld wanneer het saldo van baten en lasten positief is.

Het belang van de algemene reserve voor een gemeente is dat het financiële stabiliteit biedt. Het stelt de gemeente in staat om flexibel te reageren op onvoorziene gebeurtenissen, zoals economische tegenvallers, calamiteiten of extra kosten voor projecten, zonder dat dit meteen leidt tot verhoging van belastingen of bezuinigingen. Bovendien draagt een gezonde algemene reserve bij aan het vertrouwen van inwoners en externe partijen, zoals kredietverstrekkers, in de financiële huishouding van de gemeente.

Om tot een structureel sluitende begroting te komen zijn in de Kadernota 2025 ombuigings-maatregelen verwerkt waarbij ook de algemene reserve is ingezet. Gemeenten mogen een deel van hun reserves en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten. Voor de gemeente Nijkerk is dat (op basis van de huidige stand van de algemene reserve) maximaal € 1,3 miljoen per jaar. Voor deze begroting is gebruikgemaakt van deze mogelijkheid voor de jaren 2026 (€ 0,9 miljoen); 2027 (afgerond € 0,3 miljoen) en 2029 (€ 0,7 miljoen).

Op basis van de programmabegroting 2026-2029 laat de (verwachte) ontwikkeling van de algemene reserve zich als volgt weergeven:

De geprognotiseerde algemene reserve bedraagt ten tijde van het opmaken van de begroting per 1 januari 2026 ruim € 23 miljoen. Daarmee is de omvang van de algemene reserve toereikend.

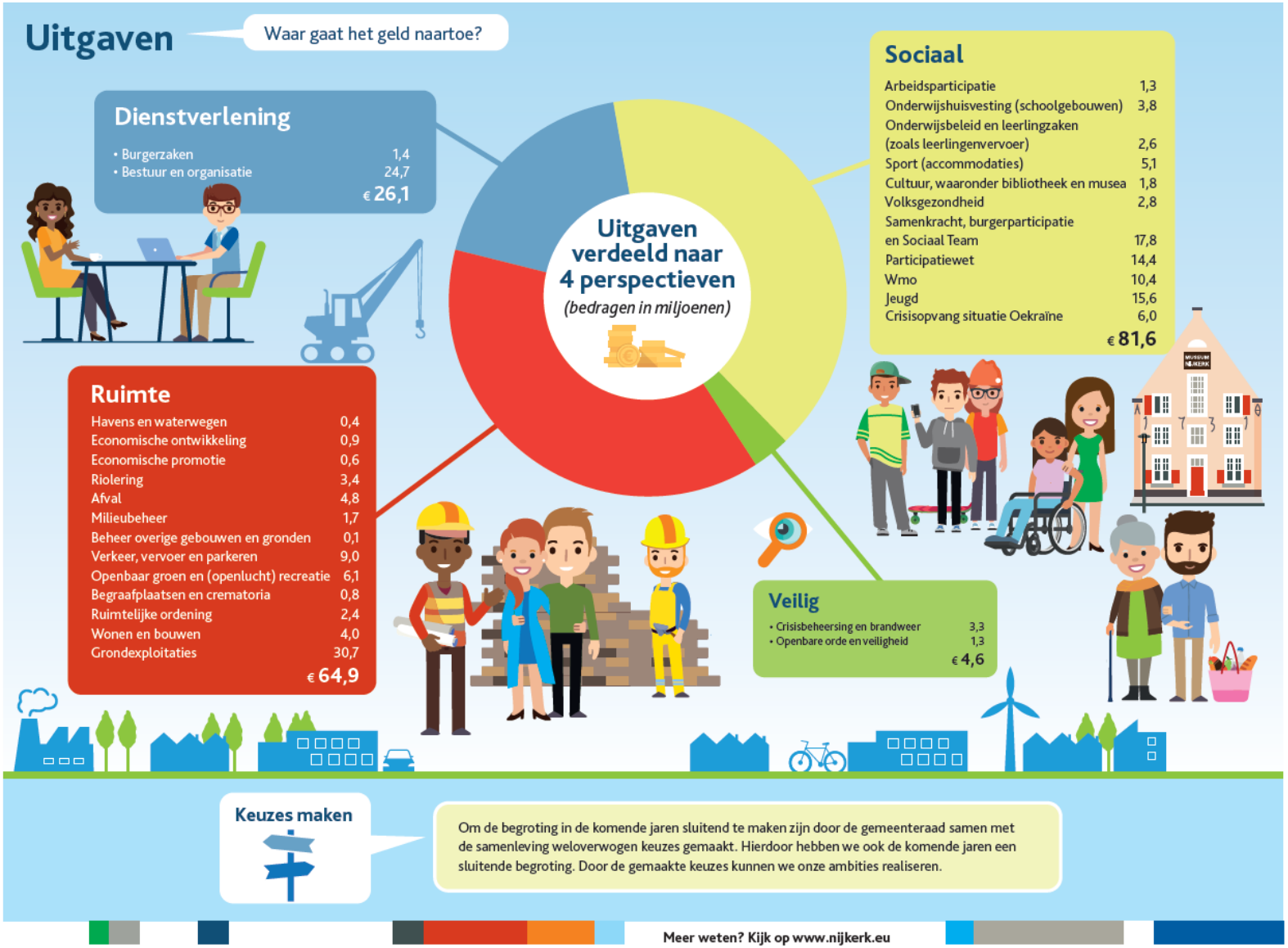
In de begrotingsperiode 2026-2029 neemt deze algemene reserve door het saldo van de (begrote) dotaties en onttrekkingen af tot circa € 20 miljoen op 1 januari 2030. In absolute zin is dit een afname van afgerond € 3 miljoen. In de onttrekking aan de algemene reserve is rekening gehouden met de inzet voor het begrotingssaldo van 2026, 2027 en 2029.

De afgelopen jaren is de onttrekking aan de algemene reserve altijd lager geweest dan verwacht. Zo worden bijvoorbeeld projecten later uitgevoerd dan gepland en worden niet alle ambities direct gerealiseerd. Ook zijn er de afgelopen jaren altijd incidentele meevallers geweest die aan de algemene reserve worden toegevoegd.

De ratio weerstandsvermogen daalt als gevolg van de daling van algemene reserve van 3,6 in de Jaarstukken 2024 naar 2,7 in 2026 op basis van deze begroting. Het weerstandsvermogen is dus nog steeds toereikend om financiële risico’s op korte termijn zonder aanvullende maatregelen te kunnen opvangen.

Begroting in één oogopslag

Uitgaven
Waar gaat het geld naartoe?
Dienstverlening
• Burgerzaken 1,4
• Bestuur en organisatie 24,7
€ 26,1
Uitgaven verdeeld naar 4 perspectieven
(bedragen in miljoenen)
Sociaal
Arbeidsparticipatie 1,3
Onderwijshuisvesting (schoolgebouwen) 3,8
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (zoals leerlingenvervoer) 2,6
Sport (accommodaties) 5,1
Cultuur, waaronder bibliotheek en musea 1,8
Volksgezondheid 2,8
Samenkracht, burgerparticipatie en Sociaal Team 17,8
Participatiewet 14,4
Wmo 10,4
Jeugd 15,6
Crisisopvang situatie Oekraïne 6,0
€ 81,6
Ruimte
Havens en waterwegen 0,4
Economische ontwikkeling 0,9
Economische promotie 0,6
Riolering 3,4
Afval 4,8
Milieubeheer 1,7
Beheer overige gebouwen en gronden 0,1
Verkeer, vervoer en parkeren 9,0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie 6,1
Begraafplaatsen en crematoria 0,8
Ruimtelijke ordening 2,4
Wonen en bouwen 4,0
Grondexploitaties 30,7
€ 64,9
Veilig
• Crisisbeheersing en brandweer 3,3
• Openbare orde en veiligheid 1,3
€ 4,6
Keuzes maken
Om de begroting in de komende jaren sluitend te maken zijn door de gemeenteraad samen met de samenleving weloverwogen keuzes gemaakt. Hierdoor hebben we ook de komende jaren een sluitende begroting. Door de gemaakte keuzes kunnen we onze ambities realiseren.
Meer weten? Kijk op www.nijkerk.eu

Programma's

De begroting 2026 bestaat uit 4 programma's. Deze sluiten aan bij de perspectieven die de basis vormen voor de Ontwikkelagenda en de Kadernota. Deze perspectieven zijn weer onderverdeel in de maatschappelijke opgaven van de gemeente Nijkerk. Dit laat zich als volgt weergeven:

Perspectief Ruimte	
Maatschappelijke opgave 1.1.	Een thuis voor iedereen
Maatschappelijke opgave 1.2.	We delen de ruimte eerlijk en optimaal
Maatschappelijke opgave 1.3.	Een bloeiende economie in een vitale samenleving
Maatschappelijke opgave 1.4.	Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst
Perspectief Sociaal	
Maatschappelijke opgave 2.1.	Alle inwoners doen mee en horen erbij
Maatschappelijke opgave 2.2.	Mensen hebben een bodem in hun bestaan
Perspectief Veilig	
Maatschappelijke opgave 3.1.	Een veilige samenleving maken we samen
Perspectief Dienstverlening	
Maatschappelijke opgave 4.1.	Hoe maken we het samen mogelijk

In de begroting wordt per perspectief de volgende informatie weergegeven:

- Actuele ontwikkelingen, die invloed hebben op het gemeentelijk beleid binnen het programma.
- Een overzicht van wat we willen bereiken en wat we daarvoor willen doen, gekoppeld aan de verschillende maatschappelijke opgaven binnen het programma.
- Inzicht in de baten en lasten per maatschappelijke opgave en voor het gehele programma. Ook het saldo geven we weer, net als de onttrekkingen uit en toevoegingen aan reserves. Dit leidt tot een saldo inclusief en exclusief reserves.

Sinds 2024 hanteren we een vast format waarin alle beleidsteksten zijn gegoten. Dit zorgt voor een betere leesbaarheid en meer herkenning. Een overzicht van de verdeling van de taakvelden naar de verschillende perspectieven leest u in de bijlage.

In deze begroting hebben we bij alle maatschappelijke opgaven ook doelstellingen en beleidsindicatoren geformuleerd.

1. Perspectief Ruimte

1.1 Actuele ontwikkelingen

- Naar de omgevingsvisie 2.0 met perspectief tot 2045

De gemeente Nijkerk heeft een stabiele groeivisie. We werken aan een nieuwe Omgevingsvisie 2.0, waarvan het proces in 2025 is gestart. De ontwikkelingen rondom Oostelijk Nijkerk krijgen hierin een plek, net als een nieuwe visie op mobiliteit, ruimtegebruik voor duurzaamheid en het toevoegen van 20 ha nieuw bedrijfsterrein. Ook de gevolgen voor onze voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, gezondheid, leefbaarheid, veiligheid, recreatie en cultuur komen daarbij aan de orde, evenals de effecten daarvan op het buitengebied. Participatie speelt een belangrijke rol in alle fasen van dit proces. We besteden expliciet aandacht aan het betrekken van moeilijk bereikbare doelgroepen, het helder maken van de invloed die deelnemers hebben, en het zorgvuldig terugkoppelen van resultaten. Zo zorgen we voor een transparant en inclusief proces waarin inwoners en belanghebbenden daadwerkelijk kunnen meedenken en meedoen. Naast de Omgevingsvisie is een start gemaakt met het omgevingsplan, dat uiterlijk 2032 gerealiseerd moet zijn.

- Wonen

Het komende jaar gaan we verder met het realiseren van onze woningbouwambities. Daarbij hebben we gelukkig voldoende harde plancapaciteit om de ambities te realiseren. Nieuwe wet- en regelgeving (zoals de wet versterking regie volkshuisvesting) geven ons een nieuwe context waarin we onze plannen realiseren. Landelijke keuzes, kunnen de investeringsbereidheid van (markt)partijen beïnvloeden.

- Energie

Aansluiting op de energievoorziening is essentieel voor nieuwe ontwikkelingen van woningen, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen. De vraag naar energie is en blijft de komende jaren stijgen. Het gegeven dat nog tot zeker 2033 netcongestie een beperkende factor is, is een uitdaging. In elke nieuwe ontwikkeling is de beschikbaarheid van energie een belangrijk punt wat vraagt om proactief handelen. Dit kan door gebieden netbewust te ontwikkelen, betere balans tussen vraag en aanbod te creëren en het onderzoeken van de optie om Energieprestatienormen voor gebieden vast te stellen. We gaan met betrokken partijen en de Provincie Gelderland bij twee gebiedsontwikkelingen (Klaarwater en Stadshaven) verkennen wat dit betekent. Daarnaast werken we met urgentie aan het versterken van het net door mee te werken aan de realisatie van een nieuw onderstation en via de buurtaanpak aan het plaatsen van ongeveer 200 middenspanningsruimtes.

- Stikstof

Voor het buitengebied zijn er grote vraagstukken om te transformeren en te vernieuwen. Het beperken van de stikstofuitstoot speelt hierbij een belangrijke rol. De Rijksoverheid heeft verschillende regelingen voor agrariërs die willen stoppen, waarvan ook agrariërs in onze gemeente gebruik willen maken. Het opvolgen van deze regelingen zal ook in 2026 doorgaan. De beperkte beschikbaarheid van stikstofruimte en de extra aandacht voor de juridische onderbouwing van nieuwe ontwikkelingen kunnen de komende periode leiden tot vertraging in het bouwen en opleveren van woningen.

- Regionale ontwikkelingen

Steeds meer vraagstukken spelen zich af binnen de regio's waar de gemeente Nijkerk actief is. Dit geldt onder andere voor woondeals en verstedelijkingsstrategieën in de regio Food Valley en Amersfoort. We zetten ons in om de belangen van Nijkerk goed te behartigen in deze regio's. Dit geldt ook voor ontwikkelingen buiten onze gemeentegrenzen, zoals de komst van een kazerne in de gemeente Zeewolde, de aanpak van knooppunt Hoevelaken, het knelpunt A1/A30 en de regiopoort station Nijkerk, ontwikkelingen die een (grote) impact op onze gemeente kunnen hebben.

- Robuuste economie

Nijkerk is trots op zijn sterk ondernemerschap en goede bedrijven. Bedrijvigheid en ondernemerschap zijn belangrijk voor onze samenleving. Daarom blijven we ons inzetten voor de verdere ontwikkeling van bedrijventerreinen, om een balans te houden tussen de groei van het aantal huishoudens en werkgelegenheid. Het verbeteren van de bestaande bedrijventerreinen en het stimuleren van innovatie draagt hier ook aan bij.

- Asielzoekers, Oekraïners en Statushouders

We bereiden de realisatie voor van vier kleinschalige opvanglocaties voor in totaal 278 asielzoekers, onder gemeentelijke regie. Doel is om hen niet alleen goed onderdak te bieden, maar ook om hen vanaf het begin te betrekken bij onze gemeenschap. De locatie De Beurtschipper in Nijkerk opent eind september, gevolgd door de locatie De Nijverheid in Nijkerk later dit jaar. De locaties in Hoevelaken en Nijkerkerveen worden uiterlijk eind 2026 opgeleverd. We hechten in dit proces veel waarde aan transparantie, zorgvuldige communicatie en betrokkenheid van inwoners en ondernemers. Wij luisteren actief naar zorgen en wensen en streven naar een aanpak die recht doet aan zowel maatschappelijke verantwoordelijkheid als lokaal draagvlak. Samen met woningcorporaties, welzijnsorganisaties en andere maatschappelijke partners werken we aan zowel duurzame huisvesting als aan integratie van vluchtelingen. Daarbij staan fysieke woonruimte én sociale ondersteuning centraal. Onze ambitie is dat iedereen vanaf dag één volwaardig meedoet. Inburgering en integratie zijn geen vrijblijvende keuze voor de vluchteling. Deelname aan het meedoen-programma in het nieuwe Ontwikkelcentrum is verplicht.

In het Ontwikkelcentrum ondersteunen we niet alleen asielzoekers, maar ook vluchtelingen uit Oekraïne, statushouders en inwoners van Nijkerk met een begeleidings- of ontwikkelbehoefte. Alle deelnemers krijgen maatwerkbegeleiding via onderwijs, dagbesteding of arbeidsmatige activiteiten. Voor Oekraïense vluchtelingen is de opvang aan de Nachtegaalsteeg met drie jaar verlengd. De verhoogde taakstelling van 50 plekken wordt gerealiseerd op de huidige locatie van het Oekraïnepark. Voor statushouders maken we gebruik van de doorstroomlocatie Passantenhaven en huren we aanvullend woningen voor de tijdelijke opvang van gezinnen. Projecten zoals Wonen bij Jaap en Het Spaanse Leger dragen bij aan het vergroten van de definitieve huisvestingscapaciteit. Op basis van de huidige voortgang verwachten we de taakstelling voor 2026 tijdig en verantwoord te realiseren.

- Sturing op integraal beheer openbare ruimte en gemeentelijk & maatschappelijk vastgoed

Een schone, veilige en goed onderhouden leefomgeving is belangrijk voor de kwaliteit van wonen, werken en recreëren. Nieuwe ontwikkelingen, zoals klimaatverandering, technologische innovaties en de Omgevingswet, hebben invloed op het huidige beheer. Hier wordt op geanticipeerd.

De Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR), die recent is opgesteld, vormt hiervoor de basis. Hierin stellen we duidelijke kaders en beleid vast, die worden vertaald in beheerplannen voor onder andere wegen, groen, riolering en openbare verlichting. Zo zorgen we voor duurzaam, betaalbaar en doelmatig beheer, met oog voor de belangen van inwoners en belanghebbenden. Met deze aanpak bouwen we samen aan een toekomstbestendige en leefbare openbare ruimte.

Gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed speelt een belangrijke rol in het functioneren van onze gemeente. Gebouwen zoals scholen, sportaccommodaties, dorpshuizen en het gemeentehuis dragen bij aan een leefbare en vitale samenleving. Tegelijkertijd staan we voor uitdagingen zoals verduurzaming, efficiënter ruimtegebruik en stijgende onderhoudskosten.

De Nota Vastgoed, die in 2025 wordt opgesteld, biedt een integrale visie op het beleid en beheer van zowel gemeentelijk als maatschappelijk vastgoed. We stellen duidelijke kaders voor duurzaam en doelmatig gebruik, waarbij we functies slim combineren en samenwerking met maatschappelijke partners versterken. Deze kaders worden vervolgens vertaald in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (IHP) en het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Het IHP richt zich op strategische keuzes rondom huisvesting en ruimtegebruik. Ook behoefteonderzoeken naar binnen- en buitensport worden hierbij meegenomen.

Het MJOP zorgt voor structureel en kostenefficiënt onderhoud. Met deze aanpak benutten we ons vastgoed optimaal en bouwen we samen aan een sterke en duurzame leefomgeving.

De gemeenteraad heeft met de nota IBOR en de Nota Vastgoed twee documenten met kaderstellend beleid. Het college richt zich op de uitvoering van beleid binnen de door de raad gestelde kaders. Dit betreft ook een wijziging in het systeem, waarin voorheen de gemeenteraad elke vijf jaar de beleids- en beheerplannen vaststelde. Bij deze vijfjarige systematiek werden de toename in de openbare ruimte en prijsindexatie in de beheerplannen naar werkelijkheid gecorrigeerd, wat éénmaal per vijf jaar aanzienlijke financiële gevolgen had. Met de nota IBOR en de nota Vastgoed stappen we over op een nieuw beheersysteem. In dit systeem worden de werkelijke areaaluitbreiding en prijsindexatie jaarlijks geactualiseerd. Door deze verandering wordt de financiële impact voortaan beter beheersbaar.

1.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maatschappelijke opgave 1.1. Een thuis voor iedereen

Thuis is waar je woont en leeft. Mensen buiten Nijkerk willen graag in Nijkerk wonen. Samen met de jonge generatie die het ouderlijk huis verlaat, zorgen mensen van buiten Nijkerk voor extra druk op de woningmarkt. Een thuis blijven bieden aan alle inwoners van Nijkerk is moeilijk, omdat er een enorme druk op de woningmarkt is. We zetten vanuit onze Woonvisie de komende jaren in op het bouwen van nieuwe woningen en het verkrijgen van een betere balans tussen vraag en aanbod. We bieden op die manier kansen aan eigen inwoners en ruimte voor buurtschappen. We zetten onder andere in op alternatieve en flexibele woonvormen. Er zal wel sprake zijn van een gestage groei van het aanbod van woningen.

Het is ook van belang dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig, liefst in hun eigen woonomgeving, wonen en verblijven. Dat past in het toekomstbestendig en betaalbaar houden van ons sociale stelsel. In dat kader is het van belang dat we de komende jaren, samen met onze ketenpartners, inzetten op inclusieve wijken. Dit vraagt een extra inzet op effectieve lobby.

Met onze bouwopgave en met de ontwikkeling in bestaande buurten en wijken kunnen we nieuwe vormen van ‘samen wonen en samen leven’ ontwikkelen. Het gaat daarbij niet alleen om fysieke en ruimtelijke aanpakken, maar vooral ook om groepen mensen blijvend op elkaar te betrekken en daarvoor de sociale infrastructuur te scheppen en te versterken.

Dit willen we bereiken

Dat de gemeente Nijkerk een plek is en blijft waar het voor alle inwoners in alle levensfasen en omstandigheden fijn is om te wonen en te leven.

Dit gaan we doen in 2026

Om inwoners van Nijkerk een goed thuis te bieden, is het belangrijk te weten waar we nieuwe woningen moeten bouwen en wat voor woningen dit moeten zijn. Dit heeft op de lange termijn veel invloed op de samenstelling van de bevolking en op de kansen voor inwoners om binnen hun eigen woonplaats te verhuizen. We hebben extra aandacht voor specifieke doelgroepen die moeilijker een woning kunnen vinden, zoals ouderen, starters en aandachtsgroepen op de woningmarkt. Starters op de woningmarkt geven we een zetje in de rug met behulp van de Starterslening. Voor ouderen realiseren we meer passend aanbod en bevorderen we doorstroming. Ook werken we verder aan het realiseren van opvanglocaties voor asielzoekers en extra opvangplekken voor Oekraïners, in combinatie met woningen voor jongeren. We zien onze groeiambitie niet als doel op zich, maar als middel om de kwaliteit van wonen en leven voor onze inwoners verder te ontwikkelen. Bij nieuwbouwprojecten gaat het merendeel naar inwoners van de gemeente Nijkerk. De activiteiten die in de Ontwikkelagenda zijn genoemd blijven bestaan, met een aanscherping en aanvulling op enkele aspecten.

Doelstelling : Huisvesting van reguliere doelgroepen

Activiteiten in 2026

1. We geven uitvoering aan de Wet Versterking regie volkshuisvesting die in 2025 is vastgesteld. Het gaat om het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma (opvolger van de woonvisie).
2. We geven uitvoering aan onze woningbouwambitie met de herijkte Woondeals en verstedelijkingsstrategieën in de regio's Foodvalley en Amersfoort.
3. We geven aandacht aan de huidige projecten die in de pijplijn zitten (in overeenstemming met projectenlijst en woningbouwprognose). We prioriteren onze investeringen in mobiliteit om deze ontwikkelingen te kunnen blijven faciliteren (denk o.a. aan Klaarwater, Stadshaven en oostzijde Nijkerk).
4. Kerkplein, Ooststreeck, Nijkerkerveen deelplan 3 en Doornsteeg deelplan 3 zijn in uitvoering.
5. We werken aan de herbestemming van het historisch stadhuis in Nijkerk en de herontwikkeling van De Stuw in Hoevelaken.
6. We werken aan de voorbereiding van de grootschalige gebiedsontwikkelingen Stadshaven, Paasbos, St. Jozef, Klaarwater en Oostelijk Nijkerk.
7. De wijkaanpak Rensselaer en Campenbuurt zijn in uitvoering.
8. We geven uitvoering aan de Prestatieafspraken in de gemeente Nijkerk 2025 – 2027.
9. We leveren de Woningbouwmonitor over 2025 op.

Doelstelling : Huisvesting van specifieke doelgroepen

Activiteiten in 2026

1. We werken aan de herziening van de Starterslening.
2. We werken aan het realiseren van opvanglocaties voor asielzoekers
3. We werken aan het realiseren van extra opvangplekken voor Oekraïners.

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2022	2023	2024
Goede huisvesting van reguliere doelgroepen	Totaal opgeleverde woningen	Aantal	206	221	94
	Aandeel vrije sector	Aantal	142 (69%)	155 (70%)	34 (36%)
	Aandeel sociale huur	Aantal	64 (31%)	66 (30%)	54 (58%)
Goede huisvesting van specifieke doelgroepen	Huisvesting statushouders	Aantal	59	89	70
	Huisvesting overige doelgroepen *	Aantal	-	237	237

**Onder overige doelgroepen wordt verstaan Oekraïners, asielzoekers en arbeidsmigranten*

Maatschappelijke opgave 1.2. We delen de ruimte eerlijk en sociaal

De groei en ontwikkeling van Nijkerk geeft meer druk op de schaarse ruimte. We moeten daarin keuzes maken en tegelijk het veelvormige karakter van Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken bewaken en bewaren. Dit geldt in het bijzonder voor ons vitale en robuuste buitengebied waar een rijke schakering van functies haar plek heeft en ook moet houden. De gevolgen van de ontwikkeling van landelijke functies (landbouw, recreatie, natuur en landschap) moeten we goed begeleiden en inpassen. Dit vraagt meer capaciteit en inzet, wat nu al merkbaar is binnen onze organisatie. Ook moet op sommige plekken een goede afweging plaatsvinden tussen meer landelijke functies en hun ruimtevraag enerzijds en ruimtelijke behoeften voor woningbouw en bedrijfsontwikkeling anderzijds.

Dit willen we bereiken

Dat de ruimte in Nijkerk voor de korte en zeker voor de lange termijn optimaal wordt verdeeld en ingericht.

Dit gaan we doen in 2026

Groei in woningen vraagt om investeringen in voorzieningen zoals onderwijs, zorg en sport, maar ook in mobiliteit, duurzaamheid, openbare ruimte en economie. Deze investeringen geven ons kansen om uit te breiden of te versterken. Hiervoor is een Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) opgesteld. Ook voor het buitengebied zijn er grote vraagstukken om te transformeren en te vernieuwen. Het beperken van de stikstofuitstoot speelt hierbij een belangrijke rol.

We zullen de groei van onze gemeente blijven bekijken vanuit het perspectief van een sociaal, ondernemend en leefbaar Nijkerk. De activiteiten voor de uitvoering van deze maatschappelijke opgave, zoals aangegeven in de Ontwikkelagenda, blijven bestaan. Wel is een aanscherping en nadere prioriteitstelling van planvorming nodig, evenals aanvulling op enkele aspecten.

Doelstelling : Goede evenwichtige balans wonen, werken en recreëren.

Activiteiten in 2026

1. We werken aan een nieuwe Omgevingsvisie 2.0, waarvan het proces in 2025 is gestart. De ontwikkelingen rondom Oostelijk Nijkerk krijgen hierin een plek, net als een nieuwe visie op mobiliteit, ruimtegebruik voor duurzaamheid en het toevoegen van 20 ha nieuw bedrijfsterrein.
2. We nemen actief deel aan de regionale samenwerking in Regio Food Valley. We werken aan het uitvoeringsprogramma op basis van het door de raden vastgestelde Regionaal Perspectief Landelijk Gebied.
3. We werken in de regio's Amersfoort en Foodvalley samen aan verstedelijkingsstrategieën om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken.
4. We werken verder aan de opgaven voor de Regiopoort Nijkerk aan de hand van het U-Ned programma van de ontwikkelstrategie Regiopoorten.
5. Gezamenlijk met de provincies Gelderland en Utrecht, gemeente Amersfoort en Barneveld en de regio's werken we aan de uitvoering van Knooppunt Hoevelaken en A1-A30 en een frequentieverhoging van het treinverkeer op de Veluwelijn.
6. We werken aan het eerste (proef) Omgevingsplan voor het gebied Hoevelaken-West conform de Omgevingswet.
7. We werken aan het programma Omgevingskwaliteit. Een integraal document van de Welstandsnota, de Ruimtelijke atlas, het Landschapsontwikkelingsplan, de Cultuurhistorische waardenkaart en de geldende beeldkwaliteitsplannen.
8. We geven prioriteit aan de gebiedsontwikkelingen Slichtenhorst, Stationsgebied Nijkerk, Bronswerk, Luxool en de oostelijke verkeersontsluiting- ook wel Oostelijk Nijkerk genoemd.
9. We werken volgens het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) aan de genoemde opgaves.
10. We bereiden ons voor op een mogelijke komst van een kazerne bij Zeewolde.
11. We implementeren het beleidsplan Bewegen en Spelen. Waaronder de plaatsing van extra bankjes en voorzieningen voor ontmoetingsplekken. Voor iedere kern is een goede wijk overstijgende voorziening voor jongeren. Het renoveren van 12 speel en sportplekken waaronder minimaal twee trapvelden.
12. We monitoren het beleid voor de gemeentelijke begraafplaatsen en het hondenuitlaatbeleid.
13. We ondersteunen de verandering naar een duurzame landbouw door het verstevigen van de natuur en het verbeteren van biodiversiteit. Waar mogelijk ondersteunen wij de agrarische ondernemers bij deze transitie.
14. We werken aan het nieuwe Landschapsontwikkelingsplan als onderdeel van de omgevingsvisie en sluiten daarbij aan op lopende en toekomstige ruimtelijke projecten om landschap en natuur te verstevigen.

Doelstelling : Wij willen onze inwoners een goede en gezonde leefomgeving bieden door een comfortabel en veilig kwaliteitsniveau van de openbare ruimte en het versterken van de biodiversiteit.

Nijkerk maakt gebruik van kwaliteitsniveaus zoals deze zijn voorgesteld door het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek). Deze kwaliteitsniveaus gaan over de technische kwaliteit en de beeldkwaliteit van de openbare ruimte. De technische kwaliteit is een beoordeling op basis van prestatie-eisen. Nijkerk hanteert een technische kwaliteit van minimaal op niveau B. Dat wil zeggen voldoende waarbij voorzieningen functioneel zijn.

Activiteiten in 2026

1. Actualiseren beheerplannen (zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen).

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2022	2023	2024
Goede evenwichtige balans wonen, werken, recreëren en voorzieningen	Landelijke Leefbaarometer minimaal score Goed	Kwalitatief	Goed	N.v.t	Goed

Bron gegevens: Leefbaarometer | Kaart. De Leefbaarometer wordt elke twee jaar geactualiseerd.

De Leefbaarometer is een instrument van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om tot op laag schaalniveau en voor geheel Nederland een inschatting te geven van de leefbaarheid. Dat is gedaan aan de hand van een groot aantal kenmerken van de woonomgeving, zoals type voorzieningen, lokale geluidsbelasting en onveiligheid. De Leefbaarometer geeft een indruk van de leefbaarheid (signalering) en hoe die leefbaarheid zich ontwikkelt (monitoring). Voor de waardering worden negen klassen onderscheiden, van zeer onvoldoende tot en met uitstekend. Nijkerk scoort klasse Goed.

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2022	2023	2024
Wij willen onze inwoners een goede en gezonde leefomgeving bieden door een comfortabel en velig kwaliteitsniveau van de openbare ruimte en het versterken van de biodiversiteit	Technische kwaliteit openbare ruimte	Kwalitatief	B	B	B
	Beeldkwaliteit openbare ruimte	Kwalitatief	*	*	*
	Beeldkwaliteit bermen in het buitengebied	Kwalitatief	*	*	*
	Percentage meldingen openbare ruimte dat naar tevredenheid is afgehandeld	Kwantitatief	**	**	**

**De beeldkwaliteit betreft het verzorgingsniveau van de openbare ruimte, zoals de frequentie van maaien en het schoonhouden van bermen. Voor deze aspecten is momenteel geen vaste normwaarde beschikbaar, omdat ze sterk samenhangen met bredere beleidsdoelen zoals duurzaamheid, biodiversiteit en energiegebruik. Een gazon dat voorheen wekelijks werd gemaaid en nu slechts tweemaal per jaar, voldoet formeel niet aan de CROW-norm "gazon A". Toch draagt deze aangepaste werkwijze aantoonbaar bij aan beleidsdoelen zoals ecologisch beheer en duurzaam grondgebruik. Dit vraagt om een herijking van de normering, waarbij beeldkwaliteit niet alleen wordt beoordeeld op esthetiek, maar ook op maatschappelijke meerwaarde.*

*** In het kader van de doorontwikkeling van onze dienstverlening aan inwoners en bedrijven wordt gewerkt aan een structurele registratie van meldingen. Op dit moment is deze registratie nog niet volledig, waardoor het nog niet mogelijk is om een betrouwbaar percentage van afgehandelde meldingen te presenteren. Met de verdere ontwikkeling van de digitale omgeving 'Mijn Nijkerk' krijgt de inwoner de mogelijkheid om de status en afhandeling van zijn of haar melding realtime te volgen. Deze transparantie draagt bij aan het vertrouwen in de dienstverlening. Zodra de registratie volledig operationeel is, ontstaat tevens inzicht in de afhandelpercentages en kunnen gerichte verbeteracties worden geformuleerd. Deze gegevens zullen op dat moment worden opgenomen in de verantwoordingsinformatie.*

Maatschappelijke opgave 1.3. Een bloeiende economie in een vitale samenleving

Nijkerk heeft een erkend sterk bedrijfsleven. Innovatiekracht en ondernemerschap zijn een stabiele basis onder een vitale economie, met sterke lokale en regionale uitstraling. In onze Economische visie wordt het belang van onze economische sector geplaatst binnen het kader van de ontwikkeling van onze samenleving. Bloei van de economie en bloei van ons verenigingsleven, van de leefbaarheid in onze centra, brede welvaart en inkomenszekerheid voor onze inwoners en de instandhouding van voorzieningen gaan hand in hand.

De uitdagingen daarvoor worden groter in de komende jaren. Door de transities (stikstof, energie, circulariteit) in het landelijk gebied en met name de agrarische sector en het agrifoodcluster, het toenemend belang van duurzame ontwikkeling en de druk op de ruimte komen verdienmodellen en economische processen onder druk. Ook de algemene economische vooruitzichten zijn minder rooskleurig dan de afgelopen jaren. Dit vraagt van ons dat we nog meer naast onze ondernemers gaan staan, belemmeringen wegnemen en ons bedrijfsleven ondersteunen in het benutten van kansen.

Dit willen we bereiken

Dat we de ‘gouden wisselwerking’ tussen onze bloeiende economie en onze vitale samenleving behouden en waar mogelijk duurzaam versterken in steeds uitdagender tijden.

Dit gaan we doen in 2026

Steeds meer vraagstukken spelen zich af binnen de regio's waar de gemeente Nijkerk actief is. We behartigen onze belangen in deze regio’s zo goed mogelijk.

Nijkerk heeft sterk ondernemerschap en goede bedrijven. Bedrijvigheid en ondernemerschap, ook in de toeristische sector, zijn belangrijk voor onze samenleving. Daarom blijven we ons inzetten voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen, de kwaliteit van de kernwinkelgebieden en het stimuleren van werkgelegenheid die bij de gemeente past. Deze vernieuwing moet plaatsvinden in een duurzame setting en in de beweging naar een toekomstbestendige economie.

De activiteiten voor de uitvoering van deze maatschappelijke opgave, zoals aangegeven in de Ontwikkelagenda, blijven bestaan, waarbij de verdere invulling steeds concreter wordt.

Doelstelling : Een gezond en evenwichtig vestigingsklimaat

Activiteiten in 2026

1. We voeren de economische visie (als bouwsteen van de omgevingsvisie) uit en blijven investeren in onze centrumgebieden, de verdere uitbouw van het Food Production Cluster en de verbinding tussen binnenstad en Randmeer.
2. We voeren de ambities van de visie op de vrijetijdseconomie uit om de kwaliteiten van Nijkerk te versterken en bekend te maken bij inwoners en bezoekers. We nemen actief deel aan regionale samenwerkingsverbanden zoals Veluwe Alliantie, Routebureau Veluwe en Gastvrije Randmeren.
3. We werken samen met Regio Amersfoort en Regio Food Valley aan het Regionaal Programma Werken, de bedrijventerreinenstrategie, Perifere Detailhandel en de Kantorenvisie.

4. We gaan de innovatiekracht van onze (maak)industrie versterken door een betere koppeling aan te brengen met de Regio Foodvalley, het onderwijs en het bedrijfsleven.
5. We organiseren de Smaakweek met de bedrijven in en om Nijkerk.
6. We werken met het beleidskader Detailhandel en werken aan het nieuwe standplaatsenbeleid.
7. We zetten in op de ontwikkeling van toekomstbestendige bedrijfsterreinen. Het doel is om al onze 11 huidige bedrijventerreinen efficiënter te benutten, collectieve voorzieningen en de infrastructuur te verbeteren, de aantrekkingskracht van de terreinen te vergroten (ook voor toekomstig personeel) en duurzame initiatieven te stimuleren.
8. In de 1e helft van 2026 wordt een plan van aanpak voor netcongestie vastgesteld.
9. We werken, na kaderstelling door de gemeenteraad, aan de hand van een gebiedsvisie naar het realiseren 20 bruto ha bedrijfsterrein tot 2030.
10. We doen de verkenning naar het nieuwe bedrijventerrein en het formuleren van de kaders hiervoor.
11. We richten ons op slimme combinaties van ruimtelijke ontwikkeling van werkgelegenheid en mobiliteit rondom knooppunten (station Nijkerk, Hoevelaken).

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2022	2023	2024
Gezond en evenwichtig vestigingsklimaat	Omvang arbeidsplaatsen	Aantal	24.930	25.290	25.530

Gegevens gebaseerd op de economische monitor.

Maatschappelijke opgave 1.4. Duurzaam is de sleutel naar onze toekomst

Een duurzame toekomst is alleen mogelijk als we fors schakelen in onze bijdrage aan de klimaatopgaven en in de versterking van biodiversiteit. We willen dit doen als goed voorouder van onze kinderen en (achter)kleinkinderen.

Per 2050 willen we als gemeente klimaatneutraal zijn. Daartoe zetten we in op het verminderen van het energieverbruik en de (grootschalige) opwek van duurzame energie. Dat kan alleen slagen als we de opbrengsten ook benutten in onze gemeente en de inwoners zich mede daardoor eigenaar kunnen voelen van deze transitie.

Een duurzame toekomst is alleen mogelijk als we onze economische basis kunnen blijven vernieuwen en versterken. Werk en inkomen blijven een sleutelfactor in een solide samenleving, maar zal op een nieuwe manier moeten worden vormgegeven. Een nieuwe manier met nieuwe activiteiten en nieuwe vormen van arbeid en arbeidsdeling. We zetten in op een circulaire economie en minder restafval, op duurzame en actieve mobiliteit en het verbeteren van biodiversiteit in de woonwijken en op bedrijfsterreinen.

Dit willen we bereiken

Dat onze inwoners een prettige, duurzame fysieke leefomgeving ervaren, waar het goed wonen, werken en verblijven is. Duurzame groei is passend bij de maat en schaal van de gemeente, waarbij onderwijs, sport, mobiliteit, recreatie, werkgelegenheid zich in verhouding ontwikkelen.

Dit gaan we doen in 2026

De groei van onze gemeente en de gevolgen hiervan moeten we nauwkeurig afstemmen op onze doelen voor een duurzame toekomst. We willen in de toekomst klimaatbestendig en waterrobuust zijn. Duurzame en actieve mobiliteit, werken naar een meer circulaire economie, het besparen van energie en de lokale opwekking van duurzame energie dragen hieraan bij.

Er spelen grote vraagstukken rondom de beschikbaarheid van energie (netcongestie), waardoor de balans tussen vraag en aanbod steeds belangrijker wordt. We werken aan het versterken van ons elektriciteitsnet en de voorbereidingen voor de komst van een nieuw onderstation. Tegelijkertijd verkennen we hoe we meer netbewust kunnen omgaan bij nieuwbouwontwikkelingen.

Doelstelling : Verduurzamen Gebouwde Omgeving

Activiteiten in 2026

1. We geven informatie over energietransitie en klimaatadaptatie via de website www.nijkerk-duurzaam.nl en werken doorlopend aan de (door)ontwikkeling van ons energieloket.
2. We faciliteren bewoners en bedrijven die met goede ideeën komen om samen te werken om energie te besparen of op te wekken. Zoals buurtinitiatieven vanuit de bewoners in Nijkerk (Paasbos), Nijkerkerveen en Hoevelaken gericht op collectieve (isolatie)inkoopactie.
3. We gaan door met het uitvoeren van het Lokale isolatieprogramma Woningen (LIW) in Nijkerk, hiermee geven we uitvoering aan het Nationaal Isolatie Programma (NIP).
4. We gaan door met het verder verduurzamen van gemeentelijke en maatschappelijke utiliteitspanden. Ook starten we met de voorbereidingen om eigenaren van kantoorpanden te informeren over de verplichting dat kantoorpanden voor 1-1-2030 moeten voldoen aan label A en geven bij eigenaren van huurwoningen aan dat deze huurwoningen moeten verduurzamen tot label D voor 1-1-2029.
5. We werken een verplicht Warmteprogramma uit. In een warmteprogramma beschrijft de gemeente de aanpak van het isoleren en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.
6. Nijkerk is per 1 maart 2025 aangesloten bij EnergieWEB. We werken samen aan dit initiatief van de gemeenten Wageningen, Ede, Barneveld en Scherpenzeel om meer duurzame energie lokaal op te wekken en te gebruiken.

Doelstelling : Verduurzamen verkeer & vervoer

Activiteit in 2026

1. We maken een visie voor mobiliteit en parkeren. Die visie wordt onderdeel van de uitgebreidere Omgevingsvisie 2.0.

Doelstelling: Verduurzamen Bedrijven

Activiteiten in 2026

1. We houden met de Omgevingsdienst toezicht en handhaven op de energiebesparingsplicht bij bedrijven.
2. We ontwikkelen samen met de bedrijven het project Nijkerkse Energie Alliantie, met als doel om op een efficiënte manier om te gaan met het aanbod en vraag naar stroom.
3. We blijven ons inzetten voor de realisatie van 1 of meerdere Smart Energy Hubs op onze bedrijventerreinen met name op de Flier.

Doelstelling : Energiesysteem van de Toekomst

Activiteiten in 2026

1. We streven naar het realiseren van de RES-afspraken en werken in de regio Foodvalley toe naar een regionaal energieperspectief en andere vragen van de toekomst zoals batterijbeleid
2. We geven uitvoering aan het procesvoorstel Windenergie in Nijkerk.
3. We helpen de netbeheerder om het elektriciteitsnetwerk te verzwaren en te versnellen. Het gaat om een nieuw onderstation, aanleg van kabeltracés en de bouw van ongeveer 200 transformatorhuisjes.

Doelstelling : Minder gebruik van grondstoffen (Circulaire Economie)

Activiteiten in 2026

1. We zetten de uitvoering van het Actieplan Circulaire Actieprogramma 2024-2027 Economie, het Grondstoffenplan en het Actieprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG) 2024-2028 voort.
2. We stimuleren bij een aantal bedrijven in het project Waterrotonde het hergebruik van grondwater van drinkwaterkwaliteit
3. We geven uitvoering aan het Actieprogramma Van Afval Naar Grondstof 2025-2028. Dit betreft onder andere het optimaliseren van de oud papierinzameling en het opstellen van een plan van aanpak voor een pilot omgekeerd inzamelen van restafval in een bestaande wijk.
4. We nodigen bedrijven uit om deel te nemen aan het Living Lab Regio Foodvalley Circulair. Dit lab heeft als doel om samenwerking tussen bedrijven te stimuleren om verspilling van grondstoffen en materialen tegen te gaan.

Doelstelling : Waterrobuust en klimaatbestendig (Klimaatadaptatie)

Activiteiten in 2026

1. We werken aan maatregelen om wateroverlast, watertekort en hittestress zoveel mogelijk te voorkomen.
2. Onze regenwateradviseurs adviseren bewoners, ondernemers en andere eigenaren van private terreinen om onze gemeente waterrobuust en klimaatbestendig te maken.
3. We werken verder aan de realisatie van de uitbreiding van het Hoevelakense Bos.

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2022	2023	2024
Verminderen van het energiegebruik van 3.672 TJ in 2017 naar 2.300 TJ in 2030	Energie besparen	in TJ	3.493	3.250 (3155+95 overige warmte)	*1
Verminderen van het verbruik van energievraag in verkeer en vervoer van 1.107 TJ in 2017 naar 900 TJ in 2030	Energie besparen in verkeer & vervoer	in TJ	1.144	1.173	*1
Toename van de opwek van duurzame energie in 2017 van 180 TJ naar 2.800 TJ in 2030	Opwek duurzame energie	in TJ	314	500	*1
Verminderen uitstoot van CO2 in 1990 van 299 kton naar 135 kton in 2030	Verminderen van C02 uitstoot	in kton	220	193	*1
Minimaal uitvoering 3 actiepunten per jaar uit programma circulaire economie	Verhogen circulariteit	Aantal	n.v.t.	n.v.t. *	*1

Gegevens gebaseerd op de regionale klimaatmonitor.
**1 Voor het jaar 2024 zijn nog geen gegevens beschikbaar*

In 2025 is door de gemeenteraad de routekaart Klimaatneutraal Nijkerk inclusief het uitvoeringsprogramma vastgesteld. De Routekaart Klimaatneutraal Nijkerk heeft als doel om de gemeente Nijkerk op de juiste route te zetten naar een duurzaam en klimaatneutraal Nijkerk in 2050. In de routekaart zijn ook (hernieuwde) doelstellingen opgenomen inclusief indicatoren. Deze zullen verwerkt worden in bovenstaande tabel bij een eerstvolgend P&C product.

1.3 Financiële middelen

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Baten				
1.1. Een thuis voor iedereen	27.766	32.302	29.769	29.684
1.2. We delen de ruimte eerlijk en optimaal	1.371	1.414	1.404	1.404
1.3. Een bloeiende economie in een vitale samenleving	5.507	5.203	5.201	5.201
1.4. Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst	10.204	10.835	11.515	11.515
Totaal baten	**44.848**	**49.754**	**47.889**	**47.803**
Lasten				
1.1. Een thuis voor iedereen	30.179	34.800	32.304	32.250
1.2. We delen de ruimte eerlijk en optimaal	18.312	17.744	17.692	17.651
1.3. Een bloeiende economie in een vitale samenleving	6.475	6.017	6.016	6.043
1.4. Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst	9.889	10.591	11.224	11.209
Totaal lasten	**64.855**	**69.152**	**67.236**	**67.152**
Mutaties reserves				
Onttrekking (baten)	1.207	1.267	1.299	1.299
Dotatie (lasten)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**1.207**	**1.267**	**1.299**	**1.299**
Resultaat perspectief Ruimte	**-18.801**	**-18.131**	**-18.049**	**-18.050**

2. Perspectief Sociaal

2.1 Actuele ontwikkelingen

- Landelijke ontwikkelingen en sociaal domein vanaf 2026

Het Kabinet Schoof I is gevallen. Dit heeft gevolgen voor gemeenten.

Het jaar 2026 zou eerst het 'ravijnjaar' worden: een jaar met grote bezuinigingen voor gemeenten. Nu is besloten om dit jaar te overbruggen tot en met 2027. Gemeenten krijgen tijdelijk extra geld om de ergste gevolgen te verzachten. Toch blijft het een lastig jaar, omdat het oude systeem van financiering stopt en het nieuwe pas in 2027 begint en gefaseerd wordt ingevoerd.

De val van het kabinet Schoof maakt dat sommige geplande wijzigingen in wetgeving vertraagd worden of mogelijk niet doorgaan. Sommige nieuwe wetten, zoals aanpassingen in de bijstand, worden waarschijnlijk uitgesteld. Ook heeft de Tweede Kamer de wet voor het afschaffen van de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Wmo abonnementstarief controversieel verklaart op 24 juni 2025. De lokale maatregelen uit de hervormingsagenda zijn in Nijkerk in de kadernota besproken en worden geïmplementeerd. Landelijk is het onduidelijk welke maatregelen en acties vanuit het Rijk worden ingezet om de doelen uit de hervormingsagenda te gaan halen.

- De beweging naar voren

De druk op het sociaal domein neemt toe door een stijgende vraag naar ondersteuning. De gemeente Nijkerk maakt daarom een fundamentele omslag: van formele zorg naar 'zelfzorg – samenzorg – formele zorg'. Deze beweging is vastgelegd in het overkoepelend beleidsplan Sociaal Domein 2025–2040.

We zetten in op het versterken van de sociale basisinfrastructuur, zodat inwoners meer kunnen steunen op hun eigen netwerk en omgeving. Dit maakt (betere) zelfzorg en samenzorg mogelijk. Tegelijkertijd wordt de inzet van geïndiceerde zorg waar mogelijk afgeschaald. Het Sociaal Team biedt vaker lichte en praktische begeleiding, dichtbij de inwoner. Ook kijken we bij aanmelding van een inwoner voor zorg of het preventieve aanbod ingezet kan worden in plaats van geïndiceerde zorg. Zo staan we naast de inwoner, houden we meer regie op welke zorg wanneer wordt ingezet, en zorgen we ervoor dat zorg beschikbaar en betaalbaar blijft voor wie het echt nodig heeft.

Bestaanszekerheid vormt de basis om goed voor jezelf én voor een ander te kunnen zorgen. Daarom brengen we onze minimaregelingen actiever onder de aandacht. We willen armoede bespreekbaar maken en terugdringen, zodat iedereen volwaardig kan meedoen.

Naast bestaanszekerheid is gezondheid een essentiële voorwaarde voor participatie en welzijn. Samen met ons netwerk ondersteunen we inwoners bij het bevorderen van positieve gezondheid zowel fysiek als mentaal. We doen dit met oog voor de diversiteit binnen onze gemeenschap – in achtergrond, levensfase, mogelijkheden en behoeften. Deze brede blik op antidiscriminatie, diversiteit en inclusie en positieve gezondheid vormen een rode draad in onze aanpak.

De Doorbraakmethode wordt ingezet om complexe situaties integraal en effectief aan te pakken. Deze benadering vormt de basis voor het uitvoeringsprogramma dat momenteel wordt uitgewerkt.

- Stijgende kosten voor Wmo en Jeugdhulp

De kosten voor Wmo en jeugdhulp van de gemeente blijven elk jaar stijgen. In 2024 zijn de uitgaven voor Wmo en jeugdhulp in Nijkerk weer hoger geworden. Dit komt door de jaarlijkse prijsstijgingen en het feit dat er steeds meer mensen gebruik maken van deze voorzieningen. De gemeente krijgt niet genoeg geld van de rijksoverheid om deze (prijs)stijgingen te betalen.

Hoewel de trend over meerdere jaren stijgend is, laat 2025 naar verwachting een lichte daling zien. Dit hangt samen met een aangepaste manier van indiceren, waardoor de inzet van voorzieningen doelmatiger plaatsvindt.

In 2026 en 2027 krijgen gemeenten extra geld van de overheid voor jeugdhulp, omdat landelijke besparingen vervallen. Gemeenten krijgen ook extra geld in het gemeentefonds voor de demografische ontwikkelingen binnen de Wmo. Dit geld zullen we gebruiken voor de gestegen kosten van de Wmo.

Tijdens een beeldvormende avond zijn aan de raad de maatregelen gepresenteerd die voortkomen uit het onderzoek van NCOD naar besparingsmogelijkheden binnen de Wmo en jeugdhulp. Deze lokale besparingen zijn noodzakelijk, maar kennen een ingroeipad waarin eerst geïnvesteerd moet worden in het versterken van het sociaal team. Voor het realiseren van besparingen in de jeugdhulp is bovendien ondersteuning van externe partijen nodig. Het gaat om een samenhangend pakket aan maatregelen dat bijdraagt aan het terugdringen van kosten. Ook binnen de Wmo wordt, in samenwerking met NCOD, gekeken naar mogelijkheden om doelmatiger te werken. Daarbij wordt extra ingezet op het versterken van het sociaal team.

De commissie-Van Ark adviseerde begin 2025 dat gemeenten onvoldoende financiële ruimte hebben voor jeugdhulp. Op basis hiervan heeft het kabinet extra middelen toegekend voor 2025–2027. De taakstelling van €414 miljoen over 2023–2024 wordt verdeeld tussen het Rijk en de gemeenten. VNG heeft zorgen geuit over de periode vanaf 2028 en verzocht om een nieuw advies, verwacht in 2027.

- Jeugdzorg en geestelijke gezondheidszorg

Meer jongeren hebben hulp nodig bij geestelijke gezondheidszorg en speciaal onderwijs. De kosten voor jeugdzorg stijgen. In 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld om problemen in de jeugdzorg op te lossen en het systeem financieel houdbaar te maken. Deze veranderingen leggen druk op het zorgstelsel en vragen om een andere manier van denken.

In Nijkerk breiden we het sociaal team uit zodat zij zelf zorgtaken kunnen oppakken zonder wachtlijst. Hierdoor worden jongeren en hun ouders sneller geholpen en neemt de vraag naar formele zorg af. We zetten in op het verbeteren van de leefomgeving voor kinderen en jongeren met het Kansrijke Start programma en Opgroeien in een Kansrijke omgeving. We zetten ook in op specialistische ondersteuning bij huisartsen en ons Preventie Interventie Team (PIT) om het beroep op formele zorg te verminderen. Deze maatregelen zijn effectief en helpen bij de hervormingsdoelen.

- Jeugdzorg samenwerking

In de jeugdzorg werken we als Nijkerk al jaren samen in de Jeugdhulpregio JeugdFV. Vanaf 2026 wordt er een nog steviger fundament onder deze regionale samenwerking gelegd met een gemeenschappelijke regeling. Door nieuwe wetgeving is het vormen van een gemeenschappelijke regeling verplicht. Hierin worden twee vormen van samenwerking vastgesteld, aan de ene kant de gemeenschappelijke regeling waarin een bedrijfsvoering organisatie wordt opgericht maar ook een intergemeentelijke samenwerking waarin de integrale samenwerking tussen de 7 gemeenten en beleidsafstemming centraal staan. Deze nieuwe vorm van samenwerking heeft als doel om doelmatig en doeltreffend uitvoering te geven aan de jeugdhulp.

Op het gebied van veiligheid en jeugdzorg gaan we op een andere manier samenwerken. Na een evaluatie volgt een plan voor het anders organiseren van de regionale veiligheidstafel vanaf 2026.

- Zorgakkoorden en financiële situatie

De VNG heeft het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) ondertekend onder voorbehoud. Gemeenten ontvangen extra middelen voor preventie, samenwerking en infrastructuur, maar structurele financiering blijft een aandachtspunt. Ook de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is afhankelijk van voldoende rijksmiddelen en uitvoerbare afspraken. Gemeenten blijven terughoudend zolang financiële zekerheid ontbreekt.

- Wonen en zorg

Binnen het sociaal domein zetten we in op woonvormen die zelfstandig wonen met nabijheid van zorg mogelijk maken. De woonzorgvisie, die vanaf 2026 onderdeel is van het volkshuisvestingsprogramma, ondersteunt dit. Bij sociale problematiek op vakantieparken werken we integraal samen met onder andere handhaving.

- Nieuwe wetten en Wmo

Het wetsvoorstel om de vaste eigen bijdrage in de Wmo te vervangen door een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage per 1 januari 2027 is door de Tweede Kamer controversieel verklaard. Dit betekent dat de behandeling van het voorstel is opgeschort tot een nieuw kabinet aantreedt. De gevolgen voor de gemeente Nijkerk zijn hierdoor op dit moment onzeker.

- Inkoopstrategie Wmo en evaluatie

De gemeente Nijkerk is verantwoordelijk voor passende ondersteuning via de Wmo. Tot nu toe werd een deel van deze ondersteuning lokaal ingekocht. Uit een evaluatie eind 2024 blijkt dat deze aanpak niet efficiënt genoeg is. Daarom heeft het college op 3 juni 2025 besloten om vanaf 2027 de inkoop van Wmo-begeleiding, respijtverblijf en vanaf 2031 ook dagactiviteiten regionaal te organiseren via de centrumregeling Amersfoort.

Deze keuze sluit aan bij de regionale visie Samen in de Wijk en bij het overkoepelend beleidsplan Sociaal Domein van Nijkerk. De gemeente blijft lokaal verantwoordelijk voor de uitvoering, maar werkt voor de inkoop en het contractbeheer samen met regiogemeenten. Zo verbeteren we de kwaliteit, continuïteit en betaalbaarheid van ondersteuning voor onze inwoners.

- Participatiewet

De Tweede Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel *Participatiewet in Balans*. Deze wet vereenvoudigt regels, vergroot het vertrouwen in inwoners en stelt de mens centraal. Gemeenten krijgen meer ruimte voor maatwerk, bijvoorbeeld bij het toekennen van bijstand of het toestaan van giften.

De gemeente Nijkerk bereidt zich voor op de invoering van de eerste maatregelen, samen met betrokken teams. Hoewel er geen extra budget beschikbaar is, kunnen gemeenten op termijn besparen door minder administratie, minder bezwaarprocedures en effectievere ondersteuning richting werk of participatie.

2.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maatschappelijke opgave 2.1. Alle inwoners doen mee en horen erbij

We staan er voor dat iedere inwoner van Nijkerk gelijke kansen heeft en dat iedereen kan meedoen. Om onze inwoners te ondersteunen in de bevordering van de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid, zetten we veel van de al ingezette lijnen voort. We zetten in op gezondheidsbevordering en preventie. We werken vanuit de filosofie van 'Positieve gezondheid' en 'Gezondheid in al het beleid'. In dat kader werken we aan een toereikend aanbod van kunst en cultuur, sport, inclusief onderwijs, welzijn, zorg en ondersteuning. In lijn met de ontwikkeling en groei van de bevolking. We werken eveneens aan het aanbrengen van meer samenhang tussen alle activiteiten die plaatsvinden. Daarnaast streven we naar een groter bereik van deze voorzieningen, waarbij we speciale aandacht geven aan onze jeugd en onze ouderen. Intimidatie en discriminatie gaan we zichtbaar tegen.

Dit willen we bereiken
Dat we een inclusieve samenleving zijn waarin mensen dezelfde kansen en mogelijkheden hebben ongeacht hun achtergrond, leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, godsdienst, seksuele voorkeur en ongeacht of ze een ziekte of beperking hebben. Je hoort er gewoon bij, er is geen onderscheid. Mensen houden rekening met elkaar en er zijn geen drempels om mee te doen.

Dit gaan we doen in 2026

1. In 2025 is het Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein vastgesteld. Dit plan wordt eerst uitgewerkt in een kaderstellend document en ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Het college werkt deze kaders uit in het uitvoeringsprogramma, dat we in 2026 na vaststelling gaan toepassen.
2. We werken aan een inclusieve en passende opvang- en onderwijsplek voor ieder kind in onze gemeente, zo regulier en thuisnabij mogelijk.
3. We houden de toekomstige behoeften voor schoolgebouwen in de gaten.
4. De gemeente Nijkerk voert in 2026 activiteiten uit de Lokale Inclusie Agenda 2025–2027 uit, gericht op toegankelijkheid, gelijke behandeling en sociale veiligheid. Een voorbeeld is de uitvoering van de motie voor een regenboogzebrapad als zichtbaar teken van inclusie. Daarnaast wordt de behoefte van de LHBTIQ+ gemeenschap geïnventariseerd om beleid beter te laten aansluiten bij hun leefwereld. We voeren de geformuleerde lokale acties uit voor de Hervormingsagenda Jeugd en kostenstijging Wmo uit en houden de voortgang bij.
5. We implementeren de inkoopstrategie Wmo
6. We stellen een handhavingsbeleid op voor Wmo en Jeugd
7. We werken met de Doorbraakmethode.
8. We realiseren de nieuwbouw van de Baggelaar.
9. We investeren in sportvoorzieningen, we beginnen met de voorbereidingen voor het vernieuwen van de sporthallen in Nijkerk en we stimuleren sportdeelname.

Indicatoren

Door doelen en meetpunten te maken bij de maatschappelijke opgaven, krijgt de raad een extra hulpmiddel. Daarmee kunnen ze beter praten over hoe deze maatschappelijke opgaven worden uitgevoerd. Op dit moment is het overkoepelend beleidsplan vastgesteld en wordt er een kaderstellende stap uitgewerkt. In deze kader stellende stap worden ook de beleidsindicatoren uitgewerkt. In deze begroting hanteren we een compacte set indicatoren als basis voor sturing en verantwoording. Deze set wordt in samenhang met de raadsmonitor periodiek besproken en waar nodig bijgesteld binnen de P&C-cyclus.

In de tabel hieronder staan indicatoren die horen bij de eerste stap van het overkoepelend beleidsplan. Dit plan wordt eind 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd. Sommige indicatoren zijn al beschikbaar. In het sociaal domein is het moeilijk om precies te meten wat het effect is van beleid. Dat komt doordat er veel partijen meedoen, zoals verwijzers, aanbieders en andere initiatieven. Daardoor ontstaan er zogenoemde ‘rimpeleffecten’. Daarom geven we bij de indicatoren ook een uitleg. Zo wordt duidelijker wat de cijfers betekenen. In het beleidsplan nemen we ook zulke kwalitatieve indicatoren op. Er zijn uit het overkoepelend beleidsplan sociaal domein (vastgesteld in de raadsvergadering op 17 april 2025) strategische doelstellingen gekoppeld aan de beleidsindicatoren. Deze zijn een combinatie van financiële en inhoudelijke indicatoren die een start zijn van een completere set beleidsindicatoren die terug zullen komen in het kaderstellende document sociaal domein.

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024
Alle kinderen krijgen van jongs af aan de ruimte en gelegenheid om zich kansrijk te ontwikkelen	Absoluut verzuim leerplichtigen	Aantal leerlingen	24	24
	Voortijdige schoolverlaters VSV*	% van het totaal aantal leerlingen 12-23	1,6	1,9
Meer oudere inwoners en inwoners met een beperking kunnen in hun vertrouwde omgeving blijven wonen	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Unieke cliënten per jaar	2.508	2.793
Gezinnen houden zelf de regie over hun leven	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,6	11,5
	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,8	0,7
	Kosten individuele voorzieningen jeugd (ZIN en PGB)	Kosten in € (x 1.000)	12.895	13.927
Het normale leven van jongeren staat centraal	Triage zonder toewijzing Jeugd	Kosten in € (x 1.000)	40	62
Inwoners die hulp en ondersteuning nodig hebben ervaren meer regie over hun leven	Triage zonder toewijzing Wmo	Unieke aantallen	161	187
Meer oudere inwoners en inwoners met een beperking kunnen in hun vertrouwde omgeving blijven wonen	Kosten individuele voorzieningen Wmo (ZIN en PGB)	Kosten in € (x 1.000)	7.019	8.631

Maatschappelijke opgave 2.2. Mensen hebben een bodem in hun bestaan

Het hebben van werk is elementair voor de bestaanszekerheid. Om dit te voor elkaar te krijgen ligt de eerste verantwoordelijkheid bij onze inwoners en ondernemers. We zien het als onze verantwoordelijkheid als gemeente om eventuele belemmeringen om aan het werk te gaan weg te nemen. Oplossingen voor inwoners hierbij vragen veelal maatwerk en samenwerking tussen meerdere partijen. Wij hebben samen met onze regiogemeenten, partners en ondernemers een belangrijke rol in het creëren van randvoorwaarden voor een succesvol economisch en arbeidsmarktbeleid. Voor mensen die, buiten eigen invloed, geen werk hebben of die om andere redenen niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien biedt de gemeente een financieel vangnet en instrumenten om daar minder afhankelijk van te worden. De situatie rond energieprijzen en inflatie maakt financiële kwetsbaarheid en armoedeproblematiek onder inwoners nog actueler. Meer specifiek richten we ons op het tegengaan van armoede en zetten we in op vermindering van laaggeletterdheid en taalachterstanden bij kinderen en jongeren.

Dit willen we bereiken
Dat onze inwoners ervaren dat de gemeente ervoor hen is, als zij zelf (tijdelijk) niet kunnen voorzien in hun bestaanszekerheid.

Dit gaan we doen in 2026

1. We gebruiken de plannen van Visie op werk en participatie 2024 om zoveel mogelijk inwoners te helpen meedoen in de samenleving, liefst in groepen.
2. We werken zo lokaal mogelijk om onze inwoners in hun eigen omgeving te helpen. Waar nodig werken we samen met de arbeidsmarktregio Amersfoort om onze diensten te verbeteren.
3. We gaan beter samenwerken met communicatie om inwoners van Nijkerk beter te informeren over de beschikbare hulp bij armoede.
4. De gemeente wil duidelijker communiceren, zodat inwoners weten wat de gemeente hen kan bieden.

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024
Regelingen worden beter benut	Personen met een bijstandsuitkering	Aantallen per 10.000 inwoners	161,7	160
	Lopende re-integratievoorzieningen (unieke aantallen)	Aantallen per 10.000 inwoners	269,5	-
Minder inwoners hebben problematische schulden	Schulpverlening	Aantal trajecten	30	33

2.3 Financiële middelen

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Baten				
2.1. Alle inwoners doen mee en horen erbij	4.429	4.010	4.160	4.160
2.2. Mensen hebben een bodem in hun bestaan	21.816	16.199	16.199	16.199
Totaal baten	**26.245**	**20.210**	**20.360**	**20.360**
Lasten				
2.1. Alle inwoners doen mee en horen erbij	47.527	46.505	45.898	46.088
2.2. Mensen hebben een bodem in hun bestaan	34.089	28.307	28.278	28.270
Totaal lasten	**81.616**	**74.812**	**74.176**	**74.358**
Mutaties reserves				
Onttrekking (baten)	149	149	149	149
Dotatie (lasten)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**149**	**149**	**149**	**149**
Resultaat perspectief Sociaal	**-55.221**	**-54.453**	**-53.668**	**-53.849**

3. Perspectief Veilig

3.1 Actuele ontwikkelingen

De gemeente Nijkerk wil een veilige gemeente zijn. Dit geldt voor thuis, op straat, bij bedrijven en op bedrijventerreinen. Veiligheid is een belangrijke waarde. We zorgen samen voor een veilig Nijkerk.

Ook de gemeente heeft een belangrijke rol in het zorgen voor veiligheid. Dit doen we door voorlichting, preventie en interventies. Als het nodig is, houden we toezicht en handhaven we de regels. We werken samen om overlast en criminaliteit aan te pakken. We vinden het belangrijk dat hulpverleners en handhavers zichtbaar en bereikbaar zijn.

Vanuit een goed evenwicht tussen preventie, handhaving en zorg zetten wij ons in voor vergroting van de veiligheid van de inwoners.

We realiseren ons dat veiligheid van iedereen is. Daarom betrekken we inwoners en maatschappelijke organisaties actief bij het komen tot een veilige samenleving.

We zetten in op participatie en het begeleiden van statushouders en vluchtelingen in onze maatschappij; in de uitvoering van het plan van aanpak daartoe is een uitbreiding van het aantal opsporingsambtenaren voorzien die toegevoegd en ondergebracht worden bij de al bestaande gemeentelijke werkeenheid.

Voor de veiligheid in onze gemeente werken we samen met de Politie, Brandweer, Openbaar Ministerie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). Voor de aanpak van criminaliteit en overlast werken we samen met onze ketenpartners Politie en Openbaar Ministerie. De verleiding van ‘snel geld’ is aantrekkelijk, zeker ook voor bepaalde groepen jongeren. De beïnvloeding van de bovenwereld door de onderwereld neemt nieuwe en grotere vormen aan.

De digitalisering biedt veel nieuwe mogelijkheden voor criminele activiteiten. Steeds meer criminelen verplaatsen hun activiteiten naar de digitale wereld. Hierdoor worden meer inwoners, zowel jongeren als ouderen, slachtoffer van cybercrime.

In zijn algemeenheid is er een toename in maatschappelijke onrust die ook zijn doorwerking kan hebben op de openbare orde en veiligheid. De veiligheid van onze lokale samenleving wordt bepaald door ontwikkelingen vanuit verschillende domeinen en op allerlei niveaus.

Op internationaal niveau is er nog steeds een potentieel dreigende en onrustige situatie.

De geschetste ontwikkelingen vormen een momentopname, waarvan vaak een cijfermatige onderbouwing van omvang en impact nog moet plaatsvinden. Daar waar nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van veiligheid zich voordoen, of samenwerking in aanpak/coalities met partners en maatschappelijke partijen wenselijk of noodzakelijk zijn, zullen we ook tussentijds dit moeten afwegen.

3.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijke opgave 3.1. Een veilige samenleving maken we samen

Veiligheid is een kernwaarde in het bestaan van onze inwoners. Het bevorderen van veiligheid en het veiligheidsgevoel is een brede verantwoordelijkheid van inwoners, organisaties en overheden. De gemeente speelt een belangrijke rol op verschillende terreinen:

- ondermijning, met name drugsproblematiek, zorgfraude, (arbeids)uitbuiting, Bibob-beleid; verwarde personen;
- crisisbeheersing en openbare orde/handhaving;
- high impact crime (speelt in mindere mate, maar moet wel oog voor blijven);
- APV-vergunningen, waaronder evenementenvergunningen.

We zien dat kinderen en jongeren al op steeds jongere leeftijd bij (drugs)criminaliteit betrokken raken. We willen dit samen met ouders, onderwijs, jeugd- en jongerenwerk en politie tegengaan.

De ontwikkeling van deze thema's is het best vast te leggen en te monitoren in uitgangspunten en doelstellingen. Deze doelstellingen komen grotendeels overeen met het Integraal veiligheidsplan dat we samen met Barneveld en Scherpenzeel opstellen. Uitgangspunten daarvoor zijn onder meer dat we onze informatiepositie versterken en ons waar mogelijk richten op een gebiedsgerichte en persoonlijke aanpak. We zetten in op een goede verhouding tussen preventieve en repressieve maatregelen.

Dit willen we bereiken
We willen bereiken dat het veiligheids- en handelingsbewustzijn van inwoners, inwonersgroepen, organisaties en ondernemers wordt versterkt. We werken samenlevingsgericht en vergroten daarmee de weerbaarheid en zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers.

Doelstelling : Aanpak ondermijning

De gemeente Nijkerk onaantrekkelijk maken voor ondermijnende criminaliteit en effectief optreden tegen overtredingen, om hierdoor te voorzien in een veilige, leefbare en eerlijke samenleving.

Activiteiten in 2026

1. Minstens 5 integrale controles per jaar.
2. Het implementeren en uitvoering geven aan het beleid BIBOB. Hierbij wordt de gemeente ondersteund door de provincie via het project Feniks.
3. Inwoners bewust maken en informeren over signalen van ondermijning en de meldingsbereidheid verhogen.
4. Het Digitaal Opkopersregister promoten onder ondernemers en handhaven op de naleving van deze wettelijke verplichting.
5. Samen met het Sociaal Domein optrekken in de aanpak van zorgfraude door barrières op te werpen en signalen actief op te pakken.
6. Repressief optreden tegen drugscriminelen op basis van onze bestuurlijke en strafrechtelijke mogelijkheden.
7. Project Ariadne waarbij samen met de provincie wordt gewerkt aan het vitaliseren van vakantieparken en het tegengaan van criminaliteit op deze parken.

Doelstelling : Zorg en veiligheid

We willen dat signalen van de verschillende partners over personen met onbegrepen gedrag zo snel mogelijk integraal worden opgepakt zodat voortzetting van de problemen of eventuele overlast kan worden voorkomen. We willen voorkomen dat jongeren in een kwetsbare situatie afglijden naar de criminaliteit

Activiteiten in 2026

1. Meer en eerder inzicht krijgen in de aard en omvang van de problematiek met betrekking tot overlast van personen met verward gedrag of kwetsbare personen.
2. Plan van Aanpak implementeren om ex-gedetineerden te ondersteunen bij hun terugkeer in de samenleving
3. Met het project Drugsondermijning Nijkerk (DON) halen en houden we jongeren uit de (drugs)criminaliteit. Dit doen we samen met partners en met inzet van onder andere de straatcoaches.

Doelstelling : digitale weerbaarheid

Het vergroten van de weerbaarheid van (digitaal kwetsbare) inwoners om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van de verschillende vormen van digitale criminaliteit.

Activiteiten in 2026

1. Het verhogen van de meldingsbereidheid voor digitale criminaliteit.
2. Het ontwikkelen en implementeren van een Plan van Aanpak Digitale Weerbaarheid. Hiervoor worden in VNG-verband hoofdlijnen en richtingen opgesteld.
3. Een intern periodiek overleg starten over de aanpak van digitale criminaliteit.

Doelstelling : crisisbeheersing

Het opzetten en implementeren van een vakbekwame interne crisisorganisatie die aansluit bij de regionale crisisstructuur.

Activiteiten in 2026

1. Opleiden, trainen en oefenen van medewerkers van de lokale crisisorganisatie en monitoren van de medewerkers van de regionale crisisorganisatie.
2. Aanvullen van scenario taken/ draaiboeken ter voorbereiding op mogelijke crises (denk aan stroomuitval).
3. Informeren van bewoners hoe zij zich voor een mogelijke crisis kunnen voorbereiden. Hierbij volgen we de landelijke richtlijnen.

Doelstelling : handhaving

Een gedegen handhavingsteam dat aan de hand van een strategie en uitvoeringsplan gaat handhaven. Belangrijk is dat de handhaving op verschillende manier kan worden ingezet en de handhavingsinstrumenten aansluiten op het Integrale Veiligheidsplan en beleid.

Activiteiten in 2026

1. Het maken van een handhavingsstrategie met daarin aandachtpunten, prioriteiten en capaciteitsverdeling.
2. Zorgen voor integrale handhaving die aansluit op bestaande of nieuwe activiteiten van betrokken partners.

Doelstelling : vergunningverlening

Zo tijdig mogelijk het overleg met organisatoren over vergunningaanvragen opstarten om op die manier tot een goede, gedegen vergunningaanvraag te komen, die voldoet aan daaraan te stellen eisen.

Activiteiten in 2026

1. Met organisatoren van evenementen meedenken om te komen tot vergunningen die voldoen aan de landelijke veiligheidseisen

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024
Ondermijning	Aantal bestuurlijke rapportages	Rapportages vanuit de politie die de burgemeester de mogelijkheid geven om bestuurlijk op te treden	15	16	19	17
	Aantal Bibob trajecten	Toetsing ter voorkoming van het faciliteren van ondermijnende activiteiten	0	1*	3	4
Zorg en veiligheid	Veiligheidshuis casussen	Zorg en veiligheid casussen die regionaal en integraal bij het veiligheidshuis worden besproken	34	43	50	56
	Aantal MDO's	Multidiciplinaire overleggen over zorg casuïstiek binnen de gemeenten tussen het sociaal domein en veiligheid	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend
Digitale Weerbaarheid	Aantal aangiftes	Het aantal geregistreerde aangiftes bij de politie in het kader van digitale criminaliteit	81	55	Onbekend	132
Crisisbeheersing	Piket functionarissen	Aantal regionale piketfunctionarissen in de gemeentelijke organisatie	1	1	1	0
	Aantal crisisoefeningen	Crisisoefeningen en -trainingen om de lokale medewerkers te trainen in hun taak binnen de lokale crisisorganisatie	0	0	1	1
Handhaving	Procesverbaal	Het aantal proces-verbalen	500	900	385	440
	sfeerrapportage	Sfeerrapportages van wijken of overlastlocaties	40	80	Onbekend	Onbekend
Vergunningverlening**	MDO's	Een multidisciplinair overleg ter voorbereiding van een groot evenement	3	5	5	5
	Evaluaties	Een evaluatiegesprek met organisatoren van een evenement	3	5	7	21

**Ten tijde van corona zijn er geen Bibob-trajecten gedaan. In 2022 is het beleid t.a.v. Bibob volledig herzien en zijn er afspraken gemaakt over het implementeren van dit beleid, o.a. door het inzetten van een Bibob-coördinator.*
*** Vergunningverlening: in 2020 en 2021 zijn er minder evenementen georganiseerd en vergund vanwege corona.*

3.3 Financiële middelen

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Baten				
3.1. Een veilige samenleving maken we samen	122	122	122	122
Totaal baten	**122**	**122**	**122**	**122**
Lasten				
3.1. Een veilige samenleving maken we samen	4.619	4.557	4.549	4.548
Totaal lasten	**4.619**	**4.557**	**4.549**	**4.548**
Mutaties reserves				
Onttrekking (baten)	0	0	0	0
Dotatie (lasten)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat perspectief Veilig	**-4.497**	**-4.435**	**-4.427**	**-4.426**

4. Perspectief Dienstverlening

4.1 Actuele ontwikkelingen

In onze participatievisie staat dat we onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zoveel mogelijk meteen aan het begin van een proces betrekken als gelijkwaardige partners en hen de gelegenheid geven om te reageren of mee te denken. Zo maken we gebruik van de kennis en kunde in de samenleving, brengen we belangen in kaart en voelen betrokken inwoners en partijen zich betrokken en gehoord. Omgevingsbewust werken en participatie als uitgangspunt zorgen voor een goede relatie met de samenleving. Dit zorgt voor besluitvorming waarbij belangen vooraf zijn opgehaald en afgewogen en daarmee betere plannen en uitvoering. De uitwerking en doorontwikkeling van participatie kunnen we maar ten dele binnen de reguliere werkzaamheden een plek geven. Zeker in de eerste jaren zal dit meer tijd en inzet kosten van de organisatie. De groei in participatief werken heeft tijd nodig.

Om tot de benodigde kwaliteitsverbetering in de bestuurlijke besluitvorming te komen (motie raad, 2024), is in 2025 gestart om te komen tot een goede inrichting. In 2026 moet dit proces zijn afronding en borging krijgen.

Vorig jaar is het concept Servicecentrum volledig uitgewerkt. Dit Servicecentrum wordt ingericht als het centrale aanspreekpunt voor inwoners, organisaties en ondernemers voor vragen en de afname van enkelvoudige producten en diensten. De vragen en producten worden zoveel mogelijk in één keer afgehandeld vanuit het servicecentrum. Vragen kunnen via diverse kanalen worden gesteld, waaronder telefoon, balie en e-mail. Wij werken vanuit de omnichannel gedachte. De inwoner, organisatie of ondernemer kiest het kanaal en zijn vraag wordt afgehandeld of doorgeleid naar het goede kanaal. Als de vraag niet in één keer kan worden afgehandeld wordt deze met de eventuele vraagverheldering doorgeleid naar een medewerker met de juiste expertise.
Vanuit de omnichannel gedachte en digitalisering wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een klantportaal en het verbeteren van onze webformulieren. In een klantportaal kan de inwoner zelf de status van een aanvraag of melding volgen en communiceren met de gemeente.

Het Servicecentrum plaatst dienstverlening centraal binnen de organisatie en leidt met Omnichannel in de gemeentelijke visie op dienstverlening. Dit betekent dat de regie van kanalen binnen het Servicecentrum komt en verantwoordelijkheden, rollen en profielen van medewerkers van verschillende teams mogelijk moeten worden aangepast.

In het raadsvoorstel "Lokale dienstverlening Burgerzaken Hoevelaken" zijn verschillende scenario's besproken voor de toekomst van de gemeentelijke dienstverlening in Hoevelaken. Na een uitgebreid participatieproces, waarbij de inwoners van Hoevelaken hun voorkeuren hebben aangegeven, is besloten om te kiezen voor het scenario dat een balans biedt tussen toegankelijke, lokale dienstverlening en efficiënt gebruik van middelen. Inwoners kunnen gebruikmaken van diverse gemeentelijke diensten met ruimere openingstijden en een open karakter. De verwachting is dat de voorbereidingen en uitwerking van de plannen eind 2025 gereed zullen zijn, waarna de uitvoering in 2026 zal plaatsvinden. De besparingen zullen ook vanaf 2026 worden gerealiseerd.

Dit jaar vond de ontvlechting plaats van de gezamenlijke diensten die we hadden met de buurgemeenten (in BLNP-verband). We hebben onze interne bedrijfsvoering hierop aangepast. Hierdoor creëren we in 2026 de ruimte om beter aan te sluiten bij de behoefte die we als gemeente hebben en hier vorm aan te geven. Op elementen waar dit voor ons van toegevoegde waarde is, blijven wij op projectmatige basis actief de samenwerking met andere gemeenten opzoeken.

In 2024 is binnen de organisatie ingezet op een verdere doorontwikkeling. Hierbij is het integraal en opgavegericht samenwerken leidend. In 2026 dient dit als een van de kernprincipes binnen de organisatie te zijn doorgevoerd.

Bij de resultaatbestemming over het jaar 2024 zijn er eenmalig middelen beschikbaar gesteld om sneller te kunnen ontwikkelen op het gebied van Artificial Intelligence. In 2026 verwachten wij hier de nodige vruchten van te kunnen plukken. Nadere toelichting is te vinden in paragraaf 5.10 onder paragraaf 'Dienstverlening'.

4.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijke opgave 4.1. Hoe maken we het samen mogelijk?

We kunnen als gemeente op heel veel terreinen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners helpen en faciliteren om dingen voor Nijkerk mogelijk te maken. Natuurlijk zijn er regels nodig en is niet alles mogelijk. Maar onze basishouding is om zo veel mogelijk in te zetten op wat wél mogelijk is. Dit betekent onder meer dat we meer vanuit resultaten en bedoeling kijken naar initiatieven en plannen en minder vanuit onze beleids- en systeemwerkelijkheid.

Daarvoor moeten we flexibeler en integraler kunnen werken. Dat stelt (hogere) eisen aan onze eigen informatie- en sturingsinstrumentarium waarmee we overzicht kunnen houden en risico's kunnen beheersen. Ook onze interne processen en interne dienstverlening (onder andere ICT) moeten we hierop doorontwikkelen.

Het vraagt ook ondersteuning in houding en gedrag, van onze medewerkers en zeker ook van ons als bestuurders. Dit kan alleen werken als onze inwoners duidelijk weten waar ze aan toe zijn met ons en weten wat ze wel en niet kunnen verwachten. Rolbewustheid en -vastheid, betrouwbaarheid en openheid zijn kernwaarden die door heel ons gemeentelijk functioneren moeten doorklinken.

Op basis van deze drie variabelen ontwikkelen we serviceformules die worden uitgewerkt in onder andere het project servicecentrum.

Het dienstverleningsconcept heeft invulling gekregen door de werkwijze en inrichting bij de overgang naar ons nieuwe gemeentehuis. We werken daar met de nieuwe serviceformule en mensen kunnen ons op meerder manieren bereiken (het project Omnichannel).

Dit willen we bereiken

Dat inwoners van Nijkerk de gemeente ervaren als een dienstverlenende en betrouwbare partner in ontwikkelingen en initiatieven, die doet wat mogelijk is voor en met de inwoners binnen gestelde kaders en richtlijnen.

Dit gaan we doen in 2026

1. Het organisatorisch inbedden van de benodigde kwaliteiten voor de verbetering van de communicatie, participatie en kwaliteit bestuurlijke besluitvorming.
2. Vanuit het dienstverleningsbewustzijn gaan we werken vanuit samenwerken en persoonlijk contact als leidend principe voor onze dienstverlening.
3. Het integraal en opgavegericht samenwerken moet in 2026 als één van de leidende principes in de organisatie zijn doorgevoerd.

De gemeente wil het makkelijk maken voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties om met hen in contact te komen en hun zaken te regelen. Een goede bereikbaarheid betekent dat de gemeente makkelijk te bereiken is via verschillende kanalen.

Indicatoren

- Bereikbaarheid

Wij willen de bereikbaarheid voor de inwoners, organisaties en ondernemers verbeteren.

Indicatoren:
- Percentage terugbelverzoeken (KCC)
- Percentage gemiste oproepen (KCC)
- Aantal terugbelverzoeken binnen twee werkdagen afgehandeld

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2022	2023	2024
Wij willen de bereikbaarheid voor de inwoners, organisaties en ondernemers verbeteren	Percentage terugbelverzoeken (Klantcontactcenter)	Kwantitatief	Onbekend	Onbekend	12%
	Percentage gemiste oproepen (Klantcontactcenter)	Kwantitatief	13%	12%	11%**
	Aantal terugbelverzoeken binnen 2 werkdagen afgehandeld	Kwantitatief	Onbekend	Onbekend	60%***

** dit is inclusief de telefoontjes die voortijdig zijn beëindigd door de beller
*** dit is het percentage afgehandeld in het systeem, van de overige 40% is niet bekend of er is teruggebeld

- Wij willen verbetering van de Dienstverlening op het gebied van Waterbeheer.

Om de waterhuishouding effectief en preventief te beheren, zet de gemeente Nijkerk zich in voor een proactieve benadering van water- en rioleringsbeheer. Door inzicht te verkrijgen in veelvoorkomende problemen en meldingen, kunnen gerichte maatregelen worden genomen om verstoppingen en defecten te verminderen.

Om deze dienstverlening te optimaliseren, hanteren we drie kernindicatoren:

1. Aantal meldingen openbare ruimte m.b.t. water en riool
   Het aantal geregistreerde meldingen van water- en rioleringsproblemen wordt geanalyseerd om trends en knelpunten vroegtijdig te signaleren en op te lossen.
2. Verstoppingen en defecten per kilometer riool of watergang
   We streven naar minder dan vijf verstoppingen per tien kilometer riool per jaar, waardoor de functionaliteit van het rioolstelsel gewaarborgd blijven.
3. Percentage uitgevoerde inspecties t.o.v. planning
   Minimaal 90% van de geplande inspecties van watergangen en rioleringen wordt jaarlijks uitgevoerd om vroegtijdige gebreken te detecteren en efficiënt onderhoud te waarborgen.

Met deze aanpak verbeteren we de waterkwaliteit, verkleinen we de kans op overlast en verhogen we de betrouwbaarheid van onze infrastructuur. Zo blijft Nijkerk een leefbare en veilige gemeente voor haar inwoners.

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2022	2023	2024
Wij willen verbetering van de dienstverlening op het gebied van Waterbeheer	Aantal meldingen openbare ruimte met betrekking tot water en riool	Kwantitatief	33	42	28
	Verstoppingen en defecten per kilometer riool of watergang (streefwaarde <5)	Kwantitatief	40 stuks in totaal op 350 km	94 stuks in totaal op 350 km	81 stuks in totaal op 350 km
	Percentage uitgevoerde inspecties ten opzichte van de planning (streefwaarde >90%)	Kwantitatief	95	98	91

- Participatie

Als gemeente willen we inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners beter betrekken bij het maken en uitvoeren van beleid en projecten (inwonersparticipatie), en initiatieven uit de samenleving actiever ondersteunen (overheidsparticipatie).
Dat doen we in de voorbereiding, tijdens de uitvoering en bij de evaluatie van een project/beleid

Indicatoren:

- Aantal participatietrajecten
- In welke fase worden mensen betrokken (vooraf, tijdens en/of bij de evaluatie)
- Ingezette middelen ten behoeve van de participatie
- Aantal aanvragen waarbij inwoners of maatschappelijke partners een beroep doen op het uitdaagrecht.
  Kanttekening: het uitdaagrecht wordt opgenomen in onze participatieverordening. Deze verordening wordt eind 2025 voorgelegd aan de raad. Het bijhouden van het aantal initiatieven zullen we doen vanaf het moment dat de verordening is vastgesteld en in werking treedt.

De betreffende indicatoren zijn recent ontwikkeld en maken voor het eerst onderdeel uit van onze verantwoordingsstructuur. Deze indicatoren zullen voor het eerst worden gemeten en gerapporteerd in de jaarrekening 2026. Aangezien het om nieuwe indicatoren gaat, zijn er geen historische gegevens beschikbaar.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In aanvulling op de programma's geeft dit onderdeel een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen, zoals het gemeentefonds, worden niet als baten in de diverse programma's opgenomen. Inzicht in de baten is echter essentieel voor de raad. Daarom maken de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien ook onderdeel uit van dit perspectief.

De voorgaande programma's omvatten alle baten en lasten die nodig zijn voor de realisering van die programma's. Specifieke gemeentelijke heffingen zoals het rioolrecht en de afvalstoffenheffing zijn opgenomen bij de baten van het betreffende programma. Hetzelfde gebeurt met de specifieke uitkeringen.

Het BBV schrijft in artikel 8 voor dat in de begroting een bedrag wordt opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het bedrag voor onvoorzien kan, volgens de voorschriften, worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. Er is voor gekozen om de post onvoorzien voor de begroting in zijn geheel op te nemen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste onderdelen van het overzicht algemene dekkingsmiddelen zijn voorgeschreven door het BBV. Het gaat daarbij om:

a. lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn met name de OZB, de toeristenbelasting en de hondenbelasting,
b. algemene uitkeringen (gemeentefonds),
c. dividend,
d. saldo van de financieringsfunctie,
e. overige algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x 1.000, -/- = nadeel

	2026	2027	2028	2029
Baten				
Algemene dekkingsmiddelen				
Lokale heffingen (OZB)	12.204	12.264	12.324	12.324
Lokale heffingen (overige belastingen)	835	835	835	835
Gemeentefonds	87.146	87.530	85.725	87.062
Dividend	380	380	380	380
Saldo financieringsfunctie	115	-146	20	247
Totaal algemene dekkingsmiddelen	100.680	100.863	99.284	100.848
Lasten				
Onvoorzien	24	24	24	24

Hieronder wordt in het kort het beleid ten aanzien van de onderwerpen uit de tabel toegelicht.

Lokale heffingen

Het beleid over de lokale heffingen wordt uitvoeriger beschreven in de paragraaf Lokale heffingen van deze begroting.

Gemeentefonds

Het gemeentefonds kent drie soorten uitkeringen:
1. de algemene uitkering
2. decentralisatie- en
3. integratie-uitkeringen

- De algemene uitkering

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten met maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor. De maatstaven kunnen voortdurend aan veranderingen onderhevig zijn.

Daarnaast wordt de ontwikkeling van de algemene uitkering voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. Dit is de jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek. Het accres is beleids- en bestedingsvrij. De wijze waarop het wordt ingezet is aan de gemeente.

De gekozen vorm van indexatie moet door de vormgeving op twee componenten de gewenste stabiliteit opleveren. Uitgangspunt is dat gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgt. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling van het fonds wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het fonds minder schommelt (volumedeel). De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar, waardoor de fondsen reëel ‘op niveau’ blijven (prijsdeel).

De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2025. Voor de publicatie en de behandeling van deze begroting ontvangt de gemeenteraad een raadsinformatiebrief over de uitkomst van de septembercirculaire 2025. De financiële effecten hiervan zijn nog niet verwerkt in deze begroting.

- Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Deze uitkeringen maken, net als de algemene uitkering, deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, wat bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen zijn verbonden met een zeker doel. Vanuit dat perspectief kan de bestedingsvrijheid formeel niet, maar materieel wel begrensd zijn.

Dividend

De gemeente Nijkerk heeft aandelen in Alliander, Vitens en BNG. Voor de aandelen van Alliander en de BNG gezamenlijk wordt een opbrengst geraamd van € 380.000 per jaar. Vanaf 2021 ontvangen we voorlopig geen dividend meer van Vitens. Voor de rente van de in 2021 verstrekte lening aan Alliander wordt gezien het beperkte risico (Alliander heef de hoogste rating namelijk triple A) en de materialiteit van het bedrag geen reserve opgenomen.

Saldo van de financieringsfunctie

Het betreft hier het saldo van enerzijds de gecalculeerde rentelast en anderzijds de aan diverse programma’s doorberekende rentelast. De gecalculeerde netto rentelast voor 2026 is € 2,6 miljoen. Op basis van de door de raad vastgestelde financiële spelregels is € 2,7 miljoen doorbelast aan de diverse programma’s. Hierdoor ontstaat een rekenkundig voordeel van afgerond € 0,1 miljoen. Dit is een gevolg van enerzijds de toerekening van de rente aan voorzieningen in overeenstemming met de vernieuwde BBV en anderzijds de doorbelasting van rente op basis van de voorcalculatorische omslagrente in plaats van de werkelijke omslagrente. Het is geen echt budgettair voordeel.

Onvoorzien

De verslaggevingsvoorschriften schrijven voor dat er een post onvoorzien wordt opgenomen in de begroting. Deze post is bedoeld voor uitgaven die onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. De omvang van deze post is niet voorgeschreven. De gemeente bepaalt zelf wat een ‘redelijk’ bedrag is.

Uitgangspunt van de begroting is dat er realistisch geraamd wordt. De financiële positie van de gemeente is voldoende en de interne beheersing adequaat. Wij hebben een gedegen systeem van risicomanagement. De omvang van de post onvoorzien sluit hierop aan.

EMU-saldo

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,5% voor de rijksoverheid en 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systematiek werkt echter op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investeringen en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Voor het EMU-saldo verwijzen we u naar de paragraaf Financiering.

4.3 Financiële middelen

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Baten				
4.1. Hoe maken we het samen mogelijk	1.671	1.713	1.641	1.123
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	100.887	101.683	100.338	101.775
Totaal baten	**102.558**	**103.396**	**101.979**	**102.899**
Lasten				
4.1. Hoe maken we het samen mogelijk	23.768	23.675	23.753	23.574
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	2.353	2.986	3.308	3.338
Totaal lasten	**26.121**	**26.661**	**27.062**	**26.912**
Mutaties reserves				
Onttrekking (baten)	1.491	871	636	1.414
Dotatie (lasten)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**1.491**	**871**	**636**	**1.414**
Resultaat perspectief Dienstverlening	**77.928**	**77.606**	**75.553**	**77.400**

Paragrafen

De paragrafen: zeven dwarsdoorsneden

Naast de vier programma's en het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien bestaat de begroting uit een zevental (verplichte) paragrafen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting, bezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is om inzicht te geven in aspecten die op meerdere programma's betrekking hebben. Via de paragrafen kan de raad ook beleidsuitgangspunten vaststellen voor beheersmatige aspecten. Het gaat met name om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

Thema's van de paragrafen

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

1. Lokale heffingen

Voorgeschreven is dat de paragraaf lokale heffingen ten minste bevat:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van kostendekkendheid van de diverse heffingen en de bijbehorende beleidsuitgangspunten;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (specifieke heffingen), als op de heffingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen).

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale heffingen en daarmee meer inzicht is daarom van belang voor de raad. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

Uitgangspunt in de regelgeving is dat tarieven voor een rechtstreekse dienstverlening niet meer mogen opbrengen dan zij aan werk kosten. Er is geen winstdoelstelling voor deze tarieven. Deze uitgangspunten hebben vooral gevolgen voor het tarievenbeleid van retributies in het algemeen en de tarieven van de afvalstoffenheffing en van het rioolrecht. Bij het onderdeel tarievenbeleid retributies komen wij hierop terug.

1.1 Geraamde inkomsten

De inkomsten uit lokale heffingen worden in 2026 geraamd op € 26,6 miljoen. De opbouw is als volgt:

bedragen x € 1.000

	2026	2025	2024
Belastingen			
OZB-woningen	7.162	6.962	6.718
OZB-niet woningen	5.043	4.945	4.910
Parkeerbelastingen	455	290	348
Rioolheffing	3.668	3.067	2.516
Afvalstoffenheffing	5.070	4.580	4.061
Overige *)	977	575	726
Totaal belastingen	**22.375**	**20.419**	**19.278**
Retributies en leges			
Leges	3.029	2.679	3.793
Lijkbezorgingsrechten	863	684	784
Overige **)	324	276	282
Totaal retributies en leges	**4.215**	**3.639**	**4.858**
Totaal lokale heffingen	**26.590**	**24.058**	**24.137**

* hondenbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting, BIZ-bijdragen

** haven-, kade- en liggelden

1.2 Beleid lokale heffingen

Algemeen tarievenbeleid belastingen

In december 2022 heeft de gemeenteraad het uitgangspunt voor de legesheffing vastgesteld op 100% kostendekkendheid tenzij door de gemeenteraad anders wordt besloten. Voor 2026 is in de kadernota 2026 een inflatiecorrectie berekend op de gemeentelijke belastingen en heffingen van 2,1% (was in 2025 2,9%). Het betreft een gewogen gemiddelde van de generieke prijsstijging en de stijging voor loonkosten.

De ombuigingen uit de Kadernota 2025, die noodzakelijk zijn om tot een structureel sluitende begroting te komen, hebben ook effect op de lokale heffingen. Deze zijn in de begroting 2026 geïmplementeerd. Voor de leges en belastingen betekent dit naast de reguliere inflatiecorrectie een aanvullende lastenstijging die hierna is toegelicht.

Onroerend zaakbelasting

Naast de reguliere inflatiecorrectie geldt voor de OZB een extra tariefverhoging van 1,4% vanwege het dekkingsplan uit de Kadernota 2025. De voorgestelde OZB-verhoging voor 2026 wordt hierdoor 3,5%.

Rioolheffing

De rioolheffing kent een gesloten financiering, waarbij het uitgangspunt 100% kostendekkendheid is. De tarieven voor het rioolrecht worden vanwege het vastgestelde waterplan met 15,1% extra verhoogd. De verhoging van het Riooltarief wordt daardoor 17,2% Hiermee wordt een 100% kostendekkendheid in 2026 voorzien.

Havengelden

De kostendekkendheid van deze bedrijfseconomische activiteit is voor 2026 berekend op 64%.
Om de in de kadernota 2025 opgenomen ombuiging van € 48.000 te realiseren, worden de haventarieven in 2026 inclusief het inflatiedeel met 25% verhoogd.

Lijkbezorging

Om de in de kadernota 2025 opgenomen ombuiging van € 130.000 te realiseren, worden de begraaftarieven met 19% verhoogd, aangevuld met 2,1% inflatiecorrectie. Hiermee stijgt de kostendekkendheid naar 85% in 2026. In 2026 wordt een nieuw beheerplan vastgesteld, waarna de kostendekkendheid opnieuw wordt berekend.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing kent een gesloten financiering, waarbij het uitgangspunt 100% kostendekkendheid is. Om dit te bereiken werd in de kadernota 2025 een ombuiging van € 336.000 opgenomen. Dit betekent een tariefstijging van 4,3%.

Op basis van deze nieuwe berekening stijgt het vaste tarief van de afvalstoffenheffing met 4,3%: van € 208 naar € 217. Ook het diftar-tarief stijgt met dit percentage.

Inzicht in lasten en baten afvalbeheer

Het financiële beheer van afval en grondstoffen is de afgelopen jaren steeds complexer geworden door een combinatie van externe factoren, beleidswijzigingen en marktontwikkelingen. Dit heeft geleid tot een situatie waarin kosten en baten moeilijk voorspelbaar zijn en sterk kunnen fluctueren. Bijvoorbeeld vergoedingen voor zwerfafval zijn in het verleden wisselend geweest, met terugbetalingen en onverwachte uitkeringen. Inmiddels is dit vervangen door een vaste prullenbakvergoeding en de SUP-regelgeving, waarvan de opbrengsten nog onzeker zijn. Ook de PMD-vergoeding staat onder druk door concept afspraken tussen de VNG en Verpact. Hierin wordt de vergoeding die wij ontvangen voor de verwerking van het PMD afhankelijk gemaakt van de ingezamelde kwaliteit van de PMD. Gezien het feit dat bij de ondergrondse containers niet aan de kwaliteitsnormen wordt voldaan bestaat het risico dat de vergoeding die ontvangen voor de verwerking significant afnemen. Om dit te voorkomen is het niet uit te sluiten dat deze ondergrondse containers mogelijk uitgefaseerd moeten worden.

Aanbestedingen hebben eveneens invloed gehad: sommige trajecten, zoals GFT-verwerking, zijn duurder uitgevallen, terwijl andere, zoals restafval en luiers, juist tot besparingen hebben geleid. De opbrengsten uit papierinzameling zijn sterk afhankelijk van de markt en variëren maandelijks aanzienlijk. Wat betreft restafval is het totaalbeeld zorgwekkend. De kosten voor verwerking stijgen door nieuwe overheidsheffingen, waaronder een verdubbeling van de afvalstoffenbelasting en een invoering van een CO_2-heffing.

Toeristenbelasting

Vanuit de Kadernota is in de begroting 2026 inkomstenverhogende maatregel opgenomen van € 150.000 structureel. Het tarief voor campings en hotels is in 2026 gelijk getrokken naar 1 bedrag, zijnde € 2,35.

Forensenbelasting

Vanuit de kadernota is in de begroting 2026 een inkomstenverhogende maatregel opgenomen van € 60.000 structureel. Ingaande 2026 zal een gedifferentieerd tarief worden ingevoerd voor de forensenbelasting. De verordening is hierop aangepast. De tarieven zullen in het reguliere separaat volgende belastingvoorstel worden uitgewerkt.

Parkeren

Voor 2026 is er € 200.000 aan extra inkomsten ingeboekt vanuit het toewerken naar een kostendekkend tarief. Het uurtarief voor 2026 is € 1,20 (was in 2025 € 1,10). In combinatie met een tariefstelling per half uur en uitbreiding van de betaald parkeertijden wordt de verwachte inkomst met dit tarief gerealiseerd. De komende jaren wordt stapsgewijs verder toegewerkt naar een kostendekkend parkeerproduct in 2029.

Heffing bijdrage Bedrijfsinvesteringszone

Na een zorgvuldige voorbereiding en nauwe samenwerking met de Ondernemersvereniging Hoevelaken is met ingang van 2017 besloten tot invoering van een BIZ voor het centrum van Hoevelaken. De door de gemeente, via dienstverlening door GBLT, te heffen bijdragen worden via een subsidie uitgekeerd aan de Stichting Centrum Hoevelaken. Eind 2021 is, in goed overleg met het Stichtingsbestuur, wederom gestemd en bepaalde de uitslag van de stemming dat de looptijd wederom met 5 jaar wordt verlengd, ingaande 2022 t/m 2026. In de loop van 2026 zal u een nieuwe nog op te stellen verordening worden aangeboden.

Hondenbelasting

In april 2023 heeft uw raad het nieuwe honden-uitlaatbeleid vastgesteld. Hierin is expliciet besloten, de kosten en de inkomsten in overeenstemming met elkaar te brengen.

Tarievenbeleid retributies

Voor de inkomsten uit retributies wordt met kostprijsdekkende tarieven gerekend. In artikel 212 van de Gemeentewet is voorgeschreven dat de gemeenteraad via de financiële verordening regels stelt voor de wijze van kostprijsbepaling van de gemeentelijke diensten en producten. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met het Besluit Begroting en Verantwoording.

De systematiek van toerekenen van kosten wordt uitgevoerd in overeenstemming met de Financiële Verordening en de belastingverordeningen. Bij de bepaling van de kostprijs worden de bijdragen aan en van reserves overigens meegenomen.

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB)

Hoe komt de legesberekening Omgevingswet tot stand?

Bouwkosten: deze worden berekend door Casadata en periodiek geïndexeerd. Via publicatie leidt dit tot actualisering van de bouwsom waarover de leges wordt berekend. Met andere woorden; hogere bouwkosten leiden bij eenzelfde tarief tot hogere legesopbrengsten.

Het tarief, wordt vastgesteld in de legesverordening. Het uitgangspunt hierbij is 100% kostendekkendheid. Dit wordt afhankelijk van de aanvraag, bepaald door kosten eigen medewerkers en/of die van de Omgevingsdienst. Deze leges worden jaarlijks door de raad in de kadernota geïndexeerd voor kostenstijging. Voor 2026 is dit percentage 2,1%. Daarnaast is er voor omgevingsvergunningen € 110.000 structureel aan extra inkomsten geraamd.

Uit een eerste inventarisatie onder bouwprojecten die in 2026 daadwerkelijk starten, wordt verwacht dat in het jaar 2026 de legesinkomsten hoger zullen zijn ten opzichte van 2025. De invloed van de Omgevingswet (Ow) op deze inkomsten is tot op heden beperkt.

Een mogelijke afname van de legesinkomsten hangt in belangrijke mate samen met het benutten van de in de Ow geboden decentrale ruimte voor deregulering. De door de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) te verwachten lagere opbrengsten zijn momenteel nog niet zichtbaar. Dit is het gevolg van het zeer beperkte aandeel nieuwbouwwoningen waarbij de toetsing van de technische constructie- en brandveiligheidseisen en het toezicht worden uitgevoerd door een kwaliteitsborger in plaats van de gemeente. Voor deze projecten worden geen leges meer geheven.

Een eventuele toename van de legesopbrengsten als gevolg van de in de Ow geboden mogelijkheid om leges voor milieuvergunningen in rekening te brengen, is tot op heden eveneens nauwelijks waarneembaar. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de ontwikkelingen in het stikstofdossier.

1.3 Overzicht diverse heffingen

De verordeningen met daarin de diverse tarieven worden jaarlijks bij afzonderlijk raadsbesluit gewijzigd dan wel opnieuw vastgesteld. De raadsbesluiten worden integraal bekendgemaakt in het elektronisch gemeenteblad, door plaatsing op de website www.officielebekendmakingen.nl. De actuele en vorige versies van de verordeningen zijn te vinden op www.overheid.nl/lokale wet- en regelgeving.

1.4 Lokale lastendruk

Voor de bepaling van de lastendruk wordt gekeken naar de lastendruk huishouding en per woningtype. Hierin worden de OZB voor woningen, de afvalstoffenheffing inclusief de opbrengsten vanwege afvoer van het afval en de rioolheffing betrokken.

Wij sluiten hierbij aan bij de definitie die door het COELO wordt gebruikt. Zie hiervoor ook de bijlage met beleidsindicatoren. De mutaties voor een meerpersoonshuishouden eigenaar woning in onderstaande tabel worden veroorzaakt door een stijging van de OZB met 3,5%, een stijging van het rioolrecht met 17,2% en een stijging van de afvalstoffenheffing met 4,3%.

Vergelijkingstabel lokale lastendruk

	2025	2026	% stijging
Meerpersoonshuishouden eigenaar woning	811	860	6,1%
Eenpersoonshuishouden eigenaar woning	790	839	6,2%
Meerpersoonshuishouden huurder	249	260	4,3%
Eenpersoonshuishouden huurder	229	238	4,1%

Bron: COELO: Atlas van de lokale lasten 2025 plus gevolgen belastingplan 2026

1.5 Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Nijkerk bestaat de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk kwijtschelding te krijgen van de aanslag voor de afvalstoffenheffing (gedeeltelijk), de ozb en de rioolheffing (gedeeltelijk). Om daarvoor in aanmerking te komen, mag het inkomen niet hoger zijn dan 100% van het bijstandsniveau en vindt er een vermogenstoets plaats. Ook wordt bij de toetsing rekening gehouden met de netto kosten van kinderopvang. Aan mensen die een bijstandsuitkering ontvangen wordt de kwijtschelding, na toetsing van de voorwaarden, automatisch toegekend.

De heffing en invordering van de meeste belastingen wordt uitgevoerd door GBLT (zie hierna). Dit belastingkantoor heeft een koppeling met het Landelijke Inlichtingenbureau. Dit bureau beheert een landelijke database waarin de inkomensgegevens van alle belastingplichtigen zijn opgeslagen. Door gebruik te maken van deze gegevens wordt het toekennen van automatische kwijtschelding verder vergemakkelijkt voor de belastingplichtige. We houden er rekening mee dat in 2026 circa € 80.000 wordt kwijtgescholden. Dit bedrag wordt verantwoord op de begrotingspost gemeentelijke armoedebeleid.

1.6 Uitvoering Belastingverordeningen door GBLT

Het college heeft de uitvoering van de heffing en de invordering van een aantal gemeentelijke belastingen overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn te Zwolle (verder: GBLT). GBLT is een samenwerkingsverband van vijf waterschappen en tien gemeenten (naast Nijkerk zijn dat Bunschoten, Dalfsen, Ommen, Dronten, Leusden en Zwolle, Veenendaal, Woudenberg en Renswoude).

GBLT verzorgt voor de gemeente de volgende belastingen:

- Onroerendezaakbelastingen;
- Hondenbelasting;
- Afvalstoffenheffing;
- Forensenbelasting;
- Rioolheffing;
- Toeristenbelasting;
- heffing BIZ-bijdrage centrum Hoevelaken.

De belastingplichtigen van Nijkerk ontvangen van GBLT een gecombineerde aanslag, waarop zowel de gemeentelijke heffingen als de waterschapheffingen zijn vermeld. GBLT draagt er zorg voor dat de informatie op de website van GBLT en de telefonische bereikbaarheid op orde zijn, om de vragen van de burgers te kunnen beantwoorden. De afhandeling van bezwaar- en beroepschriften tegen de gemeentelijke heffingen die door GBLT worden uitgevoerd, gebeurt door GBLT. Als basis voor de geharmoniseerde verordeningen van de gemeentelijke GBLT partners wordt de VNG modelverordening gehanteerd, per belastingsoort.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De gemeente moet voorbereid zijn op onverwachte tegenvallers, zoals extra kosten of minder inkomsten. Daarvoor heeft de gemeente geld en mogelijkheden achter de hand. Dit noemen we de weerstandscapaciteit.

Voorbeelden van dit geld zijn:

- De algemene reserve (spaargeld van de gemeente)
- De reserve voor grondprojecten
- De mogelijkheid om belastingen te verhogen als dat nodig is

2.1 Beleid weerstandscapaciteit en risico's

Het beleid is vastgelegd in de Nota Risicomanagement 2024. In oktober 2024 is deze geactualiseerde nota risicomanagement vastgesteld door de raad. Via het vaststellen van de nota risicomanagement streeft de gemeente Nijkerk de volgende doelstellingen na:

1. Het risicobewustzijn van de organisatie stimuleren en vergroten;
2. Zorgdragen dat het optreden van (ongewenste) risico's zo weinig mogelijk effect heeft op gemeentelijke doelstellingen door systematisch beheer van risico's;
3. Het minimaliseren van de (ongewenste) financiële en niet-financiële risico's;
4. Het inzichtelijk maken van de risico's die de gemeente loopt;
5. Het inzichtelijke maken van beheersmaatregelen bij de risico's;
6. Het verbeteren van de sturing op risico's;
7. Het maken van verantwoorde keuzes in het al dan niet aanvaarden van risico's;
8. Het op een systematische wijze beoordelen en wegen van risico's bij bestuurlijke besluitvorming;
9. Het voldoen aan wet- en regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de lokale financiële verordening).
10. Het weerstandsvermogen gelijk of boven de vastgestelde norm van 1,0 te houden.

2.2 Weerstandsvermogen

De gemeente kijkt naar hoe sterk haar begroting is. Dat betekent: kan de gemeente onverwachte financiële tegenvallers opvangen, zonder dat ze plannen hoeft aan te passen of moet bezuinigen? Dit noemen we het weerstandsvermogen. Het laat zien hoe goed de gemeente voorbereid is op risico's die geld kunnen kosten.

Om dit te meten, gebruikt de gemeente een verhoudingscijfer (ratio). Dit cijfer laat zien of er genoeg geld is om grote, onverwachte kosten te betalen. Denk hierbij aan geld uit de reserves van de gemeente. Deze ratio wordt uitgedrukt in een formule:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{weerstandscapaciteit}}{\text{risico's}}$$

De gemeente Nijkerk kijkt welke risico's er zijn die veel geld kunnen kosten. Daarna wordt gekeken hoeveel geld en andere mogelijkheden de gemeente heeft om deze kosten op te vangen. Dit noemen we de weerstandscapaciteit.

Door dit goed in beeld te brengen, zorgen we ervoor dat de gemeente ook in moeilijke tijden haar werk kan blijven doen, zonder dat belangrijke plannen in gevaar komen.

Volgens de afspraken in het beleid over risico's (de Nota risicomanagement) kijkt de gemeente naar een cijfer om te bepalen of er genoeg geld is om onverwachte tegenvallers op te vangen. Dit cijfer heet de weerstandsratio. De gemeente Nijkerk wil dat dit cijfer minstens 1,0 is. Dat betekent dat er genoeg geld moet zijn om 100% van de gewogen risico's te kunnen betalen.

Bij de laatste berekening (in de jaarstukken van 2024) was de ratio hoger dan nu (3,6). Toch is het cijfer nog steeds ruim boven de norm van 1,0, dus dat is positief.

De cijfers van de begroting 2025 zijn gebaseerd op de methodiek van de berekening van de ratio weerstandsvermogen zoals deze gold ten tijde van de opstelling van de begroting. Door de vaststelling van de nota risicomanagement in oktober 2024 is de methodiek gewijzigd.

bedragen x €1.000

	Begroting 2025	Rekening 2024	Begroting 2026
Beschikbare weerstandscapaciteit	26.986	59.140	40.208
Gewogen risico's	9.175	16.340	14.640
Weerstandsvermogen	**17.811**	**42.800**	**25.568**
Ratio weerstandsvermogen *)	**2,9**	**3,6**	**2,7**

*) Beschikbare weerstandscapaciteit / gewogen risico's

2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit zijn de middelen en mogelijkheden waarover Nijkerk beschikt om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken zonder dat de begroting en de uitvoering van het door de raad bepaalde beleid in gevaar komen. Kort door de bocht gaat het hier om de reserves van de gemeente.

In onderstaande tabel staan de middelen en mogelijkheden die onze gemeente heeft om de risico's op korte termijn af te dekken.

bedragen x €1.000

	Begroting 2025	Rekening 2024	Begroting 2026
Algemene reserve	15.759	27.604	20.907
Reserve bouwgrondexploitatie	11.277	12.378	11.295
Vrij besteedbare bestemmingsreserve	-	13.659	8.573
Post onvoorzien	-	24	24
Saldo begroting of jaarrekening	-	5.475	-591
Beschikbare weerstandscapaciteit	**27.036**	**59.140**	**40.208**

In de begroting 2025 behoorden de posten vrij besteedbare bestemmingsreserves, post onvoorzien en saldo begroting of jaarrekening niet tot de weerstandscapaciteit.

Naast geld voor risico's op de korte termijn, heeft de gemeente ook een mogelijkheid om risico's op de lange termijn op te vangen. Dit heet de onbenutte belastingcapaciteit.

Dat betekent: hoeveel extra belasting de gemeente nog zou mogen vragen volgens de regels van de overheid. Dit kan bijvoorbeeld via de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Voor riool- en afvalstoffenheffing geldt dat de gemeente probeert precies de kosten te dekken, niet meer en niet minder. Voor de OZB wordt elk jaar bekeken of er ruimte is om het tarief te verhogen. Daarbij wordt gekeken naar de landelijke normen (de zogenoemde artikel-12 norm) die in een officiële brief van het Rijk staan.

Voor 2025 is berekend dat de gemeente Nijkerk nog € 6,4 miljoen extra zou kunnen ophalen als ze de belastingen maximaal zou verhogen volgens deze regels.

Het gebruiken van deze extra belastingruimte kost tijd. Daarom telt dit bedrag niet mee als directe financiële buffer (weerstandscapaciteit) voor onverwachte situaties. Voor snelle actie is dit dus minder geschikt.

2.4 Risico-inventarisatie

De gemeente kijkt elk jaar naar mogelijke risico's die geld kunnen kosten. Dit noemen we een risico-inventarisatie.

Alle gebeurtenissen die een financieel risico kunnen vormen, worden bekeken. Maar niet elk klein risico komt in het overzicht. Alleen risico's die meer dan € 50.000 kunnen kosten, worden meegenomen. Ook risico's zonder duidelijk geldbedrag worden niet opgenomen.

In de tabel hieronder staan maximaal 10 risico's. Dat is afgesproken, zodat we ons richten op de belangrijkste risico's en niet op te veel details.

Voor elk risico wordt gekeken naar:
- Hoeveel geld het kan kosten als het gebeurt;
- Hoe groot de kans is dat het echt gebeurt.

Met deze informatie maakt de gemeente een overzicht van de tien grootste financiële risico's.

Omdat het heel onwaarschijnlijk is dat alle risico's tegelijk gebeuren, rekent de gemeente met een zekerheid van 80%. Dat betekent dat we ervan uitgaan dat we genoeg geld hebben om 80% van de in beeld gebrachte risico's op te vangen.

Het risico dat wij lopen wordt als volgt berekend:

risico = kans van optreden X maximaal financieel gevolg

Bij de inschatting van de kans worden drie categorieën gebruikt:

1. Kleine kans
   - het is niet zo waarschijnlijk dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen (wegingsfactor 25%).
2. Middelgrote kans
   - de risico's kunnen nog beide kanten op. Het kan zijn dat ze zich voordoen, het kan ook zijn van niet: het kan vriezen en het kan dooien (wegingsfactor 50%).
3. Grote kans
   - de kans van optreden is groot (wegingsfactor 75%)

In onderstaande tabel hebben wij de top 10 van de risico's in beeld gebracht.

	Overzicht geïnventariseerde risico's Jaarstukken 2024 en toelichting	Beheersmaatregel	Kans van optre-den	Maximaal financieel gevolg x € 1.000	Omvang risico x € 1.000	Incidenteel/ structureel
1	*Gewogen risico's grondexploitatie* Per Grex wordt in het MPG de risico's bepaald en bij elkaar opgeteld.	Zie hiervoor de paragraaf grondbeleid	mix	8.900	8.900	I
2	*Netcongestie elektriciteit* Netcongestie is een nijpend vraagstuk met grote uitdagingen. De exacte rol van de gemeente is hierin nog onduidelijk. Als de gemeente actief moet gaan investeren in de 'hardware' vraagt dit enorme investeringen.	Zorgdragen voor een goede balanspositie en voorbereid zijn om langlopende leningen aan te gaan.	midden	5.000	2.500	S
3	*Sociaal domein* Het open-eind-karakter van de diverse regelingen, waaronder met name de uitgaven Jeugdhulp en Wmo, staan onder druk. Daarnaast zorgt de toekomst van de sociale werkvoorziening, de toename van het aantal statushouders en de grilligheid van de hoogte van de rijksbijdragen voor onzekerheid.	Monitoring van de uitgaven, kostenbewustzijn van medewerkers uitvoering stimuleren.	midden	2.500	1.250	S
4	*Drinkwater schaarste* Drinkwater is een schaars product. De exacte rol van de gemeente is hierin nog onduidelijk. De rolneming van de gemeente kan zijn om groot in te zetten op drinkwaterbesparing. Hiermee zijn grote bouwkundige investeringen gemoeid	Zorgdragen voor een goede balanspositie en voorbereid zijn om langlopende leningen aan te gaan.	klein	5.000	1.250	S
5	*Risico's rondom nieuwe "verplichte" aanbestedingen* Door sterk gestegen prijzen in de markt bestaat het risico dat nieuwe aanbestedingen significant hoger uitvallen.	Marktverkenningen, strakke aanbestedingsprocedure.	groot	800	600	I
6	*Cybercriminaliteit*	Continue werken aan digitale bewustwording,	midden	1.000	500	I

	Overzicht geïnventariseerde risico's Jaarstukken 2024 en toelichting	Beheersmaatregel	Kans van optre-den	Maximaal financieel gevolg x € 1.000	Omvang risico x € 1.000	Incidenteel/ structureel
	Gemeenten worden steeds vaker getroffen door cybercriminaliteit. Dit levert een risico op voor onze bedrijfsvoering en dienstverlening.	leiderschap en vaardigheden. Toezien op gedrag vanuit de lijn. Continue werken aan adequate beveiliging.				
7	*Garantstelling leningen* Bij garantstellingen wordt altijd een risico gelopen dat er tot uitkering van de garantstelling moet worden overgegaan	Accounthouderschap partijen die garantstelling verstrekt hebben gekregen (vinger aan de pols).	klein	1.600	400	I
8	*Arbeidsmarkt* De druk op de arbeidsmarkt is hoog. Het is voor ons steeds moeilijker om kwaliteit binnen te halen voor het budget wat wij daarvoor hebben. Wij verwachten dat dit een opwaartse druk geeft op het personeelsbudget.	Strategisch personeelsbeleid.	midden	600	300	S
9	*Planschade* Gebleken is dat n.a.v. vaststelling van bestemmingsplannen het risico bestaat op een planschadeclaim. Vooralsnog is nog geen claim ingediend op basis waarvan planschade uitgekeerd dient te worden. In het algemeen hebben wij dit risico bij de bouwlocaties bij de ontwikkelaar neergelegd.	Opnemen als onderdeel anterieure overeenkomsten	klein	1.000	250	I
10	*Renterisico* Het renteniveau is de laatste jaren gestegen, maar er lijkt zich nu een stabilisatie voor te doen. Maar er is een kleine kans dat de rente toch verder stijgt. Een stijging van de rente heeft uiteraard ook effect op onze rentelast. Een stijging van 1,00% kost ons op basis van onze financieringspositie ± € 500.000.	Uitvoeren van de treasury-functie	klein	500	125	I
	Totaal 10 grootste financiële risico's			**26.900**	**16.075**	

Volgens de nota risicomanagement is het onwaarschijnlijk dat alle risico's zich gelijktijdig zullen voordoen. Daarom wordt er met een afslag gewerkt van 80%. Deze afslag is al verwerkt bij de risico's bouwgrondexploitatie. Dit betekent dat op de omvang van de risico's (exclusief bouwgrondexploitatie) nog een correctie moet plaatsvinden.

bedragen x €1.000

totaal top 10 risico's	16.075
totaal top 10 risico's exclusief grondexploitatie	7.175
80% van top 10 risico's excl. grondexploitatie	5.740
Gewogen risico's grondexploitatie	8.900
Totale risico omvang begroting 2026	**14.640**

2.5 Kengetallen

De kengetallen geven een globaal beeld van de financiële positie. Voor de eerste globale beoordeling wordt aangesloten bij de zogeheten signaleringswaarden die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De kengetallen zijn ingedeeld in drie categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal	Categorie A	B	C
Aanduiding	🟢	🟡	🔴
Gecorrigeerde nettoschuldquote	< 90%	90 – 130%	> 130%
Netto schuldquote	< 90%	90 – 130%	> 130%
Solvabliteitsratio	> 50%	20 – 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	= 0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20 – 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 – 105%	> 105%

De ontwikkeling van de kengetallen van de gemeente Nijkerk laten zich als volgt weergeven

	JRREK 2024	BGR 2025	BGR 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Gecorrigeerde netto schuldquote	52% 🟢	96% 🟡	96% 🟡	92% 🟡	89% 🟢	79% 🟢
Netto schuldquote	57% 🟢	101% 🟡	101% 🟡	97% 🟡	94% 🟡	84% 🟢
Solvabiliteitsratio	41% 🟡	27% 🟡	26% 🟡	27% 🟡	26% 🟡	28% 🟡
Structurele exploitatieruimte	0,94% 🟢	0,3% 🟢	0,1% 🟢	0,1% 🟢	-0,9% 🔴	0,0% 🟢
Grondexploitatie	29% 🟡	34% 🟡	29% 🟡	22% 🟡	15% 🟢	6% 🟢
Belastingcapaciteit	80% 🟢	82% 🟢	81% 🟢	81% 🟢	81% 🟢	81% 🟢

De netto schuldquote geeft een indicatie van de omvang van de som van de schulden en de geldelijke bezittingen in relatie tot de omvang van de baten. Bij de gecorrigeerde netto schuldquote vindt een correctie plaats van alle leningen. De netto schuldquote geeft aan of de gemeente in staat is de schulden terug te betalen waarvoor zij zelf volledig aan de lat staat.

De solvabiliteitsratio geeft een indicatie van de omvang van eigen vermogen in relatie tot het balanstotaal. De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op langere termijn aan haar financiële verplichting kan voldoen.

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre er sprake is van een balans tussen de structurele baten en lasten. Dit kengetal is daarmee een indicatie van het duurzaam financieel evenwicht in de gemeente.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grondexploitaties) is ten opzichte van de totale baten.

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller dit in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

Beschouwing op de kengetallen

De financiële positie in 2026 ten opzichte van 2025 is redelijk stabiel en kan nog steeds als ‘voldoende’ worden beoordeeld. Naar verwachting zal als gevolg van inkomende gelden vanuit de bouwgrond de financiële positie verbeteren.

Bij de ontwikkeling van de belastingcapaciteit hebben wij rekening gehouden met de ontwikkeling van de lokale lastendruk tussen 2025 en 2026.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De openbare ruimte is van ons allemaal. Hier fietsen, wandelen, spelen en ontmoeten we elkaar. Tegelijkertijd pakken we er belangrijke maatschappelijke uitdagingen aan, zoals klimaatadaptatie, verkeer, mobiliteit, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Dit vraagt veel van het beheer en onderhoud. Daarom zetten we in op toekomstbestendig beheer.

In 2020 heeft de gemeenteraad de Visie Beheer Openbare Ruimte vastgesteld. Deze visie is het strategisch kader voor de ontwikkeling van de openbare ruimte tot 2031. De uitvoering gebeurde tot nu toe via verschillende beheer- en beleidsplannen. Deze plannen sloten echter niet goed op elkaar aan en waren verschillend opgebouwd. Daarom werken we aan een integraal beheerkader: de Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (Nota IBOR). Deze nota vormt één samenhangend kader voor een integrale aanpak. Hierdoor stemmen we disciplines beter op elkaar af en versterken we de samenwerking. De disciplinaire beheerplannen zijn nadere uitvoeringsplannen van de Nota IBOR. Zo kunnen we beter kiezen en de openbare ruimte duurzaam en toekomstgericht beheren.

De taken en verantwoordelijkheden nemen toe. Nieuwe wijken en herinrichtingsprojecten vergroten het beheerpakket. Tegelijk stijgen de kosten van materialen en arbeid. Er gelden strengere eisen voor milieu, veiligheid en gezondheid.

Ook het beheer van het gemeentelijk vastgoed verdient extra aandacht. We werken aan de Nota Vastgoed, gebaseerd op het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP), het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en andere beleidsdocumenten. Deze nota is de basis voor efficiënt, transparant en toekomstgericht beheer van het vastgoed. Het MJOP en het IHP zijn samen met andere uitvoeringsdocumenten de nadere uitwerking van de Nota Vastgoed. Ook hier zorgen stijgende kosten, strengere duurzaamheidsregels en het Bouwbesluit voor extra financiële druk. Verduurzaming en onderhoud van oudere objecten vragen daarom om gerichte investeringen.

Om onze ambities en wettelijke verplichtingen op het gebied van openbare ruimte en gemeentelijk vastgoed waar te maken, is het nodig structureel extra middelen beschikbaar te stellen. Zo kunnen we inspelen op de geactualiseerde beheerplannen en voldoen aan de eisen vanuit wet- en regelgeving en beleidsdoelen.

3.1 De beheerplannen per categorie

De gemeente Nijkerk werkt structureel en planmatig aan het beheer van de openbare ruimte. Daarbij volgen we de visie en uitgangspunten uit de Visie beheer openbare ruimte. Deze zijn vertaald in de Nota IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte), die de kaders geeft aan de opzet en uitvoering van de diverse beheerplannen. Deze nota waarborgt dat alle keuzes transparant, doelmatig en integraal worden gemaakt.

In 2025 zijn we gestart met de actualisatie van meerdere beheerplannen, zodat ze voldoen aan de uniforme richtlijnen en aan de IBOR-doelstellingen. Een herziening van de rollen tussen college en raad speelt hierbij een belangrijke rol. De gemeenteraad heeft met de nota IBOR en de Nota Vastgoed twee documenten met kaderstellend beleid. Het college richt zich op de uitvoering van beleid binnen de door de raad gestelde kaders.

Beheerplan Wegen

Het Beheerplan Wegen geeft richting aan het efficiënt en toekomstgericht beheer van de gemeentelijke infrastructuur. Het plan sluit aan bij de kaders van de Nota IBOR en zorgt ervoor dat het wegennet veilig, bereikbaar en doelmatig onderhouden blijft.

Op basis van de inspectieresultaten voeren wij in 2026 zowel klein als groot onderhoud uit aan de wegen binnen onze gemeente. In 2026 staat onder andere asfaltonderhoud gepland aan de Nachtegaalsteeg. Daarnaast zal, gelijktijdig met de reconstructie van de rotondes aan de Amersfoortseweg, ook het asfalt van de rijbaan worden aangepakt. Wat betreft de elementenverharding (straatstenen) zal het herstraten van wegvakken die niet aan de kwaliteitsnormen voldoen voornamelijk plaatsvinden in de wijken Strijland en Hoevelaken-West.

In 2026 wordt een inspectie uitgevoerd om de noodzakelijke maatregelen voor 2027 en 2028 in beeld te brengen.

We zijn in 2025 gestart met de actualisatie van het beheerplan wegen. Dit beheerplan wordt getoetst aan de kaders uit de Nota IBOR, en zal opgesteld worden volgens de nieuwe uniforme vorm en inhoud beheerplannen.

Beheerplan Openbare Verlichting

Het plan voor openbare verlichting heeft als doel om de verkeersveiligheid en sociale veiligheid te verbeteren. Het beschrijft ook hoe de gemeente de verlichting technisch en economisch beheert en wat de kosten zijn.

In 2026 worden op grote schaal armaturen in de kern Hoevelaken vervangen door ledverlichting. In combinatie met de vervanging van deze armaturen worden lichtmasten vervangen die de levensduur van 50 jaar hebben bereikt.

We zijn in 2025 gestart met de actualisatie van het beheerplan Openbare Verlichting. Dit beheerplan wordt getoetst aan de kaders uit de Nota IBOR, en zal opgesteld worden volgens de nieuwe uniforme vorm en inhoud beheerplannen.

Beheerplan Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen

Het plan voor straatmeubilair en verkeersvoorzieningen zorgt ervoor dat we op een verantwoorde, eenduidige en slimme manier de openbare ruimte inrichten. Deze voorziening zorgt ervoor dat groot onderhoud goed geregeld is.

In 2026 zal er vanuit de inspectieresultaten worden gestart met vervangen van bebording, afvalbakken, banken en andere objecten die niet meer voldoen aan de gewenste kwaliteit. De markeringen in de gemeente worden bijgehouden op basis van de jaarlijkse controle die aan het begin van het jaar plaats zal vinden.

We zijn in 2025 gestart met de actualisatie van het beheerplan Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen. Dit beheerplan wordt getoetst aan de kaders uit de Nota IBOR, en zal opgesteld worden volgens de nieuwe uniforme vorm en inhoud beheerplannen.

Beheerplan infrastructurele kunstwerken

Dit plan gaat over het onderhoud en beheer van bruggen, vlonders, tunnels en viaducten. In 2025 is het beheerplan geactualiseerd als onderliggend plan van de Nota IBOR We houden hierbij ook rekening met de groei van Nijkerk.

In 2026 gaan we diverse kunstwerken vervangen op basis van een uitgevoerde instandhoudingsinspectie. Ook zal er reguliere onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd. Deze inspectie ligt ten grondslag aan het geactualiseerde beheerplan.

In 2026 zal de intensieve samenwerking met het Waterschap worden gecontinueerd op het gebied van overtollige rietgroei in de nabijheid van vlonders en bruggen. Dit wordt gecombineerd met geplande baggerwerkzaamheden van het Waterschap.

Beheerplan Haven en sluis

Bij het vernieuwen van het plan hebben we in 2020 beslissingen genomen over de instandhouding van een aantal infrastructurele voorzieningen voor beroepsvaart en recreatie. We hebben groot onderhoud of vervanging gepland op basis van inspecties.

In 2026 wordt het beheerplan geactualiseerd als onderliggend plan van de Nota IBOR. Er wordt regulier onderhoud uitgevoerd en 2 sluisdeuren vervangen.

Beheerplan Sloten en Bermen

Bij het maken van het plan hebben we beslissingen genomen over het onderhoud van bermen, sloten en duikers. Op basis van inspecties hebben we de werkzaamheden voor de komende jaren gepland. Dit gaat onder andere over het maaien van gras en het onderhouden van sloten, waarbij we ook letten op het vergroten van de biodiversiteit.

De sloten en bermen worden binnen het lopende contract onderhouden en beheerd.
In 2026 vindt er een weer monitoring plaats van de biodiversiteit. De uitkomsten zullen worden meegenomen in wijze van onderhoud.

Groen

Het beheerplan groen geeft richting aan het structureel beheren én verbeteren van het openbaar groen binnen de gemeente Nijkerk. Het plan zorgt voor een balans tussen functionaliteit, klimaatbestendigheid en de wensen van inwoners. Daarbij wordt uitvoering gegeven aan de ambities uit de Visie Openbare Ruimte en de kaders van de Nota IBOR.

In 2026 gaan we verder met het onderhouden en verbeteren van het openbaar groen, volgens de Visie Beheer Openbare Ruimte. Dat betekent dat het groen goed wordt bijgehouden én dat we rekening houden met wat inwoners belangrijk vinden. We voeren onderhoud en verbeteringen uit op basis van inspecties en signalen van inwoners.

In 2026 wordt er gewerkt aan het opknappen van groen in de wijk Strijland. In andere wijken, zoals Rensselaer, Campenbuurt en Coltoflaan/Krudopstraat, combineren we het opknappen van het groen met ander groot onderhoud, zoals aan de wegen en de riolering.
We houden bij het plannen van ons werk rekening met veranderingen in het klimaat (zoals langere periodes van droogte of hevige regen), en met het belang van voldoende ruimte om te spelen, ontspannen en elkaar te ontmoeten. Ook stimuleren we inwoners en organisaties om zelf mee te denken of initiatief te nemen voor groen in de buurt.

We zijn in 2025 gestart met de actualisatie van het beheerplan groen. Dit beheerplan wordt getoetst aan de kaders uit de Nota IBOR, en zal opgesteld worden volgens de nieuwe uniforme vorm en inhoud beheerplannen.

Spelen

In 2024 is het nieuwe speelruimteplan vastgesteld. Dit plan geeft aan hoe we speelplekken aantrekkelijk en veilig willen maken voor kinderen en jongeren. In 2026 voeren we dit plan uit in de wijken Rensselaer, Corlaer, Schulpkamp en Centrum. Daarbij kijken en luisteren we goed naar bewoners: hoe passen de speelplekken in de buurt en wat vinden kinderen en ouders belangrijk?

Honden

In 2023 is het hondenbeleidsplan vastgesteld. In 2025 zijn al acties uitgevoerd, zoals het plaatsen van extra afvalbakken voor hondenpoep. In 2026 werken we verder aan dit beleid. Zo realiseren we hondenuitlaatvelden en geven we uitvoering aan de hondenuitlaatkaart.

Begraafplaatsen

We blijven in 2026 werken volgens het eerder vastgestelde beleid voor begraafplaatsen. De uitbreiding van de begraafplaats in Nijkerkerveen is in 2025 afgerond en wordt in 2026 in gebruik genomen. Ook werken we in 2026 aan een nieuw beheerplan voor begraafplaatsen, waarin staat hoe we de begraafplaatsen goed en waardig gaan onderhouden. Het beheerplan wordt opgesteld volgens de nieuwe uniforme richtlijnen voor vorm en inhoud, en getoetst aan de kaders uit de Nota IBOR. Daarbij wordt ook specifiek gekeken naar de kosten. Zoals eerder is besloten, zullen de tarieven (leges) voor begraven in 2026 kostendekkend zijn.

Water

- Programma water

In 2024 heeft de gemeenteraad het programma Water vastgesteld. Dit programma richt zich op goed onderhoud van het riool en op het oplossen van problemen met regen- en grondwater. In de komende jaren gaan we:

- oude rioleringen vervangen en het systeem verbeteren,
- verharde oppervlakken loskoppelen van het riool,
- wateroverlast aanpakken,
- maatregelen nemen om beter voorbereid te zijn op de gevolgen van klimaatverandering.

Zowel in Hoevelaken als in Nijkerk voeren we verschillende afkoppelprojecten uit, zodat regenwater niet meer naar het riool stroomt. Daarnaast analyseren we het stedelijk water in Nijkerk en meten we de temperatuur om goed te kunnen inspelen op hittestress. Ook voeren we regelmatig inspecties en onderhoud uit aan het rioolstelsel.

Via de klimaatkamer organiseren we op verschillende plekken campagnes over klimaat en duurzaamheid, om bewoners te betrekken en te informeren.

In 2025 sluiten we een onderhoudscontract af voor tien jaar voor het beheer van de elektrische en mechanische onderdelen van het riool.

Vanaf 2026 starten we met de voorbereidingen voor de herinrichting van de wijken Beulenkamp en Paasbos. Liander zorgt daarbij eerst dat deze buurten klaar zijn voor een toekomst zonder aardgas ("all-electric").

Vastgoed

- Vastgoed

In 2026 wordt uitvoering gegeven aan zowel groot als klein onderhoud op basis van de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP). Hiermee wordt de instandhouding van het gemeentelijk vastgoed geborgd en blijven de gebouwen geschikt om de gemeentelijke doelstellingen te ondersteunen. Concreet betekent dit onder andere de vervanging van diverse overheaddeuren, gevelbekledingselementen zoals boeiboorden, en een heteluchtkachel in een van de panden.

Ook het nieuwe gemeentehuis vraagt in 2026 extra aandacht. Bij de realisatie is bewust gekozen voor een duurzame installatie met decentrale klimaatsturing. In de praktijk blijkt echter dat deze aanpak leidt tot merkbare verschillen in het binnenklimaat tussen ruimten. Uit evaluatie is gebleken dat centrale sturing het comfortniveau aanzienlijk kan verbeteren. Daarnaast is de installatie ontworpen op basis van een verwacht aantal gebruikers, terwijl het gebouw inmiddels intensiever wordt gebruikt dan voorzien. Dit vraagt om technische aanpassingen en verdere optimalisatie van het klimaatsysteem, zodat het gebouw blijft voldoen aan de duurzaamheidsambities en comforteisen.

Naast het reguliere onderhoud vragen actuele ontwikkelingen extra inzet van de vastgoedorganisatie. Het gaat hierbij om de voorbereiding en realisatie van nieuwe asielopvanglocaties, de mogelijke aankoop van strategisch gelegen panden, een eventuele wijziging in de exploitatievorm van sporthallen en de ontwikkeling van maatschappelijk vastgoed. Deze opgaven leiden tot een toenemende capaciteitsbehoefte binnen het team vastgoed.

Door tijdig en planmatig onderhoud te plegen en tegelijkertijd in te spelen op nieuwe maatschappelijke opgaven, blijft het gemeentelijk vastgoed toekomstbestendig en ondersteunend aan de beleidsdoelstellingen op het gebied van wonen, welzijn, sport en opvang.

3.2 Beleidskader

Het onderhoud van de bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt volgens beheerplannen. In 2025 zijn we begonnen met een nieuw, overkoepelend beheerplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Dit plan is gebaseerd op verschillende specifieke beheerplannen vanuit de categorieën wegen, water en groen. In aanvulling is er in 2025 een nieuw beheerplan voor Parkeren opgesteld.

Het college biedt de raad tenminste eens in de vijf jaar een Nota IBOR aan. Het college stelt jaarlijkse geactualiseerde onderhoudsplannen vast en informeert de raad middels een voortgangsrapportage.

Overzicht beheerplannen en planperiodes

Categorie	huidige planperiode	geplande herziening
Wegen		
Wegen	2019 t/m 2024	2025
Infrastructurele werken	2016 t/m 2020	2025
Openbare verlichting	2021 t/m 2025	2026
Vekeersvoorzieningen en straatmeubilair	2021 t/m 2025	2026
Water		
Havens	2021 t/m 2025	2026
Sloten en bermen	2022 t/m 2026	2026
Programma Water	2024 t/m 2028	2028
Groen		
Groen	2012 t/m 2017	2025
Speelvoorzieningen	2024 t/m 2029	2029
Begraafplaatsen	2021 t/m 2025	2025
Gebouwen		
Openbare gebouwen	2019 t/m 2023	2025

3.3 Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. In deze paragraaf wordt verder een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties inclusief de vertaling daarvan in de begroting (meerjarig).

Overzicht voorzieningen beheerplannen

Bedragen x € 1.000, -/- = nadeel

Omschrijving	Saldo 31 dec 2023	Dotaties	Ont-trekkingen	Saldo 31 dec 2024
Wegen	3.360	2.428	2.282	3.506
Kunstwerken	362	220	310	272
Openbare gebouwen	1.807	325	856	1.276
Groot onderhoud riolering	7.526	-7.326	200	-
Groen	344	434	326	452
Spelen	734	105	55	785
Begraafplaatsen	96	31	21	107
Haven	116	58	56	118
Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	336	93	45	384
Roerende zaken Stadhuis	47	17	0	*64*
Totaal	**14.728**	**-3.615**	**4.152**	**6.963**

4. Financiering

4.1 Wettelijk kader

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Artikel 17 van de Financiële verordening bevat de uitgangspunten en richtlijnen waaraan het college zich heeft te houden bij het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. Dit artikel is nader uitgewerkt in het Financieringsstatuut, vastgesteld door het college. De paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.

4.2 Financieringspositie

De financieringspositie per 1 januari verloopt volgens de begroting over de jaren 2026 tot en met 2029 als volgt:

2026	een financierings*tekort* van	€ 97,0 miljoen
2027	een financierings*tekort* van	€ 103,5 miljoen
2028	een financierings*tekort* van	€ 102,5 miljoen
2029	een financierings*tekort* van	€ 99,3 miljoen

De financieringspositie wordt bepaald door te kijken in welke mate de boekwaarde vaste activa en de voorraden grond worden gefinancierd met eigen vermogen (reserves) en lang vreemd vermogen (langlopende geldleningen en voorzieningen). Het is een hulpmiddel om te kijken welke financieringsbehoefte de gemeente de komende jaren heeft. Hierdoor kan er een inschatting worden gemaakt van de verwachte rentelasten of baten in de komende jaren. In tegenstelling tot de liquiditeitspositie gaat het hier niet om daadwerkelijke geldstromen. De werkelijke financieringspositie en de daarbij behorende financieringsbehoefte zijn op de korte termijn beheersbaar. Inzicht op langere termijn is vaak afhankelijk van diverse grote investeringen. Als gevolg van procedures, planning, andere deelnemers in projecten, enz. is dit minder goed voorspelbaar/stuurbaar. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan uitgaven in verband met de bouwgrondexploitatie. Tot en met de begroting van 2024 gebruikte wij deze methodiek om de rentelasten te bepalen. Vanaf de begroting 2025 gebruiken wij het EMU-saldo om de rentelasten te bepalen. Het EMU-saldo geeft namelijk een goed inzicht in de kasstromen voor de komende vier jaren. Bij het onderdeel liquiditeitspositie komen wij terug op het EMU-saldo.

4.3 Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi wordt gestreefd naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om te garanderen dat de gemeente aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Ter ondersteuning van één en ander worden maandelijks liquiditeitsprognoses opgesteld.

In het algemeen wordt geprobeerd het financieringstekort op te lossen door het aantrekken van kort geld. Dit is niet altijd mogelijk in verband met de zogenaamde kasgeldlimiet. De door het Rijk vastgestelde kasgeldlimiet is 8,5% van de lasten van deze begroting. Het doel van de kasgeldlimiet is om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Gemeenten mogen hun financieringsbehoeften slechts voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) financieren. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden, is de gemeente verplicht om de korte financiering om te zetten in vaste financiering. Voor het begrotingsjaar 2026 bedraagt de kasgeldlimiet € 15 miljoen.

In de exploitatiebegroting is rekening gehouden met de rentelasten op basis van het EMU-saldo. Daarbij wordt een tekort tot de kasgeldlimiet tegen de rente kort geld (2,5%) meegenomen, de eventuele rest wordt meegenomen tegen de rente lang geld. Voor 2026 schatten wij de rente voor lang geld in op 3%. In verband met de verwachte onderuitputting hebben we gerekend met een percentage van 2,5%. Het verleden heeft ons geleerd dat als gevolg van goed liquiditeitsbeheer deze keuze verantwoord is.

In onderstaande tabel vindt u de berekening van het EMU-saldo. De berekening van het EMU-saldo is technisch gezien de doorrekening van de kasstroom van de gemeente Nijkerk. Een negatief berekend EMU-saldo is een negatieve kasstroom.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

		2025	2026	2027	2028	2029
1 (+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging/onttr. Reserves	-800	-3.600	-1.700	-2.700	-1.800
2 (-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	62.000	4.000	3.000	2.000	-3.000
3 (+)	Mutatie voorzieningen	-1.000	-1.000	-1.000	1.000	0
4 (-)	Mutatie voorraden (incl.bouwgronden in expl.)	15.000	-8.000	-13.000	-13.000	-15.000
5 (-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU- saldo		**-78.800**	**-600**	**7.300**	**9.300**	**16.200**

De renteontwikkeling wordt kritisch in de gaten gehouden en indien nodig zullen, mede anticiperend op aflopende leningen op middellange termijn, één of meer nieuwe langlopende geldleningen worden aangetrokken. Medio 2025 heeft de gemeente 17 opgenomen langlopende leningen in portefeuille. Dit voor een bedrag van 69 miljoen euro na aflossing in 2025. Bij het optimaliseren van het renteresultaat worden voor het aantrekken van geld als gevolg van de liquiditeitspositie meerdere marktpartijen benaderd voor offertes. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt. De gemeenten zijn verplicht om hun banksaldi aan te houden bij de rijksoverheid; het zogenaamde schatkistbankieren. Hierdoor hoeven wij geen specifiek beleid te hebben voor het uitzetten van overtollige kasgelden.

4.4 Risicobeheer

De gemeente heeft in het kader van het risicobeheer te handelen conform de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in de financiële verordening en het financieringsstatuut. In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). De kasgeldlimiet is besproken onder het onderdeel liquiditeitspositie.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een spreiding binnen de langlopende lening portefeuille te komen, zodat het renterisico wordt beperkt. De jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Renteherziening op vaste schuld (1)	0	0	0	0
Aflossingen (2)	6.500	6.000	5.800	5.600
Renterisico (1+2)	**6.500**	**6.000**	**5.800**	**5.600**
Renterisiconorm	32.200	31.800	31.600	31.600
Ruimte (+) of overschrijding (-)	**25.700**	**25.800**	**25.800**	**26.000**

Relatiebeheer

De BNG is de huisbankier van de Gemeente Nijkerk.

4.5 Schatkistbankieren

De lagere overheden zijn verplicht overtollige middelen aan te houden bij het Ministerie van Financiën (schatkist). Om het dagelijkse kasbeheer doelmatig uit te kunnen voeren is een drempelbedrag bepaald wat buiten de schatkist mag worden gehouden: een bedrag van 2% van het begrotingstotaal. De Gemeente Nijkerk mag in 2026 een positief rekening-courantsaldo bij de banken hebben van afgerond € 3,5 miljoen. Het meerdere wordt dagelijks naar de schatkist overgemaakt.

4.6 Renterisicoprofiel

In het voorgaande is de technische werkwijze van gemeente op het gebied van financiering beschreven. Hierna worden de kansen en bedreigingen voor onze financieringspositie en bijbehorende rentelasten- en baten beschreven.

Rentevisie

We zien op dit moment dat zowel de korte rente als de lange rente het afgelopen jaar een stijgende tendens hebben gehad. De toenemende onzekerheid ten aanzien van de ontwikkelingen van wereldeconomie, geopolitieke factoren en de economische ontwikkelingen (o.a. de stijgende inflatie) wordt gevolgd om de eventuele gevolgen voor de risico-opslag op eventueel aan te trekken kort en/of lang geld zo goed mogelijk in te schatten.

Risicoprofiel

We gaan de komende jaren meer investeren, vanwege de ambities die we hebben in de openbare ruimte, zoals vastgelegd in de door de raad vastgestelde het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) en de omgevingsvisie. Een hoog investeringsvolume leidt tot meer behoefte aan vreemd vermogen en de planning van de investeringen heeft grote invloed op de daarmee samenhangende rentelasten. Een uitstel of een versnelling in deze investeringen zien we dus rechtstreeks terug in onze rentelasten. We zullen de planning van de investeringen dus goed in de gaten moeten houden, zodat we de renterisico's zo veel mogelijk kunnen beperken.

De ontwikkelingen binnen de bouwgrondexploitatie zijn van groot belang voor het renteresultaat. Op basis van de boekwaarden worden financieringskosten doorberekend aan de bouwgrondexploitatie. Vertraging of versnelling van de uitvoering (de boekwaarde verandert hierdoor) hebben gevolgen voor ons netto renteresultaat en voor daadwerkelijke geldstromen.

Renteresultaat

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

		2026	2027	2028	2029
Schema rentetoerekening					
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	+	2.865	3.096	2.825	2.461
De externe rentebaten	-	0	0	0	0
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	738	638	475	313
De rente van projectfinanciering die moet worden doorberekend		nvt	nvt	nvt	nvt
Rente over eigen vermogen		nvt	nvt	nvt	nvt
Rente over voorzieningen (waardering op contant waarde); 2,0%	+	420	400	380	380
De aan taakvelden toe te rekenen rente		**2.548**	**2.859**	**2.730**	**2.528**
De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		2.663	2.713	2.750	2.775
Renteresultaat op het taakveld Treasury		**115**	**-146**	**20**	**247**

4.7 Garantstellingen geldleningen

De gemeente Nijkerk staat garant voor geldleningen die door diverse stichtingen en verenigingen zijn aangetrokken. Op 1 januari 2025 is dit een bedrag van € 1.635.000.

5. Bedrijfsvoering

5.1 Beleidsvoornemens

Een stevige bedrijfsvoering is essentieel voor de organisatie en de dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Een kwalitatief goede bedrijfsvoering maakt het mogelijk ons snel aan te kunnen passen aan en in te spelen op veranderingen en nieuwe opgaven. De ambities voor 2026 en verder zijn geënt op deze benadering. Daarmee is er continuïteit met de koers die enige tijd geleden voor de organisatie is ingezet. Er wordt onder meer ingezet op de invulling van vacatures, digitalisering van processen, uitbreiden van de digitale dienstverlening aan inwoners en bedrijven, ontwikkelen van medewerkers en het data gedreven werken. In 2026 willen wij een aantal Artificial Intelligence toepassingen hebben ingevoerd die hier een bijdrage aan leveren.

5.2 Doorontwikkeling van de organisatie

Door het college van B&W is met het vaststellen van de ontwikkelagenda voor de komende jaren een bestuurlijke richting bepaald. In de ontwikkelagenda zijn ambities opgenomen die om organisatorische doorvertaling vragen.
Vanuit deze ontwikkelagenda kwam een nadrukkelijkere behoefte naar voren om integraal te gaan samenwerken met aansturing om de opgaven heen. Dit vraagt om een flexibelere manier van organiseren waarbij opgaven en mensen centraal staan, maar ook om een organisatie waar dienstverlening, communicatie en participatie hoog in het vaandel staan. Met een blik van buiten naar binnen, vanuit het bewustzijn dat we er voor inwoners zijn.

Uit de interne evaluatie van het concernplan 2021-2022 komen meerdere van deze ontwikkelpunten ook naar voren. Na het zomerreces in 2023 is de directie met de teamleiders een traject opgestart om hier vorm aan te geven en de organisatie hierop door te ontwikkelen. De verwachting is dat dit traject 2026 nog nodig heeft om tot afronding te komen (dit is overigens geen leidend beginsel). Hierbij zal enerzijds de nadruk liggen op verder ontwikkelen van de rol invulling van directie en teamleiders, anderzijds ligt de focus op de integrale samenwerking binnen en tussen de taakvelden Ruimte, Sociaal en Dienstverlening.

5.3 Formatie

Landelijk is de krapte op de arbeidsmarkt een uitdaging in alle sectoren en door de vergrijzing zal dit de komende jaren zelfs toenemen. Naast dat de beroepsbevolking zal krimpen, is er volgens een recent onderzoek van bureau Berenschot, gebleken dat 16% van de gemeenteambtenaren, de overheidssector wil verlaten. Eén van de voornaamste redenen zou het gebrek zijn aan voldoende ontwikkelingsmogelijkheden. Een formatieve bezetting is voor onze gemeente essentieel om te voldoen aan onze hoogwaardige dienstverlening richting onze inwoners en ondernemers.

Door in te zetten op thema’s als Opgavegericht Samenwerken en Organiseren, taakveld overstijgend werken en door medewerkers in te zetten op hun talenten, houden wij het werken bij onze gemeente uitdagend en het werkplezier hoog. Team HR speelt, samen met de leidinggevenden, een centrale rol binnen deze ontwikkeling en is geënt op aantrekkelijk werkgeverschap en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.

Stand van de formatie per 1 juli 2025		
Vaste formatie	352	FTE
Tijdelijke formatie	16	FTE
Vacatureruimte	33	FTE
Bezetting	335	FTE

De griffie is hierin niet meegenomen.

5.4 Intergemeentelijke samenwerking bedrijfsvoering (BLNP)

De samenwerking op een deel van onze interne bedrijfsvoering (BLNP: Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Putten) is medio 2025 beëindigd. Hierdoor creëren we in 2026 de ruimte om beter aan te sluiten bij de behoefte die we als gemeente hebben en hier vorm aan te geven. Op elementen waar dit voor ons toegevoegde waard oplevert, zullen we op projectmatige basis samenwerkingen blijven zoeken met de andere gemeenten. Voor wat betreft HR en Financiën werken we in het kader van contractuele verplichtingen op onderdelen nog enige tijd samen via dienstverleningsovereenkomsten.

5.5 Communicatieplan en participatievisie

Het team Bestuurszaken, Communicatie en Participatie vervult een belangrijke rol in het contact met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. In 2025 zijn belangrijke stappen gezet om deze rol verder te versterken.

Afgelopen jaar is gestart met de opbouw van het Ondersteuningsteam Participatie (OTP). Dit team ondersteunt de organisatie bij het vormgeven en inrichten van participatieprocessen en het vergroten van participatievaardigheden onder collega's. Daarnaast is het participatiebeleid, inclusief een praktische keuzehulp, uitgewerkt. De bijbehorende handreiking en toolbox worden later uitgebreid zodat ook externe initiatiefnemers er gebruik van kunnen maken.

Voor 2026 staat de participatieverordening op de planning, waarin ook het uitdaagrecht een plek krijgt. Verder worden leeractiviteiten georganiseerd en wordt monitoring van participatieactiviteiten structureel ingebed.

De ambitie van OTP is helder: participatie wordt een vast onderdeel van ons werk, zowel bij eigen plannen (inwonersparticipatie) als bij ideeën uit de samenleving (overheidsparticipatie).

Team Communicatie heeft in 2025 een duidelijke professionaliseringsslag gemaakt. De focus lag op het verbeteren van interne processen en het versterken van de strategische positie binnen het bestuur en de organisatie. Er worden betere keuzes gemaakt over hoe communicatie wordt ingezet. Hierdoor kan het team effectiever en efficiënter bijdragen aan zowel de organisatiedoelen als maatschappelijke opgaven. Ook is er geïnvesteerd in het versterken van de samenwerking met interne en externe partners. Deze verbindingen vergroten de impact van de gemeente in haar communicatie en participatie, en dragen bij aan een toegankelijke overheid.

Voor 2026 wordt verder ingezet op het professionaliseren van online communicatie, het vergroten van het bereik en het beter aansluiten op de informatiebehoeften van de samenleving door omgevingsgericht te werken. Er wordt ingezet op het meten van bereik van verschillende communicatiemiddelen, reacties worden geanalyseerd en hier wordt actief op gehandeld.

5.6 Kwaliteit van de bestuurlijke besluitvorming en stukken

De gemeenteraad heeft begin 2024 een motie aangenomen met betrekking tot de kwaliteit van de stukken voor de bestuurlijke besluitvorming. Om deze doelen te bereiken, is het project Bestuurlijk & Ambtelijk Besluitvormingsproces en Samenspel (BABS) gestart. Het project BABS is tevens onderdeel van de bredere organisatiedoorontwikkeling.

Het project BABS heeft als doel de volgende 6 resultaatgebieden:

1. Het beleggen en borgen van de centrale regie;
2. Het verbeteren van bestuurlijke advisering;
3. Het goed inrichten van het bestuurlijke besluitvormingsproces en het verbeteren van bestaande processen en introductie van nieuwe werkwijzen in de bestuurlijke processen;
4. Het verbeteren van de structuur, formulering en leesbaarheid van stukken;
5. Het invoeren van kwaliteitstoetsing en bewaking;
6. Het bestuurlijke en ambtelijke samenspel bevorderen.

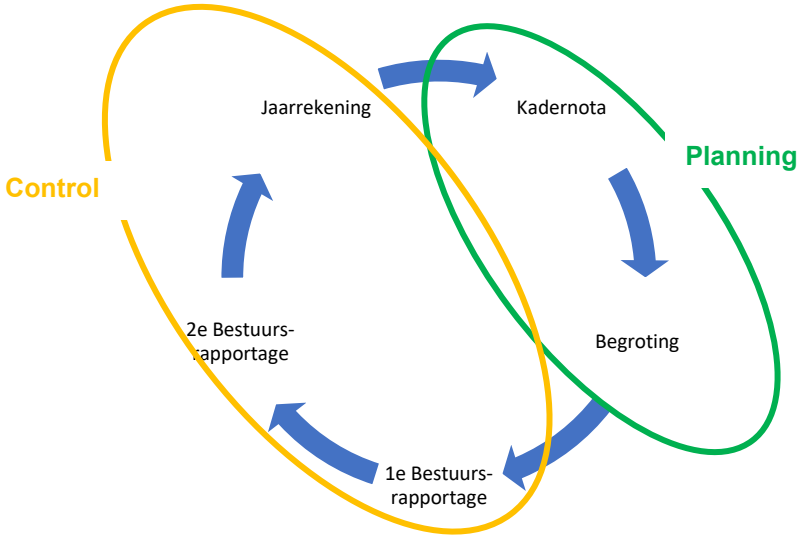
Het projectteam analyseerde uit interviews met meer dan 40 betrokkenen (van ambtenaren tot college- en raadsleden) waar verbeterpunten liggen om de bestuurlijke advisering en het besluitvormingsproces te optimaliseren. Dit leidde in het voorjaar van 2025 tot een adviesrapport.

De acties die uit het adviesrapport voortvloeien, totaal 21, zijn opgepakt. Enkele acties zijn al in het voorjaar en de zomer van 2025 uitgewerkt en geïmplementeerd. Andere acties hebben nadere uitwerking nodig en worden in het najaar van 2025 of begin 2026 geïmplementeerd.

Het betreft onder meer het aanscherpen van het bestuurlijke besluitvormingsproces, een verduidelijking van rollen en verantwoordelijkheden en het instellen van een centrale regie en kwaliteitsgroep. Daarbij zal het trainingsaanbod voor medewerkers beter aansluiten op de behoefte voor goede bestuurlijke advisering.

5.7 Planning en control

De gemeente werkt met een vaste planning en control-cyclus. Dat betekent dat we elk jaar plannen maken, uitvoeren en controleren of alles goed gaat. Zo zorgen we ervoor dat het geld van de gemeente goed wordt besteed en dat we doen wat we beloven.
De planning & control-cyclus van de gemeente ziet er samengevat als volgt uit:

Planning

Aan het begin van het jaar maakt de gemeenteraad afspraken over wat belangrijk is voor de gemeente. Deze afspraken staan in de kadernota. Op basis daarvan maakt het college van burgemeester en wethouders een begroting. In de begroting staat hoeveel geld er beschikbaar is en waar dat geld aan wordt uitgegeven.

De gemeenteraad stelt de begroting vast. Daarmee geeft de raad het college toestemming om het geld te gebruiken voor de uitvoering van de plannen.

Tussentijds controleren

Tijdens het jaar kijkt het college of alles volgens plan verloopt. Dat gebeurt met de 1e en 2e bestuursrapportage. Hierin staat wat er al is gedaan, wat er nog moet gebeuren en of het geld goed wordt besteed. De gemeenteraad controleert deze rapportages.

Achteraf verantwoording afleggen

Aan het eind van het jaar maakt het college een jaarrekening. Hierin staat wat er daadwerkelijk is gedaan en hoeveel geld er is uitgegeven. De gemeenteraad controleert deze jaarrekening en kijkt of het college zich aan de afspraken heeft gehouden.

De gemeente moet rechtmatig handelen. Dit betekent dat de gemeente zich houdt aan de geldende regels bij het uitgeven van publiek geld. Sinds 2023 legt het college hierover verantwoording af in de jaarrekening. Dit heet de rechtmatigheidsverantwoording. Hiermee laat de gemeente zien dat het geld op een zorgvuldige en juiste manier is besteed. De accountant controleert dit en geeft advies als er verbeteringen nodig zijn.

Hoe zorgen we dat alles goed werkt?

Om goed te kunnen plannen en controleren, is het belangrijk dat onze werkprocessen duidelijk zijn en goed worden gevolgd. Dit noemen we de administratieve organisatie en interne beheersing.
Om vast te stellen dat de werkprocessen ook goed werken controleren wij deze. Door deze controles krijgen we beter inzicht in wat we doen. Zo kunnen we daar open en duidelijk over zijn, zowel binnen de gemeente als naar inwoners en andere organisaties.

We zorgen ervoor dat deze controles goed passen binnen onze jaarlijkse planning en control-cyclus. Dat betekent dat we op vaste momenten kijken of alles goed gaat, zoals bij de begroting, rapportages en jaarrekening.

De accountant controleert elk jaar of dit goed geregeld is. Als er verbeterpunten zijn, maken we een actielijst om die aan te pakken.

Doorontwikkeling planning- en controlcyclus

Wij blijven werken aan het verbeteren van de planning- en controlcyclus. De uniformiteit en leesbaarheid van de P&C-documenten zijn verbeterd en doorvertaald naar aanverwante producten zoals de raadsinformatiebrieven. De aansluiting van de begroting en jaarrekening op de Ontwikkelagenda is een belangrijke stap geweest richting een integrale en toekomstgerichte P&C-cyclus. In 2026 richten wij ons op het verder versterken van de integrale sturing binnen deze cyclus.

5.8 Huisvesting

In augustus 2024 is het gemeentehuis aan de Van ’t Hoffstraat in gebruik genomen. Ook zijn er extra werkplekken gecreëerd in het deel van het pand wat nog tot voor kort in gebruik was door de Rabobank. De komende twee jaar wordt onderzocht in hoeverre dit laatstgenoemde deel van het pand benodigd blijft om de organisatie goed te laten functioneren. De uitkomsten worden betrokken bij de besluitvorming over de toekomstige huisvesting van de organisatie vanaf 2026.

5.9 Dienstverlening

De inwoners, ondernemers en organisaties staan centraal in onze dienstverlening. Onze houding hierbij is gastvrij, vriendelijk en bereikbaar, we denken vanuit die inwoners, ondernemers en organisaties en we zijn efficiënt, helder en duidelijk. Dienstverlening is het werk van alle medewerkers en elke medewerker is aanspreekbaar op zijn of haar dienstverlenende houding en gedrag.

We hebben een dienstverleningsconcept en vanuit deze visie verbeteren wij de kwaliteit van onze dienstverlening. In 2026 krijgt dit concreet vorm met de verdere ontwikkeling van het project Servicecentrum. Dit Servicecentrum wordt ingericht als het centrale aanspreekpunt voor inwoners, organisaties en ondernemers voor vragen en de afname van enkelvoudige producten en diensten. De vragen en producten worden zoveel mogelijk in één keer afgehandeld vanuit het servicecentrum. Vragen kunnen via diverse kanalen worden gesteld, waaronder telefoon, balie en e-mail.
Wij werken vanuit de omnichannel-gedachte. De inwoner, organisatie of ondernemer kiest het kanaal en zijn vraag wordt afgehandeld of doorgeleid naar het goede kanaal. Als de vraag niet in één keer kan worden afgehandeld wordt deze met de eventuele vraagverheldering doorgeleid naar een medewerker met de juiste expertise.
Vanuit de omnichannel gedachte en digitalisering wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een klantportaal en het verbeteren van onze webformulieren. In een klantportaal kan de inwoner zelf de status van een aanvraag of melding volgen en communiceren met de gemeente.

Wij zijn via de website 24 uur bereikbaar en veel producten en diensten kunnen via onze website worden aangevraagd. Er is aandacht voor uitbreiding van producten en diensten waar mogelijk en de informatie wordt zo goed mogelijk actueel gehouden.
Wij vragen feedback aan onze inwoners, organisaties en ondernemers op verschillende kanalen. Wij luisteren goed naar de feedback en waar nodig vragen wij de inwoner, organisatie of ondernemer om extra toelichting en gebruiken wij de feedback om de dienstverlening te verbeteren.

In april 2025 heeft de gemeenteraad besloten om het loket Hoevelaken voort te zetten in de bibliotheek in Hoevelaken, met uitgebreidere dienstverlening en ruimere openingstijden, maar zonder burgerzaken. De verwachting is dat de planvorming en voorbereidingen eind 2025 worden afgerond. Aansluitend zal de uitvoering plaatsvinden, waarbij de dienstverlening met ingang van 1 januari 2026 wordt voortgezet vanuit de bibliotheeklocatie in Hoevelaken.

5.10 Artificial Intelligence

Eén van de grote technologische ontwikkelingen waar ook wij als gemeente mee te maken hebben is die van Artificial Intellegence (hierna AI). Binnen de gemeente maken wij tot dusverre op beperkte schaal en vaak persoonsgebonden gebruik van de mogelijkheden van AI. Medio 2025 zijn er eenmalig via het rekening resultaat middelen beschikbaar gekomen om op deelterreinen te kunnen versnellen waar de vruchten in 2026 van geplukt kunnen worden.

De mogelijkheden van AI zijn echter vele malen groter. Naast de mogelijkheden die AI kan bieden op het gebied van versnellen van werkprocessen en verbeteren van de dienstverlening kan AI bijdragen aan de deskundigheid van onze medewerkers. Daarnaast zien wij in toenemende mate onze leveranciers meer gebruik maken van AI toepassingen. Deze inzet richt zich onder meer op het toepassen van deze expertise bij beleidsontwikkeling en -uitvoering. Denk hierbij aan de inzet van softwaretoepassingen ter ondersteuning van beleidsvorming en ook specifieke toepassingen ten behoeve van operationele processen, zoals inspecties van waterafvoeren.

5.11 Doelmatigheid – en doeltreffendheidsonderzoeken

Conform de op 28 november 2024 vastgestelde verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid verricht het college jaarlijks minimaal één onderzoek naar de doelmatigheid van (onderdelen van) de organisatie-eenheden van de gemeente en/of doeltreffendheid.
In 2026 zal onderzoek worden uitgevoerd naar de isolatiecampagne die de gemeente Nijkerk heeft uitgevoerd om huiseigenaren te helpen hun woningen energiezuiniger te maken en het wooncomfort te verhogen tegen lagere energiekosten. In het doeltreffendheidsonderzoek naar de isolatiecampagne in Nijkerk wordt onderzocht welke impact de isolatiecampagne heeft gehad in het jaar 2025. Onderzocht zal worden hoeveel woningen geïsoleerd zijn, welke isolatiemaatregel is uitgevoerd is, welke energiebesparing en CO2-reductie dit heeft opgeleverd en of de juiste doelgroepen zijn bereikt. Het onderzoek zal bestaan uit documentenanalyse van beleidsstukken en uitvoeringsrapportages. En er zal een enquête worden afgenomen onder bewoners die gebruik hebben gemaakt van de regeling. Tevens zullen betrokken medewerkers (beleid, projectleiding, ondersteuning) en samenwerkingspartners worden geïnterviewd. Het onderzoek zal begin 2026 van start gaan en heeft een doorlooptijd van naar verwachting 5 maanden. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het team Verbijzonderde Interne Controle.

6. Verbonden partijen

De gemeente Nijkerk wil haar doelstellingen optimaal realiseren. In een groot aantal gevallen is dit op eigen gemeentelijke kracht mogelijk. Er zijn echter ook zaken waar het, uit praktisch en bestuurlijk oogpunt, beter is daarvoor met derden samen te werken. Dit kunnen andere overheden zijn (met name gemeenten en provincies), maar soms ook niet-overheden. Wanneer een dergelijke samenwerking aan een aantal criteria voldoet, is er sprake van een ‘verbonden partij’. Het aangaan van banden met deze verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Nijkerk is met haar verbonden partijen actief in meerdere regio’s en provincies.

Deze paragraaf geeft het wettelijk kader en de visie op de verbonden partijen weer en toont een overzicht van de bestaande verbonden partijen. In verband met een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn de beleidsvoornemens van de verbonden partijen niet vermeld in deze paragraaf, maar opgenomen in de programma’s (samenvoeging van de gemeentelijke beleidsdoelen en de doelen van de verbonden partijen).

6.1 Wettelijk kader

Een verbonden partij is volgens het BBV: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder financieel belang wordt verstaan: een bedrag dat onze gemeente aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld, dat wij niet kunnen verhalen wanneer de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij vanuit van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij vanuit stemrecht.

Twee soorten verbonden partijen

Publiekrechtelijk: het aangaan van samenwerkingsvormen in de publiekrechtelijke sfeer is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Volgens de Wgr kunnen de raad, het college of de burgemeester ’afzonderlijk of tezamen ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft’ een gemeenschappelijke regeling treffen om één of meer belangen van de gemeente te behartigen. Als het college of de burgemeester tot een gemeenschappelijke regeling wil besluiten, is er vooraf toestemming nodig van de raad. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon (een openbaar lichaam) in het leven geroepen, dan is er sprake van verlengd lokaal bestuur;

Privaatrechtelijk: Sinds 2002 is het in de Gemeentewet zo geregeld dat het college beslissingsbevoegd is tot het aangaan van privaatrechtelijke verplichtingen. Daaronder vallen ook de besluiten om als gemeente deel te nemen aan privaatrechtelijke ‘verbonden partijen’ zoals stichtingen, verenigingen, vennootschappen en dergelijke. Wel voorziet artikel 160 van de Gemeentewet in een verplichte toezending van het ontwerpbesluit aan de raad en is de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig.

Ontwerpbegrotingen van gemeenschappelijke regelingen

De Wgr verplicht besturen van gemeenschappelijke regelingen om hun ontwerpbegroting ten minste zes weken voor de vaststelling toe te zenden aan de raden van de betreffende gemeenten. Dat geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen, ook al betreft de samenwerking uitsluitend college- of burgemeesters bevoegdheden. De gemeenteraad heeft dan gedurende zes weken de gelegenheid om bij het dagelijks bestuur zienswijzen in te dienen over de ontwerpbegroting. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat de ingediende zienswijzen aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Het wetsvoorstel “Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen” is per 1 juli 2022 in werking getreden. De wet versterkt de positie bij besluitvorming en de controlerende rol van gemeenteraden door hen meer inspraak te geven bij het treffen van gemeenschappelijke regelingen en bij het nemen van besluiten door de besturen daarvan. Gemeenschappelijke regelingen (GR’en) hebben tot 1 juli 2024 de tijd om het wetsvoorstel te implementeren en de regelingen aan te passen.
Het overzicht in de laatste paragraaf geeft de bestaande gemeenschappelijke regelingen van de gemeente weer en per gemeenschappelijke regeling welk bestuursorgaan bevoegd is.

6.2 Visie op verbonden partijen

Om te beoordelen of aan ‘verbonden partijen’ wordt deelgenomen heeft het gemeentebestuur de volgende toetsingscriteria vastgesteld:

- de taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op;
- de voordelen van de samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het gemeentebestuur van Nijkerk is voorstander van samenwerking binnen publiekrechtelijke kaders. In sommige gevallen is het noodzakelijk om samenwerking op privaatrechtelijk terrein aan te gaan. In dat geval geldt als extra criterium dat samenwerking via publiekrechtelijke weg niet, of slechts zeer moeilijk, mogelijk is.

De beoordeling of onze gemeente blijft deelnemen, aan welke vorm van samenwerking dan ook, is een continu proces. Telkens wanneer er een verandering in de vorm van samenwerken zich voordoet, wordt beoordeeld of de samenwerking nog voldoet aan de criteria of dat de betreffende taken beter op een andere manier verwezenlijkt kunnen worden.

6.3 Lijst van verbonden partijen

De gemeente c.q. de gemeentelijke bestuursorganen zijn deelnemer in de verbonden partijen welke hieronder staan weergegeven, conform het BBV onderverdeeld in de volgende typen verbonden partijen: 1. Gemeenschappelijke regelingen; 2. Vennootschappen en coöperaties; 3. Stichtingen en verenigingen; en 4. Overige verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM), gevestigd te Arnhem			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Het voorkomen en bestrijden van incidenten op het gebied van de openbare veiligheid, hulpverlening en volksgezondheid.		
Vertegenwoordiging	Burgemeester T.T.E. de Jonge (lid algemeen bestuur – Ruitenbeek en wethouder A.M.W. Rohen (GGD)		
Financieel belang	GGD	€	1.258.000
	JGZ	€	865.000
	RVP/Meningokokken	€	153.000
	BRW	€	2.909.000
	Bevolkingszorg	€	54.000
Omvang per:		01-jan-26	01-jan-25
	Eigen vermogen	€ 9.354.000	8.885.000
	Vreemd vermogen	€ 21.768.000	22.607.000
Verwacht resultaat 2026	€ 0		
Beleidsmatige risico’s	In de conceptbegroting 2026 VGGM is de totale bijdrage voor Nijkerk vastgesteld op € 5.239.000, volgens een verdeling zoals hierboven is weergegeven. Na consultatie van deze ontwerpbegroting 2026 VGGM aan de raden van de gemeenten is vastgesteld dat de prijsstijging 2026 e.v. te hoog is opgenomen op basis van de bijgestelde cijfers 2026 CEP en MEV. Dit leidt tot een positieve structurele bijstelling van de Nijkerkse bijdrage in de eerste wijziging 2026 VGGM, met € 65.000.		

	In de begroting 2025 en 2026 is een 2% incidentele besparing gerealiseerd. In samenspraak met de partners zullen via bestuursdagen bezien worden hoe hieraan structureel gevolg gegeven kan worden, zo mogelijk met behoud van de huidige taken.

2. Regio De Vallei, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerken op het gebied van afvalverwerking.		
Vertegenwoordiging	Wethouder C.J. Windhouwer (lid algemeen bestuur)		
Financieel belang	€ 8.000		
Omvang per:		01-jan-26	01-jan-25
	Eigen vermogen	€ 78.000	€ 110.000
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
Verwacht resultaat 2026	€ -/- 18.000 N te onttrekken aan de algemene reserve		
Beleidsmatige risico's	Per 2019 zijn de aandelen ARN verkocht. Voortzetting van de Regio samenwerking op afvalgebied in welke vorm en voor welk doel is onderwerp van onderzoek. De kosten van Regio De Vallei sinds 2023 komen voort uit de volgende activiteiten: archiefkosten, beleidsadvies en ondersteuning financiële processen (deze drie posten worden ingekocht bij de gemeente Ede) en ondersteuning van de besluitvormingsprocessen (zoals AO's, DB- en AB-vergaderingen) en de P&C-cyclus (ingekocht via Regio FoodValley) en accountantscontrole. Berekend is een begrotingsomvang van € 80.000 voor 2026 (bron: Begroting 2026)		

5. Regio Foodvalley, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerken op het gebied van economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit		
Vertegenwoordiging	Burgemeester T.T.E. de Jonge – Ruitenbeek (lid algemeen bestuur), raadsleden H.J. Bokkers en J.J. Lok (leden van de Regiocommissie), plaatsvervangende leden: S. Ooijevaar en T. van Valkenhoef		
Financieel belang	Inwonersbijdrage excl. Werkprogramma's	€ 278.000	
	Strategische agenda	€ 173.000	
	Mobiliteitsfonds	€ 51.000	
Omvang per:		01-jan-26	01-jan-25
	Eigen vermogen	€ 2.136.000	€ 6.087.000
	Vreemd vermogen	€ 20.169.000	€ 21.169.000
Verwacht resultaat 2026	€ 0		
Beleidsmatige risico's	n.v.t.		

6. GBLT, gevestigd te Zwolle			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Belastingheffing van een aantal gemeentelijke belastingen		
Vertegenwoordiging	wethouder A.M.W. Rohen (lid algemeen bestuur)		
Financieel belang	€ 765.000		
Omvang per:		01-jan-26	01-jan-25
	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 6.158.000	€ 4.522.000
Verwacht resultaat 2026	€ 0		
Beleidsmatige risico's	Het jaarresultaat wordt jaarlijks verrekend met de partners		

5. Omgevingsdienst de Vallei, gevestigd te Ede				
Type	Gemeenschappelijke regeling			
Openbaar belang	Vergunningverlening en handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht			
Vertegenwoordiging	Wethouder E. Heutink-Wenderich (lid algemeen bestuur)			
Financieel belang		€ 2.973.000		
		01-jan-25		01-jan-26
Omvang per:	Eigen vermogen	€ 463.000	€	463.000
	Vreemd vermogen	€ 699.000	€	774.000
Verwacht resultaat 2026	€ 0			
Beleidsmatige risico's	n.v.t.			

Vennootschappen en coöperaties

6. Leisurelands B.V. (voorheen RGV Holding B.V.)				
Type	Besloten vennootschap			
Openbaar belang	Bevorderen recreatie			
Vertegenwoordiging	Wethouder M. Broekman-van der Pers (lid aandeelhoudersvergadering)			
Financieel belang	Aandeelhouder			
		01-jan-26		01-jan-25 *)
Omvang per:	Eigen vermogen	€ *)	€	84.762.000
	Vreemd vermogen	€ *)	€	17.409.000
Verwacht resultaat 2026	€ 0			
Beleidsmatige risico's	*) Bron jaarwerk 2024 Leisurelands. De begroting 2026 was nog niet beschikbaar. Het jaarlijkse exploitatietekort wordt gedekt uit de reserve, een overschot wordt toegevoegd.			

7. ParkeerService U.A.				
Type	Coöperatie			
Openbaar belang	Samenwering op het gebied van parkeermanagement			
Vertegenwoordiging	Wethouder C.J. Windhouwer			
Financieel belang		€ 180.000		
		01-jan-26		01-jan-25
Omvang per:	Eigen vermogen	€ -	€	2.147.000
	Vreemd vermogen	€ -	€	6.087.000
Verwacht resultaat 2026	€ 0			
Beleidsmatige risico's	Op basis van een nieuwe evenredige kostenverdeling stijgen de indirecte kosten van de partners die minder producten afnemen sinds de begroting 2019.			

8. Gastvrije randmeren				
Type	Coöperatie			
Openbaar belang	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbescherming binnen het gebied Randmeren			
Vertegenwoordiging	Wethouder M. Broekman-van der Pers			
Financieel belang	€ 10.000 (2 stemmen)			
		01-jan-26		01-jan-25
Omvang per:	Eigen vermogen	€ *)	€	*)
	Vreemd vermogen	€ *)	€	*)
Verwacht resultaat 2026	€ 0			
Beleidsmatige risico's	De cijfers over 2025 zijn nog niet beschikbaar			

9. Inclusiefgroep N.V.				
Type	N.V.			
Openbaar belang	De Inclusief groep geeft uitvoering aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet (PW). En streeft hierbij naar een inclusieve arbeidsmarkt waarbij iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.			
Vertegenwoordiging	Wethouder M. Broekman-van der Pers			
Financieel belang		€		
		01-jan-26		01-jan-25
Omvang per:	Eigen vermogen	€ -	€	6.797.000
	Vreemd vermogen	€ -	€	9.553.000
Verwacht resultaat 2026	-			
Beleidsmatige risico's	-			

Stichtingen en verenigingen

De gemeente Nijkerk heeft geen belang in een stichting of gemeente.

Overige verbonden partijen

Verder zijn er geen overige verbonden partijen.

7. Grondbeleid

7.1 Wettelijk kader

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de begroting worden per onderdeel de beleidsdoelstellingen duidelijk gemaakt; in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de realisatie hiervan.

In de toelichting op het BBV worden de volgende onderdelen voor de paragraaf grondbeleid genoemd die tenminste benoemd moeten worden:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting (§ 7.2);
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert (§ 7.2);
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie (§ 7.4);
- een onderbouwing van de geraamde winstneming (§ 7.5);
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken (§ 7.7).

Aanvullend wordt ook ingegaan op:

- MeerjarenPrognose Grondbedrijf 2024 (§ 7.3);
- Afdrachten bovenwijkse voorzieningen (§ 7.6).

7.2 Visie en uitvoering van het grondbeleid

De gemeente Nijkerk heeft in de Nota Grondbeleid 2025 gekozen voor een situationeel grondbeleid. Dit stelt de gemeente in staat om op passende wijze in te spelen op de dynamiek en de behoefte aan flexibiliteit. De beleidskeuze is erop gericht om per situatie af te wegen welk type grondbeleid het meest geschikt is. Hierdoor wordt maatwerk geleverd en kan beter worden ingespeeld op specifieke omstandigheden en behoeften van elk project of initiatief. De te onderscheiden vormen zijn als volgt:

- Faciliterend grondbeleid: de gemeente vervult een kaderstellende en toetsende rol;
- Actief grondbeleid: de gemeente ontwikkelt zelf de gronden;
- Participerend grondbeleid: de gemeente werkt in een tussenvorm samen met private partijen.

Om de voorspelbaarheid en transparantie van het besluitvormingsproces te waarborgen, maakt de gemeente gebruik van een afwegingskader. Dit helpt bij het systematisch bezien van de verschillende mogelijkheden en het maken van een weloverwogen keuze die aansluit bij de specifieke doelen en omstandigheden van een gebiedsontwikkeling. Het afwegingskader bestaat uit twee delen. In het eerste deel wordt integraal beoordeeld in hoeverre de gebiedsontwikkeling aansluit op gemeentelijke doelstellingen, zoals vastgelegd in de omgevingsvisie en overig beleid. De uitkomst hiervan bepaalt de houding van de gemeente ten opzichte van de gebiedsontwikkeling. Het tweede deel van het afwegingskader omvat een stroomschema waarin diverse aspecten worden meegenomen, zoals de verdeling van het grondeigendom en de vraag of marktinitiatief bestaat voor de ontwikkeling van de grond. Het doorlopen van dit stroomschema resulteert in een passende rol voor de gemeente, het bijbehorende grondbeleid en de daarbij aansluitende instrumenten.

De Nota Grondbeleid 2025 biedt de mogelijkheid om over te gaan tot (strategische) verwerving van gronden en/of opstallen met het oog op toekomstige ontwikkelingen en plannen. De aankopen zijn primair bedoeld om maatschappelijke ambities en doelstellingen op termijn te kunnen blijven realiseren of om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan. In de Nota Grondbeleid 2025 is voor strategische aankopen een afwegingskader opgenomen.

Afhankelijk van te maken keuzes in grondbeleid en (strategische) verwerving kan de gemeente ook in de toekomst blijven beschikken over een portefeuille met grondexploitaties en strategische aankopen. Het is echter aannemelijk dat een gedeelte van de ruimtelijke ontwikkelingen ook blijvend via het faciliterende spoor wordt gerealiseerd. In die gevallen zal de gemeente trachten om met de grondeigenaren een anterieure overeenkomst te sluiten om het wettelijk verplichte kostenverhaal zeker te stellen. Indien dit niet (tijdig) lukt, heeft de gemeente het opnemen van kostenverhaalregels in het omgevingsplan als stok achter de deur. In de praktijk zal dit naar verwachting niet of zelden voorkomen.

7.3 MeerjarenPrognose grondbedrijf

De MeerjarenPrognose Grondbedrijf (MPG) wordt tweemaal per jaar opgesteld. De jaarlijks verplichte herziening wordt aangeboden bij de jaarrekening. Daarnaast biedt de gemeente Nijkerk met de tMPG een tussentijds inzicht bij de Programmabegroting[1]. In de MPG wordt de gemeenteraad (vertrouwelijk) geïnformeerd over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitaties en voorraad aan strategische gronden. Naast de MPG kan eventuele kaderstelling over grondexploitatieprojecten plaatsvinden in de kadernota, bestuursrapportages of in afzonderlijke projectbesluiten. In de MPG wordt uitgebreid geïnformeerd over de belangrijke ontwikkelingen en worden eventuele beslispunten voorgelegd. Om die reden is ervoor gekozen om de paragraaf grondbeleid beknopt te houden.

[1] In 2025 zal de tussentijdse MeerjarenPrognose Grondbedrijf niet worden aangeboden bij de Programmabegroting. De tMPG 2025 wordt op een later moment separaat aangeboden.

7.4 Actuele prognose grondexploitaties

De grondexploitaties zijn voor het laatst herzien bij de MPG 2025. Hierbij was onder meer sprake van de aanpassing van budgetten (op basis van actuele inzichten) en uitgiftetempo (op basis van marktontwikkelingen). In onderstaande tabel is de voorziene einddatum per project aangegeven alsook de verwachte eindwaarde en netto contante waarde per 1 januari 2025. Op portefeuilleniveau is sprake van een positief resultaat van afgerond € 7,4 miljoen op netto contante waarde. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen actieve grondexploitaties (GREX) en faciliterende exploitaties (FAC).

Bedragen x € 1.000

Grondexploitatie	Type	Einddatum	Eindwaarde	Netto Contante Waarde
Nijkerkerveen				
- actieve grondexploitatie	GREX	31-12-2030	2.931	2.603
- faciliterende exploitatie	FAC	31-12-2030	-168	-149
Nautenaseweg	GREX	31-12-2026	860	827
Arkerpoort	GREX	31-12-2027	297	280
De Flier	GREX	31-12-2034	7.739	6.349
Spoorkamp fase 1 + locatie zwembad	GREX	31-12-2034	824	676
Stadshaven Nijkerk	GREX	31-12-2032	-6.542	-5.583
PaasbosPark, Bizetlaan en Wulfshoeve				
- actieve grondexploitatie	GREX	31-12-2031	-129	-112
- faciliterende exploitatie	FAC	31-12-2031	178	155
Doornsteeg				
- actieve grondexploitatie	GREX	31-12-2029	3.712	3.296
- faciliterende exploitatie	FAC	31-12-2029	-1.033	-917
Totaal				7.425

Verliesvoorzieningen

Conform het BBV dient de gemeente een verliesvoorziening te treffen voor negatieve grondexploitaties ter grootte van het geprognosticeerde verlies. Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties bij de MPG 2025 is per saldo een aanvullend bedrag van € 550.000 aan (verlies)voorzieningen getroffen. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen per project inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Grondexploitatie verliesvoorzieningen	Type	tMPG 2024	MPG 2024	Verschil
Stadshaven Nijkerk	GREX	5.338	5.583	245
Doornsteeg (faciliterende exploitatie)	FAC	666	917	251
Nijkerkerveen, deelplan 3 (faciliterende exploitatie)	FAC	135	149	14
PaasbosPark, Bizetlaan en Wulfshoeve	GREX	72	112	40
Totaal		6.211	6.761	550

Strategische gronden en aankopen

Hieronder vallen de gronden die de gemeente Nijkerk momenteel nog niet in exploitatie heeft genomen. In onderstaand overzicht zijn de boekwaarden van de strategische gronden en aankopen opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Grondexploitatie strategische gronden	Boekwaarde 01-jan-24	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-dec-24
Nijkerkerveen			
- deelplan 2 (Landelijk)	643	0	643
- deelplan 4*	40	0	40
Spoorkamp fase 2**	550	0	550
Totaal	**1.233**	**0**	**1.233**

*) Op 27 januari 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met het openen van grondexploitatie Nijkerkerveen, deelplan 3. De boekwaarde op de gemeentelijke gronden is derhalve grotendeels ingebracht. Het resterende deel van de grond, met een boekwaarde van ongeveer € 40.000, zal op een later moment in exploitatie worden genomen. De betreffende gronden worden inmiddels aangeduid als deelplan 4.

**) Bij de MPG 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de gronden ten aanzien van fase 2 van Spoorkamp uit de grondexploitatie te halen en tegen boekwaarde over te hevelen naar de voorraad strategische gronden. Dit betreft concreet de gronden ten zuiden van de spoorlijn met uitzondering van de locatie van het zwembad. De locatie van het zwembad was reeds ontwikkeld per 1 januari 2021 en is derhalve nog onderdeel van de grondexploitatie. De gronden in fase 2 worden tijdelijk gebruikt voor project Wonen bij Jaap. Ook worden op termijn enkele kavels voor leisure uitgegeven.

Op totaalniveau resteert een boekwaarde van ongeveer € 1,2 miljoen. Als de boekwaarde per complex hoger is dan de marktwaarde, dient conform het BBV een (nadere) afwaardering plaats te vinden. Om die reden is begin 2025 een balanswaardetaxatie uitgevoerd ten aanzien van de waarde in de huidige bestemming. Hieruit volgt dat de voorziene marktwaarden van alle complexen hoger liggen dan de boekwaarden. Een (nadere) afwaardering is derhalve niet noodzakelijk. Eind 2026 zal een hertaxatie worden uitgevoerd.

7.5 Geraamde winstneming

Winsten en verliezen worden genomen op het moment dat een grondexploitatie formeel door de gemeenteraad wordt afgesloten. Daarnaast stelt het BBV gemeenten verplicht om op basis van de PoC-methode (*Percentage of Completion*) tussentijdse winsten te nemen bij grondexploitaties met een voorzien positief resultaat. Periodiek wordt bij de vaststelling van de jaarrekening voorgesteld om tot tussentijdse winstnemingen over te gaan.

Voorziene winst- en verliesnemingen

Ten aanzien van het begrotingsjaar 2025 worden naar verwachting geen grondexploitaties afgesloten. Gegeven de huidige looptijd van de grondexploitaties gaat het eerstvolgend om de afsluiting van Nautenaseweg (ultimo 2026).

7.6 Afdrachten bovenwijkse voorzieningen

Met ingang van 1 januari 2016 is het niet meer toegestaan om een (jaarlijkse) fondsafdracht te doen vanuit een actieve grondexploitatie ten aanzien van bovenwijkse voorzieningen die niet direct zijn toe te rekenen aan deze grondexploitatie. Toevoegingen aan het fonds kunnen alleen nog plaatsvinden via bestemming van het resultaat. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Bij de tMPG 2018 (raadsbesluit november 2018) is besloten om tussentijdse winsten deels te bestemmen als afdracht aan het fonds voor bovenwijkse voorzieningen.

Op basis van de gronduitgifte (uitgegeven vierkante meters) in 2025 zal worden bepaald hoe hoog de fondsafdrachten bij de Jaarrekening 2025 moeten zijn. In totaal wordt voor de looptijd van de grondexploitaties nog een afdracht voorzien van ongeveer € 8,7 miljoen die via de (tussentijdse) resultaatsbestemming moet plaatsvinden.

7.7 Risico’s en Reserve Bouwgrondexploitatie

De gemeente Nijkerk beschikt over een Reserve Bouwgrondexploitatie. Het primaire doel van deze reserve is het afdekken van tekorten bij negatieve grondexploitaties en het afdekken van exploitatierisico’s. De reserve wordt onder meer gevoed door voordelige saldi bij het afsluiten van grondexploitaties, tussentijdse winstnemingen en incidentele grondverkopen. Per 1 januari 2025 heeft de Reserve Bouwgrondexploitatie een omvang van ongeveer € 12,2 miljoen.

Op basis van de risicoanalyse bij de MPG 2025 is een gewogen risico-effect bepaald van € 11,1 miljoen. Conform de Nota Risicomanagement 2024 is sprake van een zekerheidspercentage van 80%. Dit percentage is te verantwoorden omdat risico’s nooit allemaal tegelijkertijd en/of in hun volledige omvang zullen optreden. Met inachtneming van het zekerheidspercentage resteert een risicoprofiel van ongeveer € 8,9 miljoen. Dit bedrag is als benodigde weerstandscapaciteit aangemerkt.

Weerstandvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen per 1 januari 2025 bedraagt 1,37. Dit komt overeen met een voldoende kwalificatie van de reserve. Het is de verwachting dat de ratio in 2025 afneemt als gevolg van een reservering voor (mogelijk) toekomstige afwaardering. Hier staat tegenover dat toekomstige tussentijdse winstnemingen wel positief van invloed zullen zijn.

Voor de Reserve Bouwgrondexploitatie wordt geen bovengrens gehanteerd. Wel geldt het uitgangspunt dat bij een ratio groter dan 1,4 (ofwel minimaal een classificatie ruim voldoende) wordt onderzocht of en – zo ja – in welke mate vrij besteedbare middelen naar de Algemene Reserve kunnen vloeien. Dit onderzoek is momenteel niet aan de orde, gegeven de ratio van 1,37.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten in de begroting

bedragen x 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Baten				
Perspectief Ruimte	44.848	49.754	47.889	47.803
Perspectief Sociaal	26.245	20.210	20.360	20.360
Perspectief Veilig	122	122	122	122
Perspectief Dienstverlening	102.558	103.396	101.979	102.899
Totaal baten (a)	**173.773**	**173.481**	**170.349**	**171.183**
Lasten				
Perspectief Ruimte	64.855	69.152	67.236	67.152
Perspectief Sociaal	81.616	74.812	74.176	74.358
Perspectief Veilig	4.619	4.557	4.549	4.548
Perspectief Dienstverlening	26.121	26.661	27.062	26.912
Totaal lasten (b)	**177.211**	**175.182**	**173.023**	**172.970**
Saldo baten en lasten (a)-(b)=C	**-3.438**	**-1.701**	**-2.674**	**-1.787**
Onttrekkingen reserves (baten)				
Perspectief Ruimte	1.207	1.267	1.299	1.299
Perspectief Sociaal	149	149	149	149
Perspectief Veilig	0	0	0	0
Perspectief Dienstverlening	1.491	871	636	1.414
Totaal onttrekkingen (d)	**2.847**	**2.287**	**2.083**	**2.862**
Toevoegingen reserves (lasten)				
Perspectief Ruimte	0	0	0	0
Perspectief Sociaal	0	0	0	0
Perspectief Veilig	0	0	0	0
Perspectief Dienstverlening	0	0	0	0
Totaal toevoegingen (e)	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo toevoegingen en onttrekkingen (d)-(e)=F	**2.847**	**2.287**	**2.083**	**2.862**
Resultaat C+F	**-591**	**587**	**-591**	**1.075**

Ontwikkeling van het begrotingssaldo en uitgangspunten raming

Bij het opstellen van de begroting 2026-2029 hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Voor generieke prijsstijgingen is rekening gehouden met een stijging van 2,1%. Deze stijging is gebaseerd op de Aanpassing Prijsindex Materiële Overheidsconsumptie (IMOC) van het Centraal Economisch Plan 2025 (CEP) van het Centraal Plan Bureau (CPB).

2. Voor de stijging van loonkosten is rekening gehouden met een stijging van 2,0%. Deze stijging is gebaseerd op de loonvoetontwikkeling van het CEP van het CPB.

3. Voor de indexatie van leges en heffingen, investeringen en de kosten van verbonden partijen is rekening gehouden met een stijging van 2,1%. Deze stijging is een gewogen gemiddelde van de generieke prijsstijging en de stijging voor loonkosten.

4. De stijging van de algemene uitkering voor prijsgroei is gebaseerd op de Septembercirculaire 2024 en betreft de overgang van de algemene uitkering van prijspeil 2025 naar prijspeil 2026.

5. De volumegroei is gebaseerd op werkelijke groei van het aantal inwoners tussen 2024 en 2025 die is geëxtrapoleerd naar 2026-2029. Deze is afgerond 0,8%.

In onderstaande tabellen vindt u op hoofdlijnen de ontwikkeling van het begrotingssaldo tussen vaststelling van het geamendeerde raadsvoorstel Kadernota 2026 en deze programmabegroting 2026-2029. Als er bij het onderdeel incidenteel/structureel een S staat dan heeft het een effect op het structureel begrotingsresultaat.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Saldo Kadernota 2026 (na amendementen)	-2.854	-1.151	15	849
Saldo Begroting 2026-2029	-591	587	-591	1.075
Te verklaren	**2.263**	**1.738**	**-606**	**226**

De wijziging van het saldo van baten en lasten wordt hierna gespecifieerd en toegelicht.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Progr.	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
2	**Hervormingsagenda Jeugd** Het gaat hier om het effect van de middelen voor de hervormingsagenda jeugdzorg. Deze zijn via de algemene uitkering ontvangen en eerder gemeld via de raadsinformatiebrief bij de meicirculaire.	S	2.625	2.325	-200	-150
4	**Meicirculaire** Het nog te ontvangen bedrag bij de meicirculaire met een voordelig effect op het saldo. Deze is eerder gemeld bij de raadsinformatiebrief bij de meicirculaire.	S	700	575	250	275

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Progr.	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
4	**Doorbelasting overhead** Een positief effect met name door het resultaat van de doorbelasting van overhead naar de bouwgrondexploitatie en investeringen	S	327	203	190	196
2	**Participatiewet Rijksbijdrage** Een daling van de verwachte bijdrage voor bijstandsverlening vanaf 2025 van €212.000 per jaar door nieuwe, lagere werkloosheidsramingen van het CPB en voorlopige cijfers van 2024.	S	-212	-212	-212	-212
4	**Rente en afschrijving** Het nadeel in 2027 is met name het gevolg van de lagere boekwaarde van de bouwgrond. De overige effecten zijn met name het gevolg van de ontwikkeling van de investeringsagenda en bijbehorende rente en afschrijving.	S	119	-153	-517	-270
2	**Jeugdzorg** Om te anticiperen op de bezuinigingsopgaven uit de hervormingsagenda Jeugdzorg van het Rijk vanaf 2028 worden middelen ingezet voor personele investeringen.	S	-500	-500	200	150
4	**Leges burgerzaken** Op basis van geactualiseerde tarieven en volume zijn de begrote legesopbrengsten aangepast.	S	0	0	-125	-384
1	**Verkeer en vervoer** Het nadeel wordt veroorzaakt door toenemende lasten vanwege vandalisme en openbare verlichting. Daarnaast vallen de inkomsten vanwege reclame aan lichtmasten tegen.	S	-115	-115	-115	-115
1	**Stortkosten afval** De kosten van het storten van (zwerf)afval uit de openbare ruimte vallen hoger uit.	S	-90	-90	-90	-90

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Progr.	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
1	**Toeristenbelasting** Door toename van het aantal toeristen vallen de opbrengsten hoger uit.	S	65	65	65	65
1	**Parkeren** De bijdrage aan de parkeerservice valt structureel €60.000 hoger uit. Daarnaast is er rekening gehouden met de ontwikkeling van de parkeerkosten en de tariefsverhoging van parkeren de komende jaren. Over de tariefsverhoging bent u in de paragraaf Lokale heffingen geïnformeerd.	S	-88	-38	12	62
4	**Herallocatie inzet algemene reserve** Bij de Kadernota 2025 heeft u besloten om structureel de algemene reserve in te zetten om te komen tot een structureel sluitende begroting. In deze begroting is deze inzet geheralloceerd om de begroting in de jaren 2026, 2027 en 2029 structureel sluitend te maken.	S	-400	-300		700
4	**Software** De aanbesteding van een nieuw HRM gerelateerd software pakket.	I	-100			
3	**Camera's** Het gaat hier om de aanschaf en implementatie ANPR-camera's ten behoeve van de openbare veiligheid.	I	-60			
div	**Overige afwijkingen (< €50.000)**	div	-8	-22	-64	-1
			2.263	**1.738**	**-606**	**226**

Overzicht incidentele baten en lasten

bedragen x € 1.000, -/- = een baat

Programma	Onderwerp	2026	2027	2028	2029
Ruimte	Toekomstbestendige bedrijventerreinen	153			
Ruimte	Speelruimteplan	20	10		
Ruimte	Kadernota 2026: Kazerneterrein	75			
Ruimte	Kadernota 2026: Actualisering omgevingsvisie	100			
Ruimte	Kadernota 2026: Klaarwater	100			
Ruimte	Opstellen gebiedsvisies	270			
Ruimte	Transitie landelijk gebied	125			
Ruimte	Kadernota 2026: Knooppunt Hoevelaken	100	100		
Ruimte	Kadernota 2026: Markeringen en straatmeubilair	50			
Ruimte	Kadernota 2026: Erfgoednota	15	15	15	
Ruimte	Circulaire economie	15	15		
Totaal Perspectief Ruimte		**1023**	**140**	**15**	**0**
Sociaal	Crisisopvang situatie Oekraïne	127	17		
Sociaal	Kadernota 2026: Versterking team volwassenen	200	200		
Sociaal	Kadernota 2026: Contractmanagement WMO	115			
Totaal Perspectief Sociaal		**442**	**217**	**0**	**0**
Veilig	Camera's veiligheid	60			
Totaal Perspectief Veilig		**60**	**0**	**0**	**0**
Dienstverlening	Aanbesteding software pakketten HRM	100			
Totaal Perspectief Dienstverlening		**100**	**0**	**0**	**0**
Totaal		**1625**	**357**	**15**	**0**

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves

De mutaties in de reserves kunnen worden onderscheiden in incidentele reservemutaties, toegestane inzet van de algemene reserve met een structureel effect op de begroting, structurele reservemutaties met een incidenteel effect op de begroting en structurele reservemutaties met een structureel effect op de begroting. De opbouw is als volgt:

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Incidentele reservemutaties (reserve Oekraïne)	126	17	0	0
Algemene reserve (inzet 10 % saldo overschot algemene reserve)*	900	323	0	700
Structurele reservemutaties met een incidenteel effect op de begroting	702	768	872	951
Structurele reservemutaties met een structureel effect op de begroting	1.119	1.179	1.211	1.211
Totaal	2.847	2.287	2.083	2.862

Structurele mutaties in de reserves met een incidenteel effect op de begroting

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Natuur en Landschap (LOP)	15	15	15	15
Compensatie preferent dividendverlies Vitens	30	30	30	30
Reserve bouwgrondexploitatie werkbudget grondzaken	194	194	194	194
Reserve bouwgrondexploitatie acquisitie en promotie	60	60	60	60
Aanslagen / aangiften VPB GREX	200	200	200	200
Egalisatie afschrijvingslasten automatisering	203	269	373	452
Totaal	702	768	872	951

Structurele mutaties in de reserves met een structureel effect op de begroting

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Reserve investeringen economisch nut	167	167	167	167
Reserve investeringen maatschappelijk nut	952	1.012	1.044	1.044
Totaal	1.119	1.179	1.211	1.211

De gemeenteraad heeft in de periode vanaf 2006 besloten de afschrijvingslasten van diverse investeringen in de samenleving (met name op het gebied van sportaccommodaties) ten laste van de reserves investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut te brengen.

Structureel begrotingssaldo

De Commissie BBV heeft in 2018 de Notitie structurele en incidentele baten en lasten gepubliceerd, zodat de begrippen structureel en incidenteel meer eenduidig toegepast worden. In het voorgaande is ingegaan op de incidentele baten en lasten. In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten (a)	-3.438	-1.701	-2.674	-1.787
Saldo incidentele baten en lasten (b)	-1.625	-357	-15	0
Saldo (a-b) = c	**-1.813**	**-1.344**	**-2.659**	**-1.787**
Dekking afschrijvingslasten door reserve investeringen maatschappelijk en reserve economisch nut (d)	1.119	1.179	1.211	1.211
Inzet algemene reserve als dekkingsmiddel (e)	900	323	0	700
Structureel begrotingssaldo (c+d+e) = f	**206**	**158**	**-1.448**	**124**

Het verschil tussen het structureel saldo van de Kadernota 2026 ten opzichte van de begroting 2026 laat zich als volgt weergeven.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2026	2027	2028	2029
Structureel saldo Kadernota 2026	-2.013	-1.381	-607	212
Sructureel saldo Begroting 2026-2029	206	158	-1.448	124
Wijziging saldo van baten en lasten	**2.219**	**1.539**	**-841**	**-88**
Verklaring van de verschillen				
Structurele mutaties analyse begroting 2026	2.413	1.733	-647	106
Nota grondbeleid (raadsbesluit 22 mei 2025)	-194	-194	-194	-194
Verklaard verschil	**2.219**	**1.539**	**-841**	**-88**

Geprognosticeerde balans

Ontwikkeling geprognosticeerde balans

Onderdeel van het BBV is om de raad inzicht te geven in de ontwikkeling van de balans.

bedragen x € 1.000

Per 31 december	2025	2026	2027	2028	2029
Activa					
Activa integraal gefinancierd	213.000	217.000	220.000	222.000	219.000
Onderhanden werk (o.a. bouwgrondexploitatie)	59.000	51.000	38.000	25.000	10.000
Overige activa	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Totaal	**278.000**	**274.000**	**264.000**	**253.000**	**235.000**
Passiva					
Eigen vermogen					
Algemene reserves	24.000	20.000	21.000	20.000	20.000
Egalisatiereserves	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	51.000	52.000	49.000	47.000	45.000
Voorzieningen	21.000	20.000	19.000	20.000	20.000
Langlopende geldleningen					
Langlopende geldleningen (al aangegaan)	79.000	72.500	66.500	60.700	55.100
Langlopende leningen (vanuit financieringstekort)	82.000	88.600	86.800	81.600	73.700
Overige vlottende passiva	21.000	20.900	21.700	23.700	21.200
Totaal	**278.000**	**274.000**	**264.000**	**253.000**	**235.000**

Investeringskredieten

Met het vaststellen van de financiële begroting stelt de gemeenteraad in de jaarschijf 2026 de kredieten voor de investeringen beschikbaar en de aan deze investeringen gerelateerde reserve-onttrekkingen.

Investeringsprogramma 2026-2029

bedragen x € 1.000

Perspectief	2026	2027	2028	2029
Ruimte				
Afval	708	163	88	88
Investeringen riolering	3.092	4.024	5.159	3.045
Wonen	3.000	3.000	3.000	2.000
Openbare verlichting	596	281	320	286
Tractie	570	0	150	
Wegen	500	375	375	375
Onderhoud	0	0	132	0
MIP	4.597	2.873	0	0
Subsidies MIP	-1.165	-379		
Economische havens en waterwegen	0	44	438	0
Dienstverlening				
Bestuur	25	0	0	0
Informatisering	558	560	579	743
Tractie	64	138	252	25
Totaal	**12.545**	**11.079**	**10.493**	**6.562**

Overzicht arbeidsgerelateerde verplichtingen

In het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven dat jaarlijkse terugkerende arbeidskosten van een vergelijkbaar volume, zoals pensioen- en wachtgeldverplichtingen, in de exploitatiebegroting behoren opgenomen te worden. Voor ongelijkmatige verplichtingen of verplichtingen waarvan het bedrag oploopt, bijv. een wachtgeldverplichting bij personele krimp, dient een voorziening te worden gevormd.

bedragen x € 1.000

Netto lasten	2026	2027	2028	2029
Wachtgelders	0	0	0	0
Gepensioneerden	50	50	50	50
Totaal	**50**	**50**	**50**	**50**

De in het overzicht hierboven opgenomen bedragen hebben betrekking op oud-bestuurders en -ambtenaren. De kosten hiervan zijn opgenomen in de exploitatie en zijn opgenomen in het onderdeel "Overige niet te verdelen baten en lasten" van de financiële begroting. Hierin is ook opgenomen de storting in de voorziening pensioenen bestuurders om deze voorziening waardevast te houden.

Bijlagen

Bijlage 1 Raming op taakveldniveau

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	2026		2027		2028		2029		Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten				
1: Perspectief Ruimte	2.1	Verkeer en vervoer	8.232	260	8.418	260	8.359	260	8.358	260	-7.972	-8.158	-8.098	-8.098
	2.2	Parkeren	749	2	722	2	695	2	669	2	-747	-720	-693	-667
	2.3	Recreatieve havens	4	10	4	10	4	10	4	10	6	6	6	6
	2.4	Economische havens en waterwegen	439	356	439	356	440	356	467	356	-83	-82	-84	-111
	3.1	Economische ontwikkeling	872	0	872	0	872	0	872	0	-872	-872	-872	-872
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.464	4.311	4.007	4.007	4.005	4.005	4.005	4.005	-153	0	0	0
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	83	70	83	70	83	70	83	70	-12	-12	-12	-12
	3.4	Economische promotie	613	759	613	759	613	759	613	759	146	146	146	146
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.132	20	5.951	10	5.987	0	5.978	0	-6.112	-5.941	-5.987	-5.978
	7.2	Riolering	3.386	3.674	4.035	4.280	4.672	4.960	4.672	4.960	288	245	288	288
	7.3	Afval	4.755	5.784	4.807	5.809	4.804	5.809	4.789	5.809	1.029	1.002	1.005	1.020
	7.4	Milieubeheer	1.748	745	1.748	745	1.748	745	1.748	745	-1.003	-1.003	-1.003	-1.003
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	817	881	815	934	814	934	808	934	64	119	120	126
	8.1	Ruimte en leefomgeving	2.382	208	1.837	208	1.837	208	1.837	208	-2.174	-1.629	-1.629	-1.629
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	26.192	26.192	30.728	30.728	28.195	28.195	28.110	28.110	0	0	0	0
	8.3	Wonen en bouwen	3.987	1.574	4.072	1.574	4.109	1.574	4.140	1.574	-2.413	-2.498	-2.535	-2.566
Totaal Perspectief Ruimte			64.855	44.848	69.152	49.754	67.236	47.889	67.152	47.803	-20.008	-19.397	-19.348	-19.350
2: Perspectief Sociaal	4.1	Openbaar basisonderwijs	211	0	211	0	211	0	211	0	-211	-211	-211	-211
	4.2	Onderwijshuisvesting	3.631	19	3.522	19	3.651	19	3.735	19	-3612	-3503	-3632	-3716
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.554	1.061	2.552	1.061	2.552	1.061	2.552	1.061	-1493	-1491	-1491	-1491
	5.1	Sportbeleid en activering	503	244	260	0	260	0	260	0	-259	-260	-260	-260
	5.2	Sportaccommodaties	4.580	2.591	4.771	2.591	4.735	2.591	4.862	2.591	-1989	-2180	-2144	-2271
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurpa	192	0	192	0	192	0	192	0	-192	-192	-192	-192
	5.4	Musea	50	2	50	2	50	2	50	2	-48	-48	-48	-48
	5.5	Cultureel erfgoed	290	0	290	0	290	0	269	0	-290	-290	-290	-269
	5.6	Media	1.230	4	1.096	4	1.095	4	1.095	4	-1226	-1092	-1091	-1091
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	18.363	12.275	12.594	6.658	12.601	6.658	12.623	6.658	-6088	-5936	-5.942	-5965
	6.3	Inkomensregelingen	12.270	9.541	12.270	9.541	12.270	9.541	12.270	9.541	-2729	-2729	-2729	-2729
	6.4	WSW en beschut werk	2.142	0	2.072	0	2.011	0	1.954	0	-2142	-2072	-2011	-1954
	6.5	Arbeidsparticipatie	1.314	0	1.371	0	1.397	0	1.423	0	-1314	-1371	-1397	-1423

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	2026		2027		2028		2029		Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten				
	7.1	Volksgezondheid	2.806	175	2.681	0	2.681	0	2.681	0	-2.631	-2.681	-2.681	-2.681
	6.791	PGB WMO	445	0	445	0	445	0	445	0	-445	-445	-445	-445
	6.792	PGB Jeugd	372	0	372	0	372	0	372	0	-372	-372	-372	-372
	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.016	326	997	326	997	326	997	326	-690	-671	-671	-671
	6.712	Begeleiding (WMO)	4.215	0	4.215	0	4.215	0	4.215	0	-4.215	-4.215	-4.215	-4.215
	6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	3.974	7	3.539	7	3.539	7	3.539	7	-3.967	-3.532	-3.532	-3.532
	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	9.838	0	9.693	0	9.367	0	9.367	0	-9.838	-9.693	-9.367	-9.367
	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	5.198	0	5.198	0	5.024	0	5.024	0	-5.198	-5.198	-5.024	-5.024
	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	647	0	647	0	647	150	647	150	-647	-647	-497	-497
	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.802	0	2.802	0	2.802	0	2.802	0	-2.802	-2.802	-2.802	-2.802
	6.821	Jeugdbescherming	570	0	570	0	570	0	570	0	-570	-570	-570	-570
	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	922	0	922	0	922	0	922	0	-922	-922	-922	-922
	6.822	Jeugdreclassering	112	0	112	0	112	0	112	0	-112	-112	-112	-112
	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	28	0	28	0	28	0	28	0	-28	-28	-28	-28
	6.713	Dagbesteding (WMO)	604	0	604	0	604	0	604	0	-604	-604	-604	-604
	6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6.91	Coördinatie en beleid WMO	109	0	109	0	109	0	109	0	-109	-109	-109	-109
	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	171	0	171	0	171	0	171	0	-171	-171	-171	-171
	6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	249	0	249	0	249	0	249	0	-249	-249	-249	-249
	6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	8	0	8	0	8	0	8	0	-8	-8	-8	-8
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	200	0	200	0	0	0	0	0	-200	-200	0	0
Totaal Perspectief Sociaal			**81.616**	**26.245**	**74.813**	**20.209**	**74.177**	**20.359**	**74.358**	**20.359**	**-55.371**	**-54.604**	**-53.817**	**-53.999**
3: Perspectief Veilig	**1.1**	Crisisbeheersing en brandweer	3.313	65	3.312	65	3.311	65	3.310	65	-3.248	-3.247	-3.246	-3.245
	1.2	Openbare orde en veiligheid	1.306	57	1.245	57	1.238	57	1.238	57	-1.249	-1.188	-1.181	-1.181
Totaal Perspectief Veilig			**4.619**	**122**	**4.557**	**122**	**4.549**	**122**	**4.548**	**122**	**-4.497**	**-4.435**	**-4.427**	**-4.426**

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	2026		2027		2028		2029		Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten				
4: Perspectief Dienstverlen	0.1	Bestuur	2.648	0	2.600	0	2.610	0	2.610	0	-2.648	-2.600	-2.610	-2.610
	0.2	Burgerzaken	1.426	1.328	1.437	1.370	1.406	1.298	1.147	780	-98	-67	-108	-367
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	630	243	630	243	630	243	630	243	-387	-387	-387	-387
	0.4	Overhead	19.064	100	19.008	100	19.107	100	19.187	100	-18.964	-18.908	-19.007	-19.087
	0.5	Treasury	-724	425	-588	425	-584	425	-723	425	1.149	1.013	1.009	1.148
	0.61	OZB woningen	0	7.333	0	7.717	0	8.082	0	8.157	7.333	7.717	8.082	8.157
	0.62	OZB niet-woningen	0	5.043	0	5.043	0	5.063	0	5.063	5.043	5.043	5.063	5.063
	0.63	Parkeerbelasting	0	455	0	530	0	605	0	630	455	530	605	630
	0.64	Belastingen overig	622	183	622	183	622	183	622	183	-439	-439	-439	-439
	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gem	5	87.146	5	87.530	5	85.725	5	87.062	87.141	87.525	85.720	87.057
	0.8	Overige baten en lasten	2.250	303	2.747	256	3.066	256	3.234	256	-1.947	-2.491	-2.810	-2.977
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	200	0	200	0	200	0	200	0	-200	-200	-200	-200
Totaal Perspectief Dienstverlening			26.121	102.559	26.661	103.397	27.062	101.980	26.912	102.899	76.438	76.736	74.918	75.988
Reserves	0.10	Mutaties reserves	0	2.847	0	2.287	0	2.083	0	2.862	2.847	2.287	2.083	2.862
Totaal Reserves			0	2.847	0	2.287	0	2.083	0	2.862	2.847	2.287	2.083	2.862
Eindtotaal			177.211	176.621	175.183	175.769	173.024	172.433	172.970	174.045	-591	587	-591	1.075

Bijlage 2 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
GBLT	GBLT is de samenwerking op het gebied van uitvoering van de WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Lokale Heffingen.
BLNP	BLNP is de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering. Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.
Inclusief Groep N.V. (IG)	De Inclusief groep geeft uitvoering aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet (PW). En streeft hierbij naar een inclusieve arbeidsmarkt waarbij iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.
Leisurelands	Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 9 juni 2016 heeft de meerderheid van de aandeelhouders, inclusief de gemeente Nijkerk, ingestemd met een verlenging van 5 jaar. Hierdoor blijft invloed op Leisurelands mogelijk. Op basis van argumenten zoals de financiële positie van Leisurelands en de bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen (o.a. ontwikkelingen m.b.t. strand Hulckesteijn en de wens van uw raad om het aantal verbonden partijen tot het noodzakelijke terug te brengen).
Coöperatie Gastvrije Randmeren Harderwijk	Per 1 januari 2014 is de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren opgeheven en is de Coöperatie Gastvrije Randmeren van start gegaan. Zestien gemeenten langs de Randmeren (Naarden, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere) hebben de overeenkomst voor de oprichting van de coöperatie getekend. Naast onderhoud en beheer zoals het maaien van de waterplanten, wordt meer focus gelegd op de (landelijke) gebiedspositionering.
Coöperatie Parkeerservice U.A. Amersfoort	Coöperatie van ± 15 gemeentes. Diensten worden afgenomen ten aanzien van onderhoud parkeerautomaten en geldlediging parkeerautomaten.
Regio Amersfoort	De gemeenten van de regio Amersfoort hebben een bestuursconvenant gesloten ten behoeve van samenwerking op verschillende terreinen. De gemeente Nijkerk is geen partij in dit convenant maar haakt wel aan ten aanzien van een aantal onderwerpen zoals sociaal domein, economie, wonen en verkeer & vervoer. Deze samenwerking voldoet niet aan de criteria van een verbonden partij, maar is opgenomen om een compleet beeld te geven van relevante samenwerkingsverbanden. In 2020 is de nieuwe strategische agenda 2020-2022 voor de regio Amersfoort vastgesteld.

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio Amersfoort Regionaal Werkbedrijf Amersfoort	De economische oriëntatie van veel inwoners en bedrijven vanuit Nijkerk is op Amersfoort gericht. Vanuit economisch belang en de uitvoering van de Participatiewet wordt vanuit Nijkerk zodoende actief samengewerkt binnen de regio Amersfoort. Binnen de arbeidsmarktregio is het regionaal Werkbedrijf actief. Er zijn samenwerkingsafspraken opgesteld tussen gemeenten, het UWV en de sociale partners. Het primaire doel is het matchen van arbeidsgehandicapten op de extra banen waarvoor werkgevers zich garant hebben gesteld. Daarnaast is het wenselijk dat de brede groep van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt (ook) onder de aandacht worden gebracht van werkgevers. Andere gerelateerde samenwerkingsverbanden zijn het Werkgeversservicepunt (WSP), Jongerenloket en Leerwerkloket.
Regio Foodvalley	De gemeenteraden hebben voor de jaren 2017-2019 de ambities van de regionale samenwerking in de regio via een Uitvoeringsagenda vastgelegd. Bepaald is dat regio Foodvalley zich focust op de taakvelden economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. Er is ook extra focus gelegd op de samenwerking tussen het bedrijfsleven, de kennis- en onderwijsinstellingen en de overheid (genaamd de Triple Helix). Voor Nijkerk specifiek is het onderdeel Foodproductiecluster en de Food Academy Foodvalley uitgewerkt. Met de inwonersbijdrage kan de regio Foodvalley de hoge ambities met extra capaciteit en inzet waarmaken. De nieuwe Strategische Agenda Regio Foodvalley 2020 - 2025 is in oktober 2020 door alle partners vastgesteld.
VGGM	Het Rijk en de gemeenten hebben een grote verantwoordelijkheid in het faciliteren van aspecten die een bijdrage kunnen leveren aan een goede gezondheid van de inwoners en het versterken van de eigen kracht. De VGGM ondersteunt en adviseert de gemeente bij de beantwoording van de centrale sturingsvragen hierover.
Foodvalley: Jeugdhulp en verwijsindex	De inkoop jeugdhulp is per 2020 doorontwikkeld om in afstemming met aanbieders meer inzet op bereikte resultaten en uitgaven te krijgen. Met de vele aanbieders is via accounthouderschappen contact. Met de grotere aanbieders per kwartaal. Dit zodat de uitvoering actief wordt gevolgd en waar nodig bijgesteld. Via het Knooppunt verloopt de facturatie, monitoring en vindt beleidsmatige aansturing plaats. Nationaal loopt de regio Foodvalley qua monitoring en inzicht op casusniveau voorop.
Noord-Veluwe: Passend Onderwijs Regio Amersfoort	Scholen hebben in de Wet Passend Onderwijs de zorgplicht gekregen. Dit betekent dat het verplicht is om voor alle kinderen een passende plek/een passend onderwijsprogramma te bieden. Als dat niet binnen de school kan, dan is de school verantwoordelijk om een andere school (binnen of buiten het samenwerkingsverband) te vinden waar dit wel kan. Thuiszitters zouden hierdoor niet meer voor moeten komen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de leerplicht. Er is een regionaal ambtelijk overleg voor opgericht ter voorbereiding op het formele OOGO (Op overeenstemming gerichte overleg) met de verantwoordelijk wethouders.

Verbonden partijen	Doelstelling
Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)	Doelstelling is om door een bestuurlijke en operationele herinrichting van de RMC-functie te zorgen voor meer zicht en een betere grip op de grootste groep voortijdig schoolverlaters, de 18+. Gezocht wordt naar een zo goed mogelijke regionale samenwerking en afstemming, o.a. op het administratieve vlak, en een inrichting, waarbij goede sturing mogelijk is op de gewenste samenwerking met het sociaal domein. Het doel van de RMC-functie is het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (in de leeftijdsgroep tot 23 jaar).
Regio Amersfoort: Volwasseneducatie	Het in samenwerking tot stand brengen van het Regionaal Plan Educatie. Daarnaast wordt overlegd over de lokale inzet van de regionale middelen op het gebied van volwasseneducatie.
Regio Amersfoort: Maatschappelijke opvang en beschermd wonen	Amersfoort is centrumgemeente en regelt vanuit deze wettelijke verplichting de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen voor inwoners uit de regio Amersfoort. Deze taken zullen te zijner tijd gedecentraliseerd worden naar de gemeente Nijkerk. De intentie zou zijn dat dit terugkwam in de meicirculaire van 2023, dit is niet gebeurt dus voor nu is het onduidelijk wanneer deze financiën op basis van het woonplaatsbeginsel verdeeld gaan worden over de gemeentes.
Omgevingsdienst de Vallei	De vijf gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen en de provincie Gelderland hebben samen Omgevingsdienst de Vallei opgericht (OddV). In de Omgevingsdienst de Vallei werken deze partijen nauw samen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De volgende doelstellingen gelden voor: ➢ Vergunningverlening • Vergunningaanvragen moeten binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. • Het, in overeenstemming met het milieubeleid van de deelnemende gemeenten, bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving door het voorkomen van nieuwe geluidshindersituaties en het saneren van bestaande geluidshindersituaties. • Het, met behulp van de Kwaliteitscriteria, verbeteren van de lucht-, bodem- en waterkwaliteit. • Het voorkomen van hinder van bedrijven die binnen de grenzen van de deelnemende gemeenten zijn gelegen. ➢ Toezicht en handhaving Het Programma Handhaving zet zich in voor een zodanige naleving van de wettelijke voorschriften dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.

Bijlage 3 Beleidskaders

Het overzicht hieronder biedt inzicht in de actuele beleidskaders. In de tweede kolom is aangegeven op welke periode het betreffende beleidskader betrekking heeft en in de derde kolom wanneer deze is vastgesteld.

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Verordening en beleidsregel Meedoen	2017 en verder	2017
Regionaal Voortijdig schoolverlaten programma, RMC sub regio Eem	2020 – 2024	2020
Visie op de vernieuwing van het Sociaal Domein	2015 en verder	2017
Visiedocument Dialooggroep Sociaal Domein	2017 en verder	2017
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Sociaal Domein	2017 en verder	2017
Jeugdprogramma: een kind- en gezinsvriendelijke gemeente	2019-2023	2018
Regiovisie: Geweld hoort nergens thuis	2020-2024	2020
Hoofdlijnennota “Op weg naar een vernieuwd sociaal domein”	2015 en verder	2014
Aanvullend beleidskader sociaal domein	2015 en verder	2014
Jaarplan Kind & Gezinsvriendelijke gemeente	2019 en verder	2019
Transformatieplan sociaal domein	2020-2025	2020
Visie op werk “Op weg naar een duurzaam perspectief”	2019-2022	2019
Sportnota	2013 - 2025	2013
Nota Maatschappelijk Vastgoed	2013 - 2025	2013
Sport- en beweegakkoord	2020 en verder	2020
Leefstijlakkoord	2021-2023	2021
Regionale visie Publieke Gezondheidszorg Gelderland Midden	2017 - 2025	2017
Visiedocument Dialooggroep Leefstijl	2017 en verder	2017
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Leefstijl	2017 en verder	2017
Beleidsplan Bibliotheekwerk gemeente Nijkerk	2012 - 2018	2012
Geactualiseerd Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2019 - 2035	2018
Convenant resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie”	2015 en verder	2014
Beleidsplan Schuldhulpverlening	2021 en verder	2021
Uitvoeringsplan Schuldhulpverlening	2023 en verder	2023
Visie op Werk en Participatie	2024 en verder	2024
Armoedebestrijdingsbeleid	2024 en verder	2024
Re-integratieverordening Participatiewet	2024 en verder	2024
Afvalbeleidsplan	2017 en verder	2017
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP)	2018 – 2022	2018
Routekaart energieneutraal Nijkerk 2050	2019 – 2050	2019
Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Nijkerk	2020 - 2023	2020
Regionale Energie Strategie (RES)	2020 – 2030	2021
Beleidskader Duurzame opwek zon op land	2020 en verder	2020
Handboek groenbeleid	2002 en verder	2002
Beheerplan groen	2013 - 2017	2012
Huisvestingsverordening 2019	Doorlopend	2019
Visie beheer openbare ruimte	2020 en verder	2020
Gemeentelijk Waterplan	2005 - 2030	2006
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)	2010 - 2020	2011
Speelruimteplan	2012 - 2016	2012

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Beheerplan begraafplaatsen	2015 - 2019	2015
Koepelplan Landgoed Appel	2015 en verder	2015
Visie aantrekkelijk Nijkerk	2016	2016
Landschapsregeling 2016	2016	2016
Beheerplan wegen	2019-2023	2020
Beheerplan sloten, bermen en duikers	2011-2015	2011
Welstandsnota	Doorlopend	2013
Parkeerbeleidsplan	2019 - 2024	2019
Woonvisie 2020+	2020 en verder	2020
Beleid promotie en acquisitie bedrijvigheid	2011 en verder	2011
Structuurvisie Nijkerk-Hoevelaken	2011 en verder	2011
Binnenstadvisie Nijkerk “Binnenstad als Buitenkans”	2011 en verder	2011
Centrumvisie Hoevelaken		
Detailhandel structuurvisie	2019 - 2025	2019
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2020 en verder	2020
Strategische agenda Foodvalley	2020 - 2025	2020
Regio Foodvalley - Regionaal Programma Werklocaties	2019 - 2024	2020
Regio Foodvalley - actualisatie PDV-beleid	2020 - 2025	2020
Uitgangspunten Visie “Aantrekkelijk Nijkerk”	2015 en verder	2015
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving	2017 en verder	2017
Uitgiftecriteria bedrijventerreinen	2018 en verder	2018
Bestemmingsplannen en beeldkwaliteitsplannen	Doorlopend	Doorlopend
Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wijziging sluitingstijden 2015	Doorlopend	2015
Handhavingsbeleid onrechtmatige bewoning recreatieverblijven	Doorlopend	2015
Regionaal Crisisplan Gelderland Midden	2020 - 2023	2020
Drank en horeca nalevingsbeleid	2013 en verder	2013
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2020 en verder	2020
Drank- en Horecaverordening Nijkerk 2014	2014 en verder	2014
Nota Preventie- & handhavingsplan alcohol gemeente Nijkerk	2014 - 2019	2014
Integraal Veiligheidsprogramma Nijkerk 2024-2027 (IVP)	2024-2027	2024
Beleid Vergunningen, toezicht en handhaving (VTH-beleid)	2016 - 2019	2016
Visiedocument Dialoog V&H: “Nijkerk veilig en leefbaar voor ons allemaal	2017-2021	2017
Uitwerkingsdocument Dialoog V&H	2017-2021	2017
Beleidsvisie externe veiligheid	Doorlopend	2011
Coalitieakkoord “verbinden met ambitie”	2018 – 2022	2018
Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen	2014 – en verder	2014
Mijlpalenplan doorontwikkeling organisatie	2020 – 2024	2020
Regeling zonder meer ‘Samenwerking bedrijfsvoering”	2017 – en verder	2016

Bijlage 4 Verplichte beleidsindicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden hieronder weergegeven. In de laatste kolom is aangegeven aan welk programma de betreffende beleidsindicator gelinkt kan worden.

Indicator	Eenheid	2023	2024	2025	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners *	Programma
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	83	-	-	118	Perspectief Ruimte
Hernieuwbare elektriciteit	%	-	-	-	-	Perspectief Ruimte
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	678	726	790	957	Perspectief Ruimte
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	698	746	811	1.046	Perspectief Ruimte
WOZ-waarde woningen	1.000 euro	442	470	490	396	Perspectief Ruimte
Nieuwbouwwoningen	aantal per 1.000 woningen	14,1	2,9	-	7,3	Perspectief Ruimte
Demografische druk	%	77,7	77,2	77,3	80,1	Perspectief Ruimte
Banen	aantal per 1.000 inw (15-64 jaar)	896,5	-	-	738,4	Perspectief Ruimte
Vestigingen	aantal per 1.000 inw	178,7	-	-	174,2	Perspectief Ruimte
Netto arbeidsparticipatie	%	76,5	76,6	-	73,5	Perspectief Ruimte
Functiemenging	%	58,1	58,3	-	50,6	Perspectief Ruimte
Absoluut verzuim leerplichtigen	Aantal per 1.000 leerlingen. 5-18 jr.	3,4	2,9	-	5,6	Perspectief Sociaal
Relatief verzuim leerplichtigen	Aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jr.	19	19	-	25	Perspectief Sociaal
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (VSV-ers)	% van het totaal aantal leerlingen 12-23 jaar	1,7	1,9	-	2,0	Perspectief Sociaal
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,6	13,5	-	13,9	Perspectief Sociaal
Jongeren met jeugdbescherming	%	0,8	0,7	-	1,0	Perspectief Sociaal
Jongeren met jeugdreclassering	%	0,1	0,2	-	0,3	Perspectief Sociaal
Jongeren met een delict voor de rechter	%	1		-	1	Perspectief Sociaal

Indicator	Eenheid	2023	2024	2025	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners *	Programma
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	161,7	160,0	-	230,3	Perspectief Sociaal
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	227,0	224,4	-	207,1	Perspectief Sociaal
Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3	-	-	4	Perspectief Sociaal
Werkloze jongeren	%	1	-	-	1	Perspectief Sociaal
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Per 10.000 inw	570	570	-	711	Perspectief Sociaal
Niet wekelijkse sporters (één keer per 2 jaar opgenomen)	%	-	41,5 %	-	44,7 %	Perspectief Sociaal
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	1,1	0,9	-	1,3	Perspectief Veilig
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2,0	1,9	-	3,1	Perspectief Veilig
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	1,8	2,2	-	1,1	Perspectief Veilig
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	4,0	3,7	-	4,1	Perspectief Veilig
Verwijzingen Halt	aantal per 1.000 jongeren	8	5	-	9	Perspectief Veilig

*Waar de cijfers beschikbaar zijn van de gemeenten met 25.000-50.000 inwoners zijn deze als vergelijkende cijfers meegenomen. Waar deze cijfers niet beschikbaar zijn worden de landelijke cijfers als vergelijkende cijfers vermeld. Verder horen de vergelijkende cijfers bij het laatst ingevulde jaar.

Een nadere toelichting op de (eenheden van de) indicatoren is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl

Indicator	Eenheid	2024*	2025*	2026*	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners	Programma
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,5	7,5	7,6	-	Perspectief Dienstverlening
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,0	6,9	7,3	-	Perspectief Dienstverlening
Apparaatskosten (kosten gemeentelijke organisatie)	Kosten per inwoner	791	849	918	-	Perspectief Dienstverlening
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	21	3,7	2,9	-	Perspectief Dienstverlening
Overhead	% van totale lasten	12,1	10,5	10,8	-	Perspectief Dienstverlening

*De gegevens over 2024 komen uit de jaarstukken 2024, de gegevens over de jaren 2025 en 2026 uit de begrotingen over deze jaren.

Bijlage 5 Inspanningen en activiteiten voor de komende jaren

	Onderwerp	2026	2027	2028	2029	maatschappelijke opgave 1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3.1	4.1
	Taakveld Sociaal												
1	Handhavingsbeleid Wmo		opstellen beleid			X				X			X
2	Handhavingsbeleid Jeugd		opstellen beleid			X				X			X
3	Sportnota 2013-2025	vaststelling (wordt 1 nota				X				X			
4	Nota maatschappelijk vastgoed 2013-2025												
5	Kunst- en cultuurbeleid	uitvoering (besluit 2025)				X				X			
	Taakveld Ruimte												
6	Omgevingsvisie	vastelling omgevings-visie 2.0				X	X	X	X		X	X	
7	Gebiedsvisie Paasbos	vaststellen omgevings-plan				X	X	X				X	
8	Woonzorgvisie	vaststellen visie				X	X		X	X			
9	Nota arbeidsmigranten (2019)		herziening beleid			X	X						
10	Projectplan realisatie 15-20 ha nieuw bedrijfsterrein		planning en realisatie				X	X	X				
11	Gemeentelijk monument	vaststelling						X	X				
12	Uitwerkingsagenda LOP (biodiversiteit, klimaatadaptatie, versterking landschap)	vaststelling					X		X				
13	Landschapsregeling (2016)	vaststelling					X		X				
14	Transitievisie warmte (2021)	Opstellen uitvoerings-programma					X		X				
15	Twee windturbines langs A28	vergunning-verlening (afhankelijk van beleids-kader)					X		X				
16	Mobiliteitsvisie (vervangt GVVP uit 2011)	programma mobiliteit onder omgevings-wet /-visie					X		X			X	
17	Koepelplan landgoed Appel (2015)	afhankelijk van initatief-nemer					X		X				
	Taakveld Bedrijfvoering en Dienstverlening												
	Vanuit de Ontwikkelagenda zijn er geen specifieke onderwerpen meer te realiseren voor het taakveld Bedrijfsvoering en Dienstverlening												

Bijlage 6 Overzicht van reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

Reserves		2026				2027				2028				2029			
		Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec
	Algemene reserves																
90001	Algemene reserve	23.609	-	3.293	20.316	20.316	887	668	20.535	20.535		636	19.899	19.899	375	45	20.229
Subtotaal		23.609	-	3.293	20.316	20.316	887	668	20.535	20.535	-	636	19.899	19.899	375	45	20.229
	Bestemmingsreserves																
90005	Reserve bovenwijkse voorzieningen	4.149	-	2.140	2.009	2.009	-	-	2.009	2.009	-	-	2.009	2.009	-	-	2.009
90008	Reserve volkshuisvesting	193	-	-	193	193	-	-	193	193	-	-	193	193	-	-	193
90009	Reserve bouwgrondexploitatie	11.749	-	454	11.295	11.295	-	454	10.841	10.841	-	454	10.387	10.387	-	454	9.933
90010	Reserve Oekraine	5.164	-	127	5.037	5.037	-	17	5.020	5.020	-	-	5.020	5.020	-	-	5.020
90011	Reserve egalisatie bedrijfsvoeringskosten	538	-	203	335	335	-	269	66	66	-	374	-307	-307	-	452	-759
90012	Reserve investeringen economisch nut	5.114	-	167	4.947	4.947	-	167	4.780	4.780	-	167	4.613	4.613	-	167	4.446
90013	Reserve investeringen maatschappelijk nut	23.614	3.897	952	26.559	26.559	-	1.012	25.547	25.547	-	1.044	24.503	24.503	-	1.044	23.459
90015	Reserve mobiliteitsfonds	1.000	-	-	1.000	1.000	-	-	1.000	1.000	-	-	1.000	1.000	-	-	1.000
90022	Reserve PRMI	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0
Subtotaal		51.520	3.897	4.043	51.374	51.374	-	1.919	49.455	49.455	-	2.038	47.417	47.417	-	2.117	45.300
Totaal		75.129	3.897	7.336	71.691	71.691	887	2.587	69.991	69.991	-	2.674	67.316	67.316	375	2.162	65.529

bedragen x € 1.000

Voorzieningen		2026				2027				2028				2029			
		Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec
	Voorzieningen o.b.v. verplichtingen																
90103	Voorziening grondexploitatie	59	-	-	59	59	-	-	59	59	-	-	59	59	-	-	59
90105	Voorziening pensioenen wethouders	6.357	68	186	6.239	6.239	68	186	6.121	6.121	68	186	6.003	6.003	68	186	5.885
90107	Voorziening BTW chalets opvang Oekraïners	146	-	-	146	146	-	-	146	146	-	-	146	146	-	-	146
90108	Voorziening verliesgevende contracten faciliterend	1.066	-	-	1.066	1.066	-	-	1.066	1.066	-	-	1.066	1.066	-	-	1.066
90109	Voorziening verlofsparen	239	-	-	239	239	-	-	239	239	-	-	239	239	-	-	239
Subtotaal		**7.867**	**68**	**186**	**7.749**	**7.749**	**68**	**186**	**7.631**	**7.631**	**68**	**186**	**7.513**	**7.513**	**68**	**186**	**7.395**
	Voorzieningen o.b.v. onderhoud/beheerplannen																
90200	Voorziening beheerplan wegen	3.191	2.564	2.907	2.848	2.848	2.560	2.826	2.582	2.582	2.560	2.852	2.290	2.290	2.560	2.879	1.971
90201	Voorziening beheerplan kunstwerken	-214	232	263	-245	-245	232	248	-261	-261	232	248	-277	-277	232	248	-293
90204	Voorziening groot onderhoud riolering	53	218	269	2	2	218	220	-	-	218	197	21	21	218	131	108
90205	Voorziening beheerplan groen: plantsoenen	312	456	599	169	169	456	600	25	25	456	587	-106	-106	456	587	-237
90206	Voorziening beheerplan groen: speelterreinen	565	110	263	412	412	110	235	287	287	107	255	139	139	107	140	106
90207	Voorziening beheerplan groen: begraafplaatsen	65	33	11	87	87	33	9	111	111	33	9	135	135	33	9	159
90208	Voorziening haven-, kade- en sluiswerken	-18	61	49	-6	-6	61	33	22	22	61	18	65	65	61	57	69
90209	Voorziening straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	471	99	102	468	468	99	102	465	465	99	102	462	462	99	102	459
90211	Voorziening beheerplan gebouwen	1.124	343	865	602	602	343	343	602	602	343	422	523	523	343	273	593
90214	Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis	80	17	-	97	97	17	-	114	114	17	-	131	131	17	-	148
Subtotaal		**5.629**	**4.133**	**5.328**	**4.434**	**4.434**	**4.129**	**4.616**	**3.947**	**3.947**	**4.126**	**4.690**	**3.383**	**3.383**	**4.126**	**4.426**	**3.083**
	Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden																
90215	Voorziening afvalstoffenheffing	36	18	-	54	54	18	-	72	72	18	-	90	90	18	-	108
90216	Voorziening riolering derden	7.241	32	-	7.273	7.273	550	-	7.823	7.823	1.058	-	8.881	8.881	879	-	9.760
Subtotaal		**7.277**	**50**	**-**	**7.327**	**7.327**	**568**	**-**	**7.895**	**7.895**	**1.076**	**-**	**8.971**	**8.971**	**897**	**-**	**9.868**
Totaal		**20.773**	**4.251**	**5.514**	**19.510**	**19.510**	**4.765**	**4.802**	**19.473**	**19.473**	**5.270**	**4.876**	**19.867**	**19.867**	**5.091**	**4.612**	**20.346**

Bijlage 7 Stand van zaken lopende woningbouwprojecten in de gemeente Nijkerk

	Project	Start bouw	Oplevering	Totaal aantal woningen (bruto)	Aantal sociale huur	Aantal sociale koop	Status project (besluitvormingsfase)*
Nijkerk							
1	OostStreeck (v.o. Oude Barneveldseweg)	2024	2027	164 66 in 2025 49 in 2026 49 in 2027	57	0	Onherroepelijk / in uitvoering
2	Doornsteeg fase 3 (70% grond gemeente)	2025	2031	671	239	0	Bestemmingsplan vastgesteld
3	Landgoed Appel	2013	2029	6 (3 reeds opgeleverd)	0	0	Onherroepelijk / in uitvoering
4	Stadshaven fase 1a (100% grond gemeente)	2026	2027	35	10	0	Bestemmingsplan vastgesteld
5	Stadshaven fase 2	2026	2031	565	200	0	Bestemmingsplan vastgesteld
6	Het Spaanse Leger	2022	2025	326 168 in 2023 90 in 2024 68 in 2025	88	17	Onherroepelijk / in uitvoering
7	Kerkplein / Wonen bij de Toren	2025	2027	104	14	0	Onherroepelijk / in uitvoering
8	Locatie Nautenaseweg (v.o. Oude Scoutingterrein)	2023	2025	11 4 in 2024 7 in 225	0	0	Onherroepelijk / in uitvoering
9	Centrumontwikkeling Paasbos	2026	2032	217	89	17	Kaderstelling

	Project	Start bouw	Oplevering	Totaal aantal woningen (bruto)	Aantal sociale huur	Aantal sociale koop	Status project (besluitvormingsfase)*
10	Nieuwe St. Jozef	2026	2028	163	163	0	Bestemmingsplan vastgesteld
11	Herontwikkeling Meubel- en tapijthal / Plan Bentinck	2025	2026	44	15	0	Bestemmingsplan vastgesteld
12	Achterzijde Hoogstraat 26	2026	2027	8	0	0	Wijzigingsplan / vergunningaanvraag BOPA
13	Spoorkamp IB – Meergeneratiehofje	2026	2027	30	30	0	Bestemmingsplan vastgesteld
14	Spoorkamp II – Wonen bij Jaap	2024	2025	252	252	0	Onherroepelijk / in uitvoering
15	Hoek Spoorstraat / Molenweg	2025	2026	15	5	0	Onherroepelijk / in uitvoering
16	Vetkamp 85 / De Pol	2026	2029	109	109	0	Wijzigingsplan vastgesteld / vergunningaanvraag BOPA
Nijkerkerveen							
17	Dr. Van de Kolkstraat	2026	2027	12	7	0	Wijzigingsplan / vergunningaanvraag BOPA
18	Deelplan 2, Dorp	2020	2025	16 2 in 2025 14 reeds opgeleverd	0	0	Onherroepelijk / in uitvoering
19	Deelplan 3 (in uitvoering)	2025	2029	338	56	60	Bestemmingsplan vastgesteld

	Project	Start bouw	Oplevering	Totaal aantal woningen (bruto)	Aantal sociale huur	Aantal sociale koop	Status project (besluitvormingsfase)*
Hoevelaken							
20	Poort naar Hoevelaken (v.o. Eikenschuur)	2025	2026	45	18	3	Bestemmingsplan vastgesteld
21	Klaarwater (v.o. Middelaar Oost)	2027	2037	900	circa 270	circa 45	Wijzigingsplan / vergunningaanvraag BOPA
22	Locatie Euretco (EK)	n.t.b.	n.t.b.	361	129	n.t.b.	Initiatief
23	Westerdorpsstraat 17 (c.o. Hoevelaken)	2025	2026	12	4	0	Onherroepelijk / in uitvoering
24	Westerdorpsstraat 22 (c.o. Hoevelaken)	2027	2028	13	0	4	Kaderstelling
25	Beverdam	2023	2025	36	30	0	Onherroepelijk / in uitvoering
26	Oosterdorpsstraat 174	2025	2027	77	10	0	Ontwerpbestemmingsplan
27	Kantemarsweg 2	2024	2025	10	0	0	Onherroepelijk / in uitvoering
28	Kantemarsweg 4	2027	2028	16	7	0	Kaderstelling
29	Hoevelakense Bos	2026	2027	7	0	0	Kaderstelling